§16a miljøgodkendelse til svineproduktion

i henhold til Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., nr. 1572 af 20/12/2006, med senere ændringer.

Myndighed:	Syddjurs Kommune
Afdeling:	Natur og Miljø
Virksomhedens navn:	Gårdejer Michael Hammershøj
Virksomhedens ejer:	Michael Hammershøj
Virksomhedens adresse:	Stenledvej 5, 8400 Ebeltoft
CVR nr.:	18666936
CHR nr.:	95863
Ejendomsnummer:	8708654
Type af husdyrbrug:	Denne miljøgodkendelse er meddelt efter § 16 a
Matrikelnr.:	4a, Hyllested By, Hyllested 4q, Hyllested By, Hyllested
Ansøger:	Ejer
Konsulent:	Jakob Altenborg, Miljø og Natur Landbrugsrådgivning

04.02.2026

Sagsnr.
24/26100

Kontaktperson
Marlene Brøgger

Lundbergsvej 2
8400 Ebeltoft

Telefon 87 53 65 00

Landbrug@syddjurs.dk
www.syddjurs.dk

Syddjurs Kommune
Natur og Miljø

Klagefrist udløber
den xx.xx. 20xx

Søgsmålsfristen udløber
den xx.xx. 20xx

....

Marlene Brøgger
Jordbrugsteknolog

Trine Jensen
Biolog

FORSLAG

INDHOLDSFORTEGNELSE

IKKE-TEKNISK RESUMÈ 3

VILKÅRSOVERSIGT 5

SYDDJURS KOMMUNES AFGØRELSE 9

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE OG VURDERING 11
Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte 11
Indretning og drift 11
Håndtering og opbevaring af husdyrgødning 14
Anlægsarbejder, bygningsmæssige ændringer mv. 15
Beliggenhed i forhold til omgivelserne 19
Husdyrbrugets ammoniakemission 24
Ammoniakdeposition til naturområder 25
Husdyrbrugets lugtemission 37
Øvrige emissioner og genepåvirkninger 44
Affaldsproduktion og brugen af naturressourcer 51
Jord, grundvand og overfladevand 58
Husdyrbrugets valg af BAT – reduktion af NH3 63
Grænseoverskridende virkninger 67
Foranstaltninger ved IE-husdyrbrugets ophør 67
Husdyrbrugets valg af BAT 68

MILJØKONSEKVENSVURDERING 74

SYDDJURS KOMMUNES SAMLEDE VURDERING 74

HØRING OG OFFENTLIGGØRELSE 75

KLAGEVEJLEDNING 84

LOVGRUNDLAG 86

BILAG 87

Bilagsoversigt

Bilag 1: Parter og andre høringsberettigede
Bilag 2: Situationsplan
Bilag 3: Udpegningsgrundlag for nærmeste Natura 2000-område
Bilag 4: Miljøkonsekvensrapport
Bilag 5: Data af OML

FORSLAG

IKKE-TEKNISK RESUMÉ

Ansøger (ejer) søger om at udvide soholdet og smågriseproduktionen på adressen Stenledvej 5. Der skal bygges ca. 3500 m^2 stalde og en ny gyllebeholder på 1120 m^2. De eksisterende drægtigheds- og løbestalde ombygges fra dybstrøelse til delvise spaltegulve

Ejendommen er beliggende i landzonen, ca. 3200 m øst for Fuglslev som er den nærmeste byzone i området. Der er ca. 450 m til nærmeste samlede bebyggelse – Hyllested. Nærmeste enkeltliggende nabo ligger i en afstand af ca. 700 m.

Lugtemissionerne i forhold til enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone er overholdt.

Der er i godkendelsen beskrevet forhold som støv, skadedyr, affald, lys og indkørselsforhold og hvorledes man vil sikre, at det ikke giver problemer i forhold til omkringboende. Der er tale om udvidelse af produktionen i forhold til den nuværende produktion, men i forhold til de hensyn der tages i forhold til naboer og miljø, skønnes det ikke at give anledning til øgede gener for omkringboende.

Beregningerne er foretaget, så der tages højde for de værst tænkelige emissioner af ammoniak og lugt ved evt. ændringer i staldene. For husdyrbruget er der krav om at anvende den bedst tilgængelige teknik i forhold til at begrænse ammoniakfordampningen. Dette er i lovgivningen omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniak, der må komme fra husdyrbruget. I forbindelse med udvidelsen bliver gylletankene overdækket og der etableres gyllekøling for at reducere ammoniakudledningen fra staldene.

Beregningerne viser, at hverken natur beskyttet efter danske nationale regler eller efter EU-regler, vil modtage mere ammoniak end de grænser, der er sat herfor i lovgivningen. Grænserne er langt fra nået.

FORSLAG

VILKÅRSOVERSIGT

Generelle vilkår

1. Godkendelsen omfatter samtlige husdyrbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen på Stenledvej 5, 8400 Ebeltoft.
2. Husdyrbruget skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet skema nummer 244788 version 5 og med de vilkår der fremgår af godkendelsen.
3. Et eksemplar af miljøgodkendelsen skal til enhver tid være tilgængeligt på husdyrbruget. De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

Vilkår til håndtering og opbevaring af gylle:

4. Alle gyllebeholdere forsynes med fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt.
5. Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.
6. Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for 1 uge efter skadens opståen.
7. Hvis en skade ikke kan repareres inden for 1 uge, skal der indgås en aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen.
8. Håndtering af gylle, herunder gyllepumpning, skal foregå under opsyn.
9. Gylle må først omrøres umiddelbart før udbringning og bortkørsler.
10. Der må ikke etableres pumpe på gyllebeholderne.

Vilkår til placering og udformning af nyt byggeri:

11. Der må etableres en ny løbe/drægtighed stald på i alt ca. 1952 m^2 samt en ny farestald på i alt ca. 1567m^2 på den i bilag 2 angivne placering. Staldene skal etableres som tilbygninger til de eksisterende stalde, og skal opføres i samme højde og i lignende materialer som de eksisterende bygninger. Bygningerne må indeholde produktionsarealer, som beskrevet i tabel 1.
12. Der må opføres en gyllebeholder på 5000 m^3 med et overfladeareal på 912 m^2 på den i bilag 2 angivne placering. Gyllebeholderen skal opføres i samme højde og være i lignende materialer som de eksisterende gyllebeholdere.
13. Ved etablering af den nye gyllebeholder, skal det sikres, at terrænet efter opførelsen udgør en naturlig hindring for alle strømningsveje i retning af søen
14. Der skal etableres en barriere mellem gyllebeholderne og den nærliggende sø på ejendommen. Barrieren skal etableres, så den kan tilbageholde gyllen ved et evt. uheld fra beholderne.
15. De 3 gyllebeholdere skal være med overdækning. Gyllebeholderne med overdækning må have en højde over terræn på 7 – 9 meter.
16. Der skal etableres afskærmende beplantning øst for den nye gyllebeholder, som vist i bilag 2. Beplantningen skal være identisk med den nuværende beplantning ved eksisterende gyllebeholdere.
17. Der skal etableres afskærmende beplantning vest og syd for de nye stalde, som illustreret i bilag 2. Beplantningen skal være identisk med den nuværende beplantning omkring bygningerne.

Vilkår vedr. ammoniakemission

FORSLAG

18. Staldafsnit skal rengøres efter hvert hold, og der skal til stadighed være en god staldhygiejne. Stierne skal kontrolleres og renholdes, så det sikres at gødning og urin hurtigt fjernes fra gulvet og ledes til gyllekanalerne.

Vilkår vedr. husdyrbrugets lugtemission

19. Indre diameter i toppen af skorstensafkast nr. 1 – 6 og afkast nr. 16 – 36 skal være maksimal 53 cm.
20. Indre diameter i toppen af skorstensafkast nr. 7 – 15 skal være på maksimal 70 cm.
21. Der skal installeres miljømoduler (miljøkryds) i alle afkast – afkast nr. 1 – 36.
22. Alle afkast skal være uden overdække.
23. Ventilationsafkast nr. 1 – 6 skal være ført minimum 0,7 meter over tagryg (staldens højde i kip)
24. Ventilationsafkast nr. 7 – 15 skal være ført minimum 1,7 meter over tagryg (staldens højde i kip).
25. Ventilationsafkast nr. 16 – 30 skal være ført minimum 1,4 meter over tagryg (staldens højde i kip).
26. Ventilationsafkast nr. 31 – 36 skal være minimum 2,1 meter høje ved placeringen tagfladen som vist på kortet på side 36.
27. Der må ikke anvendes andre afkast end dem, der indgår i OML-beregningen.
28. Hver ventilator/afkast skal kunne yde som angivet i Skema 1 side 36
29. Der skal 2 mdr. efter fuld produktion fremvises dokumentation for røggashastigheden.

Vilkår til minimering af gener fra anlæg:

30. Driften må ikke medføre væsentlige gener for omboende, herunder gener fra, lys, støv, støj, rystelser, transport eller lignende
31. Der skal af hensyn til minimering af risikoen for skadedyr, til stadighed tilstræbes vedligeholdelse, renholdelse og ryddelighed på virksomhedens indendørs og udendørs arealer.
32. Der skal foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Skadedyrlaboratoriet, Aarhus Universitet. Bekæmpelse skal desuden foretages på Syddjurs Kommunes forlangende.
33. Det skal sikres, at staldene, udenomsarealer og fodringsanlæg holdes rene, herunder at sengebåse og lignende samt foderarealer holdes tørre, at dyrene holdes rene, at støv- og smudsbelægning i staldene fjernes, og at fodringssystemer holdes rene.
34. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at driften giver anledning til flere anlægsgener for omboende end forventet, skal virksomheden lade udarbejde en handlingsplan for nedbringelse af generne, som godkendes af kommunen, og derefter gennemføre denne. Samtlige udgifter i forbindelse med ovennævnte afholdes af virksomheden.

35. Husdyrbrugets samlede støjbidrag, angivet som det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) i punkter 1,5 meter over terræn, målt eller beregnet ved nærmeste beboelses opholdsareal, må ikke

FORSLAG

overskride følgende værdier:

Periode	Tidsrum	Værdi	Midlingstid
Hverdage	kl. 07.00 -18.00	55 dB(A)	8 timer
Lørdage	kl. 07.00 -14.00	55 dB(A)	7 timer
Lørdage	kl. 14.00 -18.00	45 dB(A)	4 timer
Søn- og helligdage	kl. 07.00 -18.00	45 dB(A)	8 timer
Aften – alle dage	kl. 18.00 -22.00	45 dB(A)	1 time
Nat – alle dage	kl. 22.00 -07.00	40 dB(A)	½ time
Spidsværdi nat	kl. 22.00 -07.00	55 dB(A)	-

Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder" .

Referencetiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden. Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige 55 dB(A) ved boliger. Støjvilkårene for landbrugsdrift omfatter al støj fra virksomheden, dvs. også støj fra andet end faste, tekniske installationer. Vilkår om støj gælder al støj fra landbrugsdrift, men kun støjen fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel, dvs. ikke støj fra f.eks. markdriften.

36. Målinger eller beregninger til kontrol af, at ovenstående støjvilkår er overholdt, skal udføres, når tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dog kan målinger/beregninger kun forlanges en gang årligt, såfremt målingerne viser, at støjgrænserne er overholdt.

    Målinger/beregninger skal foretages af et firma eller laboratorium, der er akkrediteret af DANAK eller godkendt af Miljøstyrelsen til at udføre ”Miljømåling – ekstern støj”. Udgiften til støjmålingerne afholdes af ansøger.

37. Transport skal i videst muligt omfang foregå indenfor normal arbejdstid.

Vilkår til affaldsproduktion, energi- og vandforbrug:

38. Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affald bortskaffes miljømæssigt forsvarligt og efter kommunens regulativer. Virksomhedens medicinaffald, veterinært affald mv. skal opbevares utilgængeligt for uvedkommende. Medicin (lægemidler) må ikke opbevares sammen med levnedsmidler eller foderstoffer.

39. Der skal føres halvårlig kontrol med el-forbrug. Noteres i driftsjournal.

40. Der skal føres halvårlig kontrol med vandforbrug. Noteres i driftsjournal.

Vilkår til beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand

41. Tankning af diesel skal foregå under opsyn. Olietanke må ikke placeres, så der er risiko for tilledning til afløb

42. Virksomheden skal indrettes og drives, så spild og andet ukontrolleret udslip af forurenende stoffer forhindres eller forebygges, og sådan at skadernes omfang begrænses, hvis der alligevel sker uheld. Der skal således altid være egnet materiale på ejendommen til opsamling af spild.

43. Tagvand fra de nye staldbygninger skal nedsives lokalt.

FORSLAG

44. Beredskabet skal straks underrettes om driftsforstyrrelser eller uheld, der medfører forurening af omgivelserne eller indebærer en risiko for det. En skriftlig redegørelse for hændelsen skal være tilsynsmyndigheden i hænde senest en uge efter, at den er sket. Det skal fremgå af redegørelsen, hvilke tiltag der vil blive iværksat for at hindre lignende driftsforstyrrelser eller uheld i fremtiden.

    Underretningspligten fritager ikke virksomheden for at afhjælpe uheld.

45. Beredskabsplanen revideres/kontrolleres sammen med de ansatte mindst 1 gang årligt. Den skal være let tilgængelig og synlig for ansatte og øvrige, der færdes på ejendommen. Beredskabsplanens indhold og opbevaringssted skal være kendt af virksomhedens ansatte og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand og lignende.

46. Driftsforstyrrelser, som har betydning for det ydre miljø, skal fremgå af driftsjournalen med tidspunkt mm for eventuelle hændelser.

Vilkår til ammoniakreducerende virkemidler, for husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH_3-N pr. år:

47. Der skal etableres gyllekøling med rørudslusning og timetæller i eksisterende drægtighedsstald, eksisterende farestald og eksisterende klimastald samt i den nye drægtighedsstald.
48. Gyllekanalerne i de ovennævnte staldafsnit - i alt 2048 m^2 - skal forsynes med køleslanger, der forbindes med en varmepumpe.
49. Det skal kunne dokumenteres, at effekten af gyllekøling på årsbasis skal være minimum 17 % i eksisterende drægtighedsstald, eksisterende farestald og eksisterende klimastald samt i den nye drægtighedsstald.
50. Varmepumpen skal levere en årlig køleydelse på mindst 400.970 kWh svarende til en specifik køleeffekt på mindst 22,35 W/m^2 gyllekanal ved en driftstid på 8.760 timer pr. år.

    Der tillades dog en fleksibilitet mellem køleeffekt og driftstid, således at effekten kan øges samtidig med, at der køles i færre timer forudsat, at den krævede årlige køleydelse leveres. Den specifikke køleeffekt kan dog maksimalt være 22,35 W/m^2.
51. Varmepumpen skal være forsynet med en timetæller til dokumentation af årlig driftstid.
52. Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.
53. Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
54. Ved udskiftning af varmepumpen, skal dokumentation for køleeffekt på gyllekøleanlæg indsendes til tilsynsmyndigheden før anlægget tages i drift.
55. Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO-certifikat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt. Den årlige kontrol skal som minimum bestå af følgende:
    - Afprøvning og funktionssikring af trykovervågningssystemet, alarmen samt sikkerhedsanordningen
    - Kontrol af kølekredsens ydelse
    - Aflæsning og registrering af driftstimer.
56. Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end 2 uger.

FORSLAG

57. Registreringen fra logbogen, den skriftlige kontrolaftale, de årlige kontrolrapporter samt øvrige servicerapporter, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
58. Der skal indsendes en beregning for køleydelsen i eksisterende drægtighedsstald, eksisterende farestald og eksisterende klimastald samt i den nye drægtighedsstald når byggeriet er opført.

Vilkår i forbindelse med husdyrbrugets ophør

59. Ved ophør af driften skal virksomheden træffe de nødvendige foranstaltninger for at imødegå fremtidig forurening af jord og grundvand og bringe stedet tilbage i en miljømæssig tilfredsstillende tilstand. Der skal som minimum udføres følgende:

    - Stalde, gyllebeholdere, fortanke, rørsystemer, gyllekanaler/kummer mv. skal tømmes og rengøres for husdyrgødning, der bortskaffes efter gældende regler.
    - Gylletankene skal fjernes, når de ikke længere er brugbare for denne eller anden bedrift.

FORSLAG

SYDDJURS KOMMUNES AFGØRELSE

Afgørelse

På grundlag af det foreliggende materiale meddeler Syddjurs Kommune miljøgodkendelse til svineproduktionen på Stenledvej 5, 8400 Ebeltoft.

Godkendelsen meddeles i henhold til § 16a stk. 1 pkt. 1 i Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (Lov nr. 1572 af 20. 12. 2006 med senere ændringer) – herefter kaldet husdyrbrugloven.

Der meddeles samtidig dispensation efter husdyrbruglovens § 9 stk. 3 fra afstandskravet på 100 m angivet i samme lovs § 8 stk. 2 til en sø med et areal, der er større end 100 m^2 til opførelse af en gyllebeholder.

Begrundelse

Syddjurs Kommune har vurderet, at det ansøgte projekt ikke påvirker omgivelserne på en måde, der er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Afgørelsen meddeles under forudsætning af, at det anmeldte og de dertil stillede vilkår overholdes. Der er nærmere redegjort for de vurderinger, der ligger til grund for afgørelsen og de stillede vilkår i den vedlagte miljøtekniske beskrivelse og vurdering.

Omfang

Miljøgodkendelsen omfatter husdyrbruget på Stenledvej 5, 8400 Ebeltoft. Den tidligere meddelte § 12-miljøgodkendelse af Stenledvej 5, bortfalder ved ibrugtagningen af denne godkendelse. Godkendelsen gælder kun for det ansøgte. Afgørelsen meddeles under forudsætning af, at de stillede vilkår overholdes.

Vilkår

Ifølge husdyrbruglovens § 27 skal en godkendelse efter husdyrbruglovens § 16 a indeholde vilkår om husdyrbrugets indretning og drift, herunder om den kontrol, som den, der er ansvarlig for husdyrbruget, skal foretage for egen regning, samt opførelse af bebyggelse m.v., medmindre andet følger af regler fastsat i medfør af lovens § 34 a. Hvis husdyrbruget har en ammoniakemission på mere end 750 kg NH3-N pr. år, skal kommunalbestyrelsen fastsætte vilkår, som sikrer reduktion af ammoniakemissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

Efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 42, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen ved afgørelsen om godkendelse efter § 16 a i husdyrbrugloven vurdere, om den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget kan indebære en væsentlig virkning på miljøet. Kommunalbestyrelsen skal ved sin vurdering efter stk. 1 inddrage alle etableringer, udvidelser og ændringer af husdyrbruget, der er godkendt, tilladt eller afgjort efter anmeldelse inden for de seneste 8 år før kommunalbestyrelsens afgørelse, jf. § 42, stk. 2. I 8-årsdriften, dvs. den drift der var på husdyrbruget for 8 år siden, indgår ”Farestald 2”,”Drægtige 2” samt den ny gyllebeholder på 5000 m^3ikke.

Kommunalbestyrelsen skal på grundlag af sin vurdering fastsætte de vilkår efter husdyrbruglovens § 27, stk. 1, der sikrer, at husdyrbruget med det ansøgte ikke vil have væsentlig virkning på miljøet, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 45, stk. 1.

Ved godkendelse og tilladelse til etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH3-N pr. år skal ammoniakemissionen fra husdyrbruget (stald og lager) reduceres til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 25, stk. 1. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte vilkår, som sikrer reduktion af ammoniakemissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, jf. husdyrbruglovens § 27, stk. 2, samt husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 45, stk. 1, nr. 2.

FORSLAG

Vurdering af virkninger på miljøet
Afgørelser efter husdyrbrugloven er ikke omfattet af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), da denne vurdering ligger som en integreret del af godkendelsen efter husdyrbrugloven. I de administrative bestemmelser, som fremgår af lovens kapitel 6, ses VVM-direktivets krav til høringer. Høringerne i forbindelse med nærværende godkendelse kan ses bagerst i afgørelsen.

Ansøger har indsendt en miljøkonsekvensrapport, som Syddjurs Kommune har gennemgået. Projektets/anlæggets indvirkninger på miljøet vurderes, hverken for sig selv eller i kumulation med andre projekter, som væsentlige. Vurderingen viser, at bedriftens påvirkning på miljøet på visse punkter afhænger af projektets udførelse, og der påpeges derfor afbødende foranstaltninger i form af denne godkendelses vilkår.

Syddjurs Kommune vurderer, at virksomhedens drift, under overholdelse af vilkårene i nærværende godkendelse, ikke forventes at have væsentlige virkninger på miljøet, herunder at de landskabelige hensyn, naboer og omgivelserne i øvrigt ikke tilsidesættes.

Udnyttelsesfrist og kontinuitetsbrud
Godkendelsen skal udnyttes inden for 6 år. Hvis en del af godkendelsen ikke er udnyttet, bortfalder godkendelsen for denne del.

Herefter gælder, at der kan ske helt eller delvist bortfald af godkendelsen, hvis der ikke sker udnyttelse (dvs. min. 25 % driftsmæssige udnyttelse) af produktionsretten i 3 på hinanden følgende år. Driftsmæssig udnyttelse kræver en produktionsintensitet svarende til mindst 50 % af det mulige inden for dyrevelfærdsregler eller andre krav, f.eks. økologiregler, som husdyrbruget er underlagt. Det er ikke hensigten, at fravigelser der skyldes naturlige produktionsudsving, brand og sygdom i besætningen betragtes som kontinuitetsbrud.

Vilkårene i denne godkendelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra den dato, hvor godkendelsen tages i brug.

Meddelelsespligt
Miljøgodkendelsen gælder alene for det ansøgte. Der må herefter ikke ske ændring i fast placerede husdyranlæg, staldsystemer, dyretyper eller produktionsarealets størrelse, før ændringen er anmeldt til og godkendt af kommunen.

Husdyrbruget må således ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt på en måde, der indebærer forøget forurening, før udvidelsen eller ændringen er godkendt i henhold til husdyrbrugloven. Hvis der sker ændringer i grundlaget for kommunens vurdering, skal der indsendes en ny ansøgning til kommunen, idet Syddjurs Kommune skal have lejlighed til at vurdere, hvorvidt udvidelsen/ændringen kræver en ny godkendelse eller om udvidelsen/ændringen kan ske indenfor rammerne af denne godkendelse.

Andre love
Miljøgodkendelsen omfatter ikke andre nødvendige tilladelser end de anførte, og er ikke en tilkendegivelse af, at andre love er overholdt, for eksempel byggeloven, dyreværnsloven eller landbrugsloven. Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser, også selvom disse regler eventuelt bliver skærpede i forhold til denne godkendelse.
Vær opmærksom på, at for nye bygninger skal der søges byggetilladelse, og for eksisterende bygninger kan der være byggetekniske regler, fx brandkrav, der skal overholdes, for at bygningen kan godkendes til dyrehold.

FORSLAG

Virksomheden er endvidere omfattet af § 39 i husdyrbrugloven. I henhold til denne, kan tilsynsmyndigheden påbyde bestemte foranstaltninger, såfremt virksomhedens drift medfører uhygiejniske forhold eller væsentlig forurening. Tilsynsmyndigheden kan endvidere meddele påbud, hvis husdyrbruget skønnes at indebære en nærliggende risiko for væsentlig forurening eller uhygiejniske forhold. Kan forureningen ikke nedbringes, kan tilsynsmyndigheden nedlægge forbud mod fortsat drift af virksomheden eller aktiviteten.

Retsbeskyttelse
Der følger 8 års retsbeskyttelse på de vilkår, der er stillet i miljøgodkendelsen, det vil sige indtil den xx.xx.2034.

Generelle vilkår

1. Godkendelsen omfatter samtlige husdyrbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen på Stenledvej 5, 8400 Ebeltoft.
2. Husdyrbruget skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet skema nummer 244788 version 5 og med de vilkår der fremgår af godkendelsen.
3. Et eksemplar af miljøgodkendelsen skal til enhver tid være tilgængeligt på husdyrbruget. De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE OG VURDERING

I denne miljøtekniske redegørelse har ansøger redegjort for, hvorledes driften på ejendommen varetages. Redegørelsen er fremsendt dels via it-ansøgningssystemet dels ved fremsendelse af supplerende oplysninger til kommunen. Redegørelserne kan eventuelt være lettere redigeret af kommunen. På baggrund af redegørelsen og eventuelle supplerende oplysninger har kommunen foretaget en vurdering af de beskrevne forhold, og stillet vilkår hertil. Vurderingen og vilkårene fremgår af de specifikke afsnit.

Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte
Det ansøgte omfatter udvidelse af soholdet. Der søges om tilbygning til to eksisterende stalde samt etablering af en gyllebeholder med rumindhold på 5000 m^3. Da ejendommen har over 750 stipladser til søer, er det ansøgte et IE-brug og derfor omfattet af husdyrbrugslovens § 16 a. Placeringen af de forskellige stalde og produktionsarealer fremgår af bilag 2.

Indretning og drift af anlæg - produktionsareal, staldsystem og dyretype – ansøgers redegørelse
Der etableres en ny stald til løbe/drægtige søer på ca. 1950 m^2, og en ny farestald på ca. 1560 m^2. Den eksisterende drægtigheds- og løbestald ombygges fra dybstrøelse til delvist spaltegulv og der etableres en ny gylletank på 5000 m^3.

Begge de nye stalde bliver etableret som tilbygninger til eksisterende stalde og bliver samme højde og samme materialer som de eksisterende stalde. Gyllebeholdernes overdækning bliver 7-9 m høje. Overfladevandet fra tagarealerne opsamles og ledes til nedsivning gennem faskiner.
Der bliver etableret gyllekøling i de eksisterende sostalde, i den eksisterende klimastald og i den nye drægtighedsstald.
Der bliver etableret ny afskærmende beplantning vest for den nye sostald. Beplantningen vil blive identisk med den nuværende beplantning.
Placeringen af bebyggelse fremgår af kortmaterialet i husdyrgodkendelse.dk, samt af indsendte situationsplan (bilag 2).

FORSLAG

Anlægget er hverken forureningsmæssigt og teknisk eller driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug. Ejer driver Stormosevej 8 som er beliggende 1506 meter fra Stenledvej 5, og som dermed ikke er forureningsmæssigt forbundet med Stenledvej 5.

Produktionsareal, staldsystem og dyretype
Produktionsarealerne udgøres af staldenes nettoareal.
Tabel 1: Dyretyper og staldsystemer på ejendommens produktionsarealer. Se scenarie 253292

Bygning BBR	Stald	Dyretype og staldsystem	Produktionsareal (m²)	Areal
10	Drægtighedsstald *	Nudrift: Søer, golde og drægtige. Løsgående, dybstrøelse + spaltegulv	1347	1839
		Nudrift: Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	142	
		Ansøgt: Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv – *nyt (renoveret)*	1347	1839
		Ansøgt: Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	142	
		Ansøgt: Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv – *nyt (renoveret)*	71	
	Farestald/Klima-stald *	Nudrift: Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	817	2183
		Nudrift: Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	835	
		Ansøgt: Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	953	2183
		Ansøgt: Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	700	
6	Stald	Nudrift: Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	112	459
		Nudrift: Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	201	
		Ansøgt: Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	112	459
		Ansøgt: Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	201	
8	Polte	Nudrift: Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	157	547
		Nudrift: Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv	156	
		Ansøgt: Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	157	547
		Ansøgt: Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv – *nyt (renoveret)*	61	
		Ansøgt: Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv	95	
NY	Farestald 2	Nudrift: Ingen	-	-
		Ansøgt: Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	1129	1567
NY	Drægtige 2 *	Nudrift: Ingen	-	-
		Ansøgt: Søer, golde og drægtige. Løsgående dybstrøelse	140	1952
		Ansøgt: Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	1408	
	I alt	Nudrift	3566	4947
		Ansøgt	6516	8466

* *Der etableres gyllekøling i eksisterende so- og klimastalde (hele bygning 10) og i den nye drægtighedsstald med delvis spaltegulv (Drægtige 2).*

Teknologier til ammoniakreduktion i de forskellige staldafsnit

FOR

Der bliver etableret gyllekøling i eksisterende drægtighedsstald samt i den nye drægtighedsstald samt i eksisterende farestald og klimastald

Ventilation
Der er diffus undertryksventilation i alle stalde. Der er separat frekvens styring i hver sektion som styrer varme/ventilation. Herved sikres de mest optimale forhold for grisene og samtidig sikres også at der bruges mindst mulig energi. Desuden bliver udsugningsenhederne vasket for hvert hold nye grise. Herved reduceres vindmodstanden i aftrækskanalen og der spares store mængder energi.

Styring af ventilationen i staldene er med til at sikre et godt indeklima og samtidigt med til at reducere forbruget af energi til et absolut minimum.

Andet
Der er overbrusning i hele staldanlægget. Herved sænkes temperaturen og ventilationsbehovet reduceres.

Indretning og drift af anlæg - produktionsareal, staldsystem og dyretype – kommunens vurdering
Produktionsareal, staldsystem og dyretype
Produktionens miljømæssige belastning bestemmes ud fra størrelsen af produktionsarealet, samt de angivne dyretyper og staldsystemer. Der stilles derfor vilkår til de produktionsforhold der er angivet i ansøgningsmaterialet.

Der er ikke valgt flexgrupper. Det er således ikke tilladt uden forudgående anmeldelse at skifte dyretype i staldene.

Teknologier i de forskellige staldafsnit
Der bliver etableret gyllekøling i eksisterende drægtighedsstald samt i den nye drægtighedsstald samt i eksisterende farestald og klimastald. Der redegøres for teknologien på side 64.

Ventilation
Ingen bemærkninger.

Foder
IE-husdyrbrug skal for at reducere udskillelsen af kvælstof, som minimum enten:

- anvende fasefodring tilpasset dyrenes behov i produktionsperioden
- reducere indholdet af råprotein ved hjælp af en god aminosyrebalance, eller
- reducere indholdet af råprotein ved at bruge et eller flere fodertilsætningsstoffer, som nedsætter den samlede mængde kvælstof, der udskilles og er tilladt i henhold til forordning (EF) nr. 1831/2003 om fodertilsætningsstoffer.

IE-husdyrbruget kan anvende en kombination af de nævnte teknikker.

IE-husdyrbrug skal for at reducere den samlede fosforudskillelse, som minimum anvende enten:

- fasefodring tilpasset dyrenes behov i produktionsperioden,
- et eller flere fodertilsætningsstoffer som nedsætter den samlede mængde fosfor der udskilles (f.eks. fytase) og er tilladt i henhold til forordning (EF) nr. 1831/2003 om fodertilsætningsstoffer, eller
- letfordøjeligt uorganisk fosfat som f.eks. monocalciumfosfat i stedet for mindre fordøjelige fosforkilder.

IE-husdyrbruget kan også anvende en kombination af de nævnte teknikker.

FORSLAG

IE-husdyrbruget skal kunne dokumentere anvendelse af fodring eller fodringsteknikker og dokumentationen skal opbevares i 5 år og kunne forevises på forlangende i forbindelse med tilsyn. Se også bilag 4.

Plan for regelmæssig kontrol, reparation og vedligeholdelse
For IE-brug er der krav om at kunne fremvise en plan for regelmæssig kontrol, reparation og vedligeholdelse af:

- Forsyningssystemer til vand og foder
- Varme-, køle- og ventilationssystemer samt temperaturfølere, herunder optimering og optimeret styring heraf
- Siloer og transportudstyr (f.eks. ventiler og rør)
- Luftrensningssystemer (f.eks. ved regelmæssige inspektioner)
- Udstyr til drikkevand, - herunder skal behovet for regelmæssig indstilling vurderes og frekvensen for løbende indstilling fastsættes i planen

Håndtering og opbevaring af husdyrgødning – ansøgers redegørelse
Gyllebeholderne etableres og er etableret således at bund og vægge er tætte, og så de kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Gyllebeholdere tømmes regelmæssigt af hensyn til vedligeholdelse og inspektion. Alle gyllebeholdere overdækkes med teltdug.

Gyllevognene vil fyldes med sugestuds. Herved elimineres mulighederne for gyllespild i forbindelse med pumpefejl og påfyldning af gyllevogn. Anvendelse af sugestuds betragtes som den mest miljøforsvarlige måde at fylde gyllevognen.

Der er en samlet opbevaringskapacitet på ejendommen på 9.400 m^3, som udgøres af 3 gyllebeholdere, en på 1600, en på 2800 og en ny 5000 m^3. Det vurderes ud fra normtal 2023, at der under normale forhold produceres ca. 13.000 m^3 husdyrgødning på ejendommen. Normtallene indregner regnvand til gyllebeholderne, som i normtallene udgør 0,4 m/m^2, og der skal derfor fradrages 875 m^3 og der således tilstrækkelig opbevaringskapacitet på ejendommen. Beregningen er foretaget med udgangspunkt i 1750 søer og 14.000 smågrise.
Samlet vurderes gylleopbevaringen at leve op til BAT.

Se endvidere redegørelsen i bilag 4 (ansøgers miljøkonsekvensrapport)

Håndtering og opbevaring af husdyrgødning – kommunens vurdering
Gødning håndteres efter husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for udbringningsmetoder og tidspunkter. Påvirkning af udbringningsarealerne reguleres gennem gødningsanvendelsesbekendtgørelsen, som bl.a. fastsætter kvælstoflofter, fosforlofter og udbringningstidspunkter.

Plan for regelmæssig kontrol, reparation og vedligeholdelse
Der skal i henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen foreligge en plan for kontrol, reparation og vedligeholdelse af:

- Gyllebeholdere (for tegn på skader, nedbrydning eller utætheder)
- Gyllepumper, -miksere, -separatorer og -spredere
- Beholdere til husdyrgødning skal mindst én gang om året tømmes helt, og der skal ske indvendig og udvendig inspektion (om muligt) med henblik på reparation og vedligeholdelse. Inspektionen og eventuelle tiltag skal noteres i logbogen. Ved indvendig og udvendig inspektion af gyllebeholdere, er

FORSLAG

det ikke intentionen, at beholderne skal fritlægges helt for inspektion men blot, at de årligt efterses for revner mm.
- Maskiner til udbringning af husdyrgødning samt doseringsmekanisme- eller dyse, som begge skal være i god stand.

Der stilles endvidere vilkår om, at der først må ske omrøring af gyllebeholdere, kort tid før beholderen skal tømmes ved f.eks. udspredning.

Dybstrøelsen fra den nye drægtighedsstald bliver tilført gyllesystemet.

Syddjurs Kommune vurderer, at den ansøgte produktion lever op til krav om opbevaring af husdyrgødning. Syddjurs Kommune mener ikke, at der er belæg for at stille skærpede krav til opbevaringsmåden og opbevaringskapaciteten af husdyrgødningen.

Vilkår til håndtering og opbevaring af gylle:

4. Alle gyllebeholdere forsynes med fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt.
5. Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.
6. Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for 1 uge efter skadens opståen.
7. Hvis en skade ikke kan repareres inden for 1 uge, skal der indgås en aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen.
8. Håndtering af gylle, herunder gyllepumpning, skal foregå under opsyn.
9. Gylle må først omrøres umiddelbart før udbringning og bortkørsler.
10. Der må ikke etableres pumpe på gyllebeholderne.

Anlægsarbejder, bygningsmæssige ændringer, placering af ny bebyggelse m.v. – ansøgers redegørelse

Der skal etableres en ny stald til løbe/drægtige søer på ca. 1950 m^2, og en ny farestald på ca. 1560 m^2. Den eksisterende drægtigheds- og løbestald ombygges fra dybstrøelse til delvist spaltegulv og der etableres en ny gylletank på 5000 m^3.

Begge de nye stalde bliver etableret som tilbygninger til eksisterende stalde og bliver samme højde og samme materialer som de eksisterende stalde. Gyllebeholdernes overdækning bliver 7-9 m høje.

Overfladevandet fra tagarealerne opsamles og ledes til nedsivning gennem faskiner.

Der bliver etableret gyllekøling i de eksisterende sostalde og i den nye drægtighedsstald.

Der bliver etableret ny afskærmende beplantning vest for den nye sostald. Beplantningen vil blive identisk med den nuværende beplantning.

Placeringen af bebyggelse fremgår af kortmaterialet i husdyrgodkendelse.dk, samt af indsendte situationsplan.

Placering i forhold til husdyrlovens § 8
Afstandskravene er vurderet i husdyrgodkendelse.dk. Såfremt at afstandskravet ikke er overholdt vil der være en beskrivelse af hvorfor, men i de tilfælde hvor afstandskravene er overholdt vurderes det ikke at være nødvendigt med yderligere beskrivelse.

Afstande § 8 (fra nærmeste staldafsnit):

Afstande § 8
Afstandskravene er vurderet i husdyrgodkendelse.dk. Såfremt at afstandskravet ikke er overholdt vil der være en beskrivelse af hvorfor, men i de tilfælde hvor afstandskravene er overholdt vurderes det ikke at være nødvendigt med yderligere beskrivelse.

Nærmeste…	Afstand (m) fra stald	Afstand (m) fra gyllebeholder	Afstandskrav(m) Stald/gyllebeholder	Afstandskrav overholdes
Enkelt vandindvindingsanlæg	665	590	25	Ja
Fælles vandindvindingsanlæg	457	632	50	Ja
Vandløb	1027	1000	15 m	Ja
Dræn	>15	>15	15 m	Ja
Sø	25	50	15 /100*	Ja/nej
Privat fælles vej/ offentlig vej	70	100	15 m	Ja
Levnedsmiddelvirksomhed	>25	>25	25 m	Ja
Beboelse på samme ejendom	38	85	15 m	Ja
Naboskel	30	90	30	ja

**Der er i denne afgørelse givet dispensation for afstandskrav fra ny gyllebeholder til sø – se side 16.*

Afstandene i § 8 er kun gældende for nye anlæg eller i forbindelse med udvidelser/ændringer, som medfører en forøget forurening.

Nærmeste sårbare natur er ligeledes angivet i husdyrgodkendelse.dk.

Afstande til nærmeste naturområder er følgende:

Naturkategori	Afstand meter	Beskrivelse	§7 afstand overholdt
Kategori 1 natur	3612	Habitat natur	Ja (mindst 10 m)
Kategori 2 natur	1499	Overdrev	Ja (mindst 10 m)

Vurdering
Som det fremgår af ovenstående, er alle afstandskrav i husdyrgodkendelseslovens §§ 6, 7 og 8 overholdt, bortset fra for afstand til sø for den ansøgte beholder, hvortil der søges dispensation.
Anlægsarbejder, bygningsmæssige ændringer, placering af ny bebyggelse m.v. – kommunens vurdering

FORSLAG

For nybyggeri og etablering af produktionsareal i eksisterende bygninger vurderes afstandskravene i husdyrbruglovens §§ 7 og 8 vedr. minimumsafstande til natur, samt
vandforsyning, vandløb, offentlig og privat fællesvej, beboelse og naboskel m.v.

Placering i forhold til husdyrlovens § 7
Husdyrbruglovens § 7 angiver, at etablering, udvidelse og ændring af husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg på husdyrbrug ikke er tilladt, hvis anlægget ligger i en afstand på mindre end 10 m til eller helt eller delvis inden for

1. kategori 1 naturområder
2. kategori 2 naturområder

Alle afstandskrav i § 7 er overholdt.

Vurdering af afstandskrav jf. Lovens § 8 - nye staldbygninger
Alle afstandskrav er overholdt.

Vurdering af afstandskrav jf. Lovens § 8 – ny gyllebeholder – ***dispensation fra afstandskrav til sø***
Alle afstandskrav er overholdt, undtagen kravet i husdyrbruglovens § 8 stk. 2 om, at der for gødningsopbevaringsanlæg til flydende husdyrgødning skal være mindst 100 m til søer over 100 m^2. Med den ønskede placering af den nye 5000 m^3 gyllebeholder overholder denne ikke afstandskravet, da gyllebeholderen placeres cirka 45 meter fra søen. Der er derfor ansøgt om dispensation fra afstandskravet.

Ved etablering af gyllebeholderen er der flere hensyn og krav der skal varetages og overholdes. Beholderen skal placeres, så den ligger i tilknytning til det eksisterende bygningssæt på ejendommen og må ikke placeres så den fremstår dominerende i landskabet. Derudover skal den overholde afstandskravene jf. §§ 6,7 og 8 i husdyrloven.

Da der allerede findes 2 gyllebeholdere på ejendommen, er det kommunens vurdering ud fra det landskabelige hensyn at placere den nye gyllebeholder i tilknytning til de eksisterende gyllebeholdere. Derved fremstår hele produktionsanlægget som består af flere staldbygninger, ladebygninger, siloer og de 3 gyllebeholder som en samlet enhed i landskabet. Der meddeles med denne begrundelse dispensation jf. husdyrbruglovens § 9 stk. 3 til den ansøgte placering.

Alarm
De eksisterende gyllebeholdere har gyllealarmer monteret, hvilke også er et krav jf. § 20 i husdyrgødningsbekendtgørelsen for den nye gyllebeholder, da den med den valgte placering ligger tættere end 100 meter fra søen på ejendommen.

Barriere
For at sikre, at der ikke vil kunne ske tilløb af gylle til nærliggende sø i tilfælde af uheld med gyllebeholderne, stilles der vilkår om at etablere en barriere beliggende mellem de 3 gyllebeholdere og søen. Barrieren skal etableres, så den sikrer, at et gylleuheld fra enhver af beholderne tilbageholdes bag barrieren.

Barrieren skal etableres lavt og fremstå delvist skjult bag de eksisterende bygninger set i retning fra Hyllested By mod ejendommen. Det eksisterende læhegn langs med de eksisterende gyllebeholdere (syd mod nord) skal forlænges cirka 40 meter, hvilket betyder, at den nye gyllebeholder også vil være delvis afskærmet set fra øst og sydøst mod ejendommen.

FORSLAG

Der stilles vilkår om, at det skal sikres, at terrænet efter opførelsen udgør en naturlig hindring for alle strømningsveje i retning af søen.

Habitatvurdering
Jf. § 6 stk. 5 i habitatbekendtgørelsen[1], skal der foretages en vurdering af, om en dispensation efter § 9 stk. 3, fra afstandskravet i § 8, stk. stk. 2 kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Grundet den store afstand, og da søen ikke står i hydrologisk forbindelse med et Natura 2000-område, vurderes der ikke at være en risiko for påvirkning af Natura 2000-områder som følge af en dispensation.

Der meddeles på baggrund af ovenstående dispensation fra afstandskravet på 100 m til søen, jf. husdyrbruglovens § 9 stk. 3, da der grundet vilkår om etablering af en barriere mellem gyllebeholderne og søen ikke vurderes at være risiko for tilløb til søen, og da placeringen rent landskabeligt er mest hensigtsmæssig. Der skal grundet den korte afstand til søen monteres alarm på beholderen inden den tages i brug. Gyllebeholderen må ikke opføres nærmere end 45 m fra søen.

Jordflytning
Området, hvorpå der bygges, er udenfor jordforureningskortlægning og jorden betragtes derfor som ren. Der anvendes fyldsand fra grusgrav til terrænregulering ved byggeri af staldene, hvilket der ikke skal søges separat miljøgodkendelse og landzonetilladelse til. Der terrænreguleres ca. 1,5 m, hvilket er vurderet at være acceptabelt.

Bortskaffelse af overskudsjord:
Hvis jorden skal bortskaffes til grusgrav eller et modtageranlæg, skal det anmeldes i Flytjord.dk inden flytningen kan finde sted.

Der kan findes mere information på Syddjurs Kommunes hjemmeside på: https://www.syddjurs.dk/da/borger/miljoe-og-klima/jordforurening/jordflytning/. Derudover kan der tages kontakt til virksomhedsgruppen på virksomheder@syddjurs.dk ved yderligere spørgsmål.

Syddjurs Kommune vurderer endvidere, at byggeriet er erhvervsmæssigt nødvendigt for den ansøgte bedrift.

FORSLAG

[1] Bekendtgørelse 2018-12-06 nr. 1595 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

Vilkår til placering og udformning af nyt byggeri:

11. Der må etableres en ny løbe/drægtighed stald på i alt ca. 1952 m^2 samt en ny farestald på i alt ca. 1567m^2 på den i bilag 2 angivne placering. Staldene skal etableres som tilbygninger til de eksisterende stalde, og skal opføres i samme højde og i lignende materialer som de eksisterende bygninger. Bygningerne må indeholde produktionsarealer, som beskrevet i tabel 1.
12. Der må opføres en gyllebeholder på 5000 m^3 med et overfladeareal på 912 m^2 på den i bilag 2 angivne placering. Gyllebeholderen skal opføres i samme højde og være i lignende materialer som de eksisterende gyllebeholdere.
13. Ved etablering af den nye gyllebeholder, skal det sikres, at terrænet efter opførelsen udgør en naturlig hindring for alle strømningsveje i retning af søen
14. Der skal etableres en barriere mellem gyllebeholderne og den nærliggende sø på ejendommen. Barrieren skal etableres, så den kan tilbageholde gyllen ved et evt. uheld fra beholderne.
15. De 3 gyllebeholdere skal være med overdækning. Gyllebeholderne med overdækning må have en højde over terræn på 7 – 9 meter.
16. Der skal etableres afskærmende beplantning øst for den nye gyllebeholder, som vist i bilag 2. Beplantningen skal være identisk med den nuværende beplantning ved eksisterende gyllebeholdere.
17. Der skal etableres afskærmende beplantning vest og syd for de nye stalde, som illustreret i bilag 2. Beplantningen skal være identisk med den nuværende beplantning omkring bygningerne.

.

Beliggenhed i forhold til omgivelserne - placering af eksisterende anlæg, landskabs- og planmæssige forhold og omkringboende m.v. – ansøgers redegørelse

Ejendommen er beliggende i landzonen, ca. 3200 m øst for Fuglslev som er den nærmeste byzone i området.

Placering i forhold til husdyrlovens § 6

Område	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens fremtidige byzone eller sommerhusområde	3210 m	Fuglslev	50 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.	367 m	Lokalplan Hyllested	50 m
Nabobeboelse	381 m	Stenledvej 3A	50 m

Udpegninger i kommuneplan

Ejendommen er beliggende i et landbrugsområde der i kommuneplanen er udlagt med nedenstående særlige retningslinjer.

Anlægget er placeret inden for følgende områder og zoner:

(Kommuneplan 2024)	Ja	Nej
Bevaringsværdige landskaber		x
Større sammenhængende landskaber	x	
Specifik Geologisk bevaringsværdi	x	
Kystnærhedszonen	x	
Værdifulde kulturarvsområder		x
Kulturhistorisk bevaringsværdi		x
Værdifulde landbrugsområder	x	
Store husdyrbrug		x
Økologiske forbindelser		x
Naturbeskyttelsesområder		x
Natura2000		x
Skovrejsning		x
Lavbundsareal		x
Kirkebyggelinjer		x
Skovbyggelinjer	x	
Strand-, Sø- og Å-beskyttelseslinjer		x
Beskyttede sten- og jorddiger		x
Fund og fortidsminder (Totalliste med både fredede og ikke-fredede. Kun beskyttelseslinjerne indgår i KP. Selve fortidsminderne er en statslig opgave.		x

Landskabsinteresser

Området er præget af landbrugsproduktion og naturområder, samt spredt bymæssig bebyggelse. Udvidelsen af soholdet på Stenledvej 5 sker i et geologisk værdifuldt område og i særligt værdifuldt landbrugsområde. De nye stalde etableres som tilbygning til eksisterende bygninger og vil blive omkranset af afskærmende beplantning. Set i forhold til den eksisterende bygningsparcel (indrammet af eksisterende afskærmende beplantning) vil udvidelsen komme ca. 40 m længere ud i landskabet, og derfor vurderes det, at der er taget størst muligt hensyn til at implementere staldene i landskabet. Det vurderes derfor at der ikke vil være en påvirkning af landskabet og det vurderes at udvidelsen og anlægget i sin helhed lever op til Syddjurs Kommunes kommuneplan.

Beliggenhed i forhold til omgivelserne - placering af eksisterende anlæg, landskabs- og planmæssige forhold og omkringboende m.v. – kommunens vurdering

Kommunen skal vurdere projektet i forhold til husdyrbruglovens § 6 vedr. minimumsafstande til byzone, mm. Herudover vurderes bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger mv. samt husdyrbrugets placering i landskabet med hensyn til landskabelige værdier.

Der er tale om udvidelse af et eksisterende husdyrbrug, som er er beliggende i et småbakket område med ekstensivt landbrug og flere skovpartier, samt et bølget storbakket område med skov, plantage, intensivt landbrug og hovedgårdslandskab.

Placering i forhold til husdyrlovens § 6

Husdyrbruglovens § 6 angiver, at etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug og udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening, ikke er tilladt:

1) i et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde,
2) i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
3) i en afstand mindre end 50 m fra de i nr. 1 og 2 nævnte områder eller
4) i en afstand mindre end 50 m fra en nabobeboelse.

Alle afstandskrav i § 6 er overholdt.

Ejendommen er en eksisterende ejendom hvor der ønskes etableret 2 nye stalde i forlængelse af eksisterende staldbygninger. Der stilles vilkår om at de nye stalde etableres i samme materialer, farver og samme højde som eksisterende staldbygninger. Der etableres en ny gyllebeholder som placeres i tilknytning til de 2 eksisterende gyllebeholdere på ejendomme. Der sættes teltoverdækning på alle gyllebeholdere. Da staldene og beholderen opføres i tilknytning til eksisterende byggeri, vurderes de nye stalde og gyllebeholder ikke at komme til at virke dominerende i landskabet. Anlægget vil fremstå som en enhed og ikke virke mere skæmmende i landskabet i forhold til i dag.

Udpegninger i kommuneplan
Særlig værdifuldt landbrugsområde
Ejendommen ligger i område, der er udpeget som særlig værdifuldt landbrugsområde. Retningslinjerne i kommuneplanen angiver, at landbrugsområderne inden for denne udpegning så vidt muligt skal forblive i jordbrugsdrift.

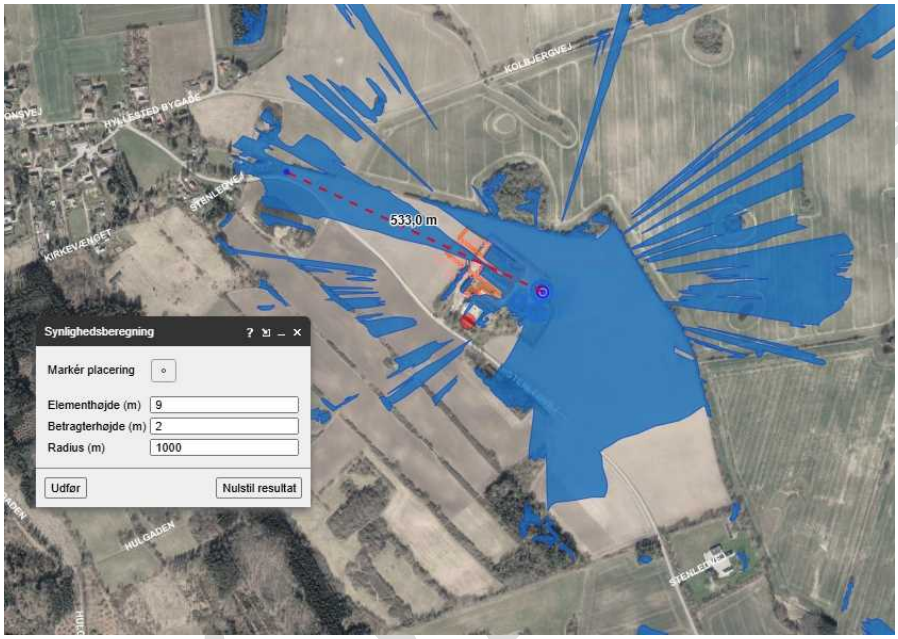
Større sammenhængende landskab
Området er yderligere udpeget som større sammenhængende landskab, og retningslinjerne herfor omfatter bl.a. at byggeri og anlæg placeres og udformes under særlig hensyntagen til landskabet. Udpegningen "Større sammenhængende landskaber" identificerer og beskytter større landskabsstrukturer som skove, kyster og dale, der er vigtige for Syddjurs Kommunes landskabsfortælling. Formålet er at skabe sammenhæng mellem bevaringsværdige landskaber og sikre, at store, sammenhængende landskabsstrukturer bevares og beskyttes.

Landskabet i området
Naturgeografien- Hyllested syd, geomorfologi: Randmoræne
Hyllested syd-området er en del af det store randmorænedominerede landskab på det sydlige Djursland. Randmorænelandskabet fremstår som en overordentlig dramatiske landskabstype med voldsomt kuperede bakkeforløb af (ofte) parallelryggede randmorænebakker, der i sig selv synliggør landskabsdannelsen i området. Området kan imidlertid fremvise et typisk meget kuperet landskab, hvis bakkeformationer dog ikke når samme højder som randmorænebakkerne i den centrale del af Mols Bjerge-området. Hyllested syd-områdets højeste punkt, det 66 meter høje Gratbjerg, kommer dog tæt på.
Kulturlandskabet
Hyllested syd-området var oprindelig en del af landsbyen Hyllested jorder. Det meget kuperede landskab syd for Hyllested by er mod sydvest småskovsområde, mens det mod nordøst er landbrugsområde. Landskabet her er præget af levende hegn og med græs som den foretrukne afgrøde.
Karakter og sårbarhed
Landskabet i Hyllested syd har bevaret mange af det ældre landbrugslandskabs elementer og er derfor blevet karakteriseret som et historisk landskab.

FORSLAG

Vurdering af visuel påvirkning – stalde
De nye bygninger vil blive bygget i lignende farver og som naturlige forlængelser af de eksisterende bygninger. Der stilles vilkår til dette. Det vurderes, at med vilkår der sikrer at bygningerne fremstår ensartede, er der ikke risiko for at de vil skæmme landskabet. Retningslinjerne vurderes derfor overholdt.

Vurdering af visuel påvirkning – gyllebeholder
Den nye gyllebeholder vil med teltoverdækning blive (2m+19m/2,75) = 9 meter høj. En synlighedsberegning viser, at beholderens telt (på 9 m) vil være synlig for en enkelt ejendom inden for 1000 m. Denne ligger ca. 530 m nordvest for Stenledvej 5 (Se synlighedskort herunder). Da der allerede i dag forefindes to beholder ved siden af placeringen af den nye, og da der endvidere etableres afskærmende beplantning syd for beholderne, vurderes den nye beholder ikke væsentligt at ændre oplevelsen af bedriftens påvirkning af landskabet. Tilsvarende vil overdækningen af de eksisterende gyllebeholdere med telte i op til 8 m kun kunne ses fra 1 enkelt ejendom i en afstand af 1000 m.

Det er Syddjurs Kommunes vurdering, at tilbygningerne og etablering af en ny gyllebeholder samt overdækning af alle gyllebeholderne ikke vil være i konflikt med udpegningerne af i kommuneplanen.

Syddjurs Kommune har i forbindelse med ansøgningen foretaget besigtigelse på ejendommen, for at vurdere om det ansøgte synes at fremstå i tilknytning til eksisterende bygningssæt samt for at vurdere dets indpasning i landskabet og påvirkning af området. De nye stalde på Stenledvej 5 bygges i forlængelse af to eksisterende stalde og den nye gyllebeholder etableres i tilknytning af de to eksisterende gyllebeholdere. De to nye stald samt gyllebeholderen indpasses i landskabet både hvad angår placering, udformning, farvevalg samt beplantning. Bygningerne og beholderen vil således være i harmoni med det allerede eksisterende anlæg. Der er en del eksisterende beplantning omkring den eksisterende del af ejendommens bygninger og der vil blive plantet omkring de nye stalde og den nye gyllebeholder for at tilgodese de landskabelige hensyn, så bygningssættet fremstår som en samlet enhed.

Samlet set vurderes det, at udvidelsen ikke vil forringe de landskabelige værdier i området. Det vurderes, at der ikke er behov for at stille særlige vilkår i forhold til beliggenhed og planmæssige forhold. Det vurderes endvidere, at anlægget bliver afskærmet af ny beplantning og tilpasset godt i landskabet.

Det vurderes at den valgte placering passer godt ind i det eksisterende terræn omkring ejendommen.

Kystnærhedszone
Kystnærhedszonen er fastlagt i planloven og dækker som udgangspunkt kyststrækningen fra strandkanten og ca. 3 km ind i landet. Kystnærhedszonen er en planlægningszone, hvor kommunalbestyrelsen kan planlægge for bebyggelse og anlæg efter planlovens regler. Det fremgår endvidere af forarbejderne, at de landzonearealer, der er omfattet af planlovens kystnærhedszone, skal styres af hensynet til både at friholde det åbne land og selve kystområderne for ny bebyggelse. I forarbejderne er det anført, at dette hensyn fortsat skal varetages i forbindelse med bebyggelse på husdyrbrug, der kræver tilladelse eller godkendelse efter husdyrbrugloven.[2] Det vurderes, at de ansøgte forlængelser af de eksisterende bygninger, har helt underordnet betydning i forhold til kystinteresser, da der netop er tale om forlængelser, og da der grundet beplantning i området er begrænset indblik til bygningen, undtaget direkte fra syd, sydøst (se fotos herover). Af Syddjurs Kommunes kommuneplan fremgår blandt andet følgende retningslinjer[3]:

> ***Stk. 1:*** *Kystnærhedszonen skal som udgangspunkt friholdes for yderligere bebyggelse. Der må ikke udføres byggeri eller anlægsarbejde, som kan forringe kystens naturmæssige, landskabelige eller rekreative værdi.*
>
> ***Stk. 2:*** *Der kan i princippet kun inddrages nye arealer til byzone og planlægges for anlæg i landzone, såfremt der foreligger en særlig planlægningsmæssig og/eller funktionel begrundelse for kystnær lokalisering.*
>
> ***Stk. 3:*** *Planlægningen skal sikre offentlighedens adgang til kysten.*
>
> ***Stk. 4:*** *Der kan kun i særlige tilfælde planlægges for bebyggelse og anlæg på land, som forudsætter inddragelse af arealer på søterritoriet eller særlig kystbeskyttelse. Undtaget er trafikhavneanlæg og anden overordnet infrastrukturanlæg.*

Da der med det ansøgte sker en udbygning af et allerede eksisterende anlæg, og da den opførte bygningsmasse vurderes erhvervsmæssig nødvendig, og da der endvidere ikke sker en forringelse af offentlighedens adgang til eller den rekreative oplevelse af kysten, vurderes det ansøgte projekt ikke at være i konflikt med retningslinjerne.

Geologisk bevaringsværdi
Hele ejendommen er beliggende i område der i kommuneplan er udpeget med Specifik Geologisk bevaringsværdi. Retningslinjerne i kommuneplanen angiver bl.a. at byggeri og anlægsarbejder, beplantninger m.v., som kan sløre landskabets dannelsesformer, skal så vidt muligt undgås i de geologiske interesseområder. Der etableres 2 nye staldbygninger som bygges i forlængelse af eksisterende staldbygninger. Den nye gyllebeholder etableres sammen med de eksisterende gyllebeholdere på ejendommen. Det er kommunens vurdering at med den valgte placering af det nye byggeri i tilknytning til eksisterende bygningssæt vil det ansøgte ikke være i konflikt med udpegningen. Da det ansøgte er en udvidelse af eksisterende anlæg, og da der med det nyopførte tilstræbes at få det samlede anlæg til at fremstå som en enhed, vurderes det ansøgte ikke at være i konflikt med udpegningen.
Bygge- og beskyttelseslinjer
Staldanlæggene, der opføres, er beliggende indenfor skovbyggelinje. Da bygningerne er driftsmæssigt nødvendige og bygges i tilknytning til det eksisterende byggeri, kræves der ikke dispensation herfor.

---

[2] https://mfkn.naevneneshus.dk/afgoerelse/8cc77d63-2021-4d61-8751-f3b270f405b0?highlight=NMK-132-00555
[3] https://kommuneplan20.syddjurs.dk/retningslinjer/land-vand-og-natur/kystnaerhedszonen-og-strandbeskyttelseslinjen/

Fredninger og fortidsminder

Der er ikke registreret fredede jord- eller stendiger, hvor der bygges, og der er ingen fredninger. Der er en del fortidsminder i området, men ingen på de arealer, hvor der bygges, se kortet herunder.

Udover de beskyttede fortidsminder, ligger der også flere fortidsminder der ikke er omfattet af fredningsbestemmelser. Deres placering fremgår af understående kort.

Husdyrbrugets ammoniakemission - ansøgers redegørelse

Den totale ammoniakemission fra ejendommen udgør 6012 kg N/år, hvilket er en stigning på 1691 kg N/år i forhold til den tilladte drift og en stigning på 1482 kg N/år i forhold til 8-årsdriften.

Tabel 1 – Ammoniakemission fra husdyrbruget

Ammoniakemission (kg NH_3-N/år)	**Fra staldafsnit**	**Fra lagre**	**Samlet**
Ansøgt drift	5574	438	6012
Nudrift	3884	429	4321
8-års-drift	4101	429	4530

Husdyrbrugets ammoniakemission – kommunens vurdering

For at staldsystemerne skal kunne opretholde den angivne ammoniakfordampning, kræves det, at både det faste gulv og spalterne renholdes, så der ikke ligger gødning, som vil medføre en øget fordampning. Der stilles derfor vilkår om, at stierne renholdes.

Vilkår vedr. ammoniakemission

18. Staldafsnit skal rengøres efter hvert hold, og der skal til stadighed være en god staldhygiejne. Stierne skal kontrolleres og renholdes, så det sikres at gødning og urin hurtigt fjernes fra gulvet og ledes til gyllekanalerne.

FORSLAG

Ammoniakdeposition til naturområder – ansøgers redegørelse
Påvirkning af den omkringliggende natur gennem deposition af ammoniak kan i visse tilfælde medføre en væsentlig påvirkning af naturen. Der er dog opstillet en række krav og kriterier for hvornår en påvirkning er væsentlig, og bedriften overholder disse krav til alle særligt sårbare kategori 1 og 2 naturtyper i området.

Nedenstående skema viser depositionen til de forskellige naturkategorier som totaldeposition (kategori 1 og 2 natur) og som merdeposition (kategori 3 natur).

Naturkategori	Kumulation	Totaldeposition Kg N/ha/år	Merdeposition Kg N/ha/år	Vurdering
Kategori 1 natur	0	0,0	-	Nærmeste kategori 1 natur ligger ca. 3,6 km væk. Produktionen medfører deposition i området på 0,0 kg N/ha/år og bekendtgørelsens krav til totaldeposition til kategori 1 natur overholdes. Det vurderes at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning af området. Kumulation er ligeledes vurderet.
Kategori 2 natur		0,1	-	Nærmeste kategori 2 natur ligger ca. 1,5 km væk. Bekendtgørelsens krav til totaldeposition til kategori 2 natur overholdes. Det vurderes at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning af området.
Kategori 3 natur		Op til 0,6	Op til 0,2	Nærmeste kategori 3 natur ligger øst for ejendommen i form af et større moseområde. Merdepositionen set i forhold til 8 års driften udgør op til 0,2 kg N/ha/år, og bekendtgørelsens afskæringskriterier for kategori 3 natur er dermed overholdt.
Øvrig § 3 natur		Op til 1,1	Op til 0,2	Nærmeste § 3 natur ligger vest for ejendommen i form af en sø. Merdepositionen set i forhold til 8 års driften udgør op til 0,2 kg N/ha/år.

Beskyttede arter
Dyr og planter omfattet af bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring bedriften og bedriftens arealer. På baggrund af Faglig Rapport nr. 635, 2007 ”Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV” fra Danmarks Miljøundersøgelser, samt Videnskabelig Rapport nr. 50, 2013 ”Overvågning af arter 2004-2011” fra Nationalt Center for Miljø og Energi, vurderes det at følgende bilag IV-arter kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring bedriften og udbringningsarealerne.

Navn	Registreret forekomst	Udbredelsesområde
Odder		X
Markfirben		X
Stor vandsalamander		X
Spidssnudet frø		X

FORSLAG

Arter af flagermus	x
Ulv	X

Arter der kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted omkring anlægget.

Den nærmeste sø, hvor der er potentiale for bilag IV-arter (spidssnudet frø og stor vandsalamander), ligger i en afstand af ca. 500 m vest for anlægget. Produktionen påvirker området totalt med 1,1 kg N/ha/år. Merdepositionen er beregnet til 0,2 kg N/ha/år.

1500 m nordvest for ejendommen er der registreret flere forskellige flagermusarter. Produktionen påvirker området totalt med 0,2 kg N/ha/år. Merdepositionen er beregnet til 0,1 kg N/ha/år.

For de øvrige arter gælder at der ikke er registreringer i området, jf. oplysninger på Naturdata gennem Danmarks miljøportal.

Danmark har jf. Biodiversitetskonventionen forpligtet sig til at standse tabet af biologisk mangfoldighed. Arter, som er forsvundet fra Danmark eller truet af udryddelse, er registreret som sådan på Den danske Rødliste.

Ejendommen overholder alle afskæringskriterier i bekendtgørelsen i forhold til kategori 1, 2 og 3 natur og det vurderes, jf. forarbejderne til udarbejdelse af afskæringskriterier, at produktionen ikke medfører en påvirkning af den omkringliggende kategori 1, 2 og 3 natur.

Ligeledes gælder, at det er vurderet, at produktionen ikke vil medføre en påvirkning af beskyttede arter. Der er ingen eller minimal påvirkning af de registrerede leveområder for bilag IV arter. Derfor vurderes tilstedeværelsen af bilag IV arter omkring ejendommen at være foreneligt med den produktion der er på ejendommen og det forhold at der gives en tilladelse på ejendommen vil ikke medføre en øget påvirkning af arterne.

Ammoniakdeposition til naturområder – kommunens vurdering

Det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 42, stk. 1, nr. 2, at kommunalbestyrelsen skal vurdere, om en ansøgt etablering, udvidelse eller ændring efter husdyrbruglovens § 16 a kan indebære væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til bl.a. natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder.

Projektet vil medføre en beregnet totalemission fra stald på ca. 6012 N/år.

Vurdering af påvirkninger på naturområder jf. godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3A.

Beskyttelsesniveauet for ammoniak fremgår af følgende tabel:

Naturtyper	**Fastsat beskyttelsesniveau**
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1 Ammoniakfølsomme naturtyper (bilag 3 pkt. D), beliggende *inden* for Natura 2000-område og omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt, samt heder og overdrev i øvrigt, som er beliggende *inden* for et Natura 2000-område og omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.	Max. **total**deposition (afhængig af antal husdyrbrug i nærheden* af naturområdet): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.

FORSLAG

Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2 Ammoniakfølsomme naturtyper (bilag 3 pkt. D) beliggende *uden* for internationale naturbeskyttelses-områder: Højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha samt overdrev over 2,5 ha der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.	Max. **total**deposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 men som er beliggende uden for Natura 2000-områder, samt ammoniakfølsomme skove større end 0,5 ha og mere end 20 m brede.	Max. **mer**deposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

*Antallet af husdyrbrug i nærheden for kategori 1-natur, opgøres som en summering af:

1) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH3-N pr. år inden for 200 m,
2) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH3-N pr. år inden for 200-300 m,
3) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH3-N pr. år inden for 300-500 m,
4) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH3-N pr. år inden for 500-1.000 m, og
5) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH3-N pr. år inden for 1.000-2.500 m.

Kommunen er enig i de fastsatte ruheder for naturpunkterne i beregningerne.

Kategori 1-natur

Kategori 1-natur omfatter de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundaget for Natura 2000-områderne. De er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000-planlægningen.

Nærmeste kategori 1-natur er Bøg på mor beliggende indenfor Habitatområde nr. 48 Stubbe Sø. Området er beliggende ca. 3,6 km sydvest fra anlægget og der er beregnet en totalemission fra anlægget på 0,0 kg N/ha/år (se kortet herunder). Beskyttelsesniveauet er dermed overholdt.

Der er ingen andre husdyrbrug der skal indgå i en kumulationsberegning.

Afstand fra anlægget til nærmeste Natura-2000 område Stubbe Søvej (48) er ca. 3,6 km

Der vurderes endvidere ikke at være belæg for at skærpe beskyttelsesniveauet da Syddjurs Kommune vurderer, at det ikke kan dokumenteres, at emission i den aktuelle beregnede størrelsesorden, vil have en målbar effekt på bevaringsstatus for naturtyper eller arter på udpegningsgrundlaget, som fremgår af bilag 3. Vurderingen bygger på en kombination af emissionens størrelse, viden om kriterier for gunstig bevaringsstatus,

tilgængelig litteratur om trusler i Natura 2000-områderne og ikke mindst afstanden fra driftsbygningerne til Natura 2000.

Kategori 2-natur
Kategori 2-natur udgøres af ammoniakfølsomme områder udenfor Natura 2000-områder, nærmere bestemt højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Nærmeste kategori 2 natur, et overdrev (L422-08-ov), som ligger 1,4 km sydvest for anlægget (se kortet herunder). Baggrundsbelastningen, baseret på et gennemsnit af de 3 seneste års baggrundsbelastning, er for dette område 10,4 kg N pr. ha pr. år.
Der er beregnet en totaldeposition på området på 0,0 kg N/ha/år og en meremission på 0,0 kg N/ha/år. Beskyttelsesniveauet er dermed overholdt.

2,5 km øst for ejendommen ligger et andet overdrev (L420-01-ov). Baggrundsbelastningen, baseret på et gennemsnit af de 3 seneste års baggrundsbelastning, er for dette område 8,55 kg N pr. ha pr. år.

Der er i husdyrgodkendelse.dk beregnet en totaldeposition på arealet på 0,1 kg og en merdeposition på 0,0 kg N/ha/år. Den samlede ammoniakdeposition (beregnet som summen af totaldepositionen (inklusiv merdepositionen) og baggrundsbelastningen) vil således være 8,65 kg N/ha/år.

Syddjurs Kommune finder ikke grundlag for at stille vilkår for husdyrbruget, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 29, idet totaldeposition af ammoniak fra husdyrbruget til kategori 2-naturområderne er under 1,0 kg NH3-N pr. ha pr. år, og der som følge heraf ikke er nogen risiko for tilstandsændringer. Afskæringskriterie for totaldeposition er overholdt.

Afstand fra anlægget til de nærmeste kategori 2 område (overdrev).

Kategori 3-natur
Kategori 3-natur udgøres af øvrige ammoniakfølsomme § 3-arealer, som minimum heder, moser og overdrev samt ammoniakfølsomme skove. Ved vurderingen af, om tålegrænsen for ammoniakfølsom kategori 3-natur er overskredet, skal både merdepositionen fra husdyrbruget og den gennemsnitlige baggrundsbelastning over de tre forudgående år inddrages

Nærmeste §3 naturområde er et **overdrev (L421-01-ov)**, der ligger ca. 490 m vest for anlægget (se nedenstående kort). Baggrundsbelastningen, baseret på et gennemsnit af de 3 seneste års baggrundsbelastning, er for dette område 10,3 kg N pr. ha pr. år.

Overdrev nr. l421-01-ov, er et overdrev med stejl sydvendt skråning og delvist lysåbent og delvist bevokset med krat. Overdrevet er besigtiget med dokumentationscirkel i 2015 (besigtigelsesnotat: https://naturereport.miljoeportal.dk/734194). Her blev naturtilstanden beregnet til 0,38 og at truslerne var at dele af overdrevet er under tilgroning med slåen.

Der er ikke fundet forekomster af særligt sjældne eller truede arter på arealet, men der blev fundet 9 stjernearter, 6 problemarter og 3 kvælstof-følsomme arter. På plantelisten er blandt andet vellugtende gulaks, blåhat, almindelig kællingetand og gul snerre.

Dokumentationscirklen (5 meter cirkel) placeres ifølge praksis på det bedste sted på § 3 arealet, hvilket viser arealets potentiale og sårbarhed overfor næringspåvirkning. Plantelisten for dokumentationscirklen skal derfor bruges til beregning af § 3 arealets Ellenberg N værdi. Det er ikke et krav at der laves en intensiv besigtigelse med dokumentationscirkel og derfor hænder det at den mangler. Der laves der oftest en generel planteliste for arter fundet på hele arealet. I det tilfælde at der mangler en dokumentationscirkel bruges den generelle planteliste for arealet til beregning af Ellenberg N værdien og vurdering af arealets tålegrænse.

Ellenberg værdierne for planterne i dokumentationscirklen ligger mellem 2-8, og den gennemsnitlige Ellenberg N værdi for overdrevet er på 4,7 (på en skala 1-9, hvor 9 indikerer at planterne fortrækker meget næring), hvilket indikerer at arealet tåler moderat næring. Omkring 25 % af plantearterne har en værdi på 1-3. Der blev fundet 27 plantearter i dokumentationscirklen, men kun 24 arter indgik i beregningen af Ellenberg N værdien. Det er ikke muligt at finde Ellenberg værdier for planter på slægtsniveau, eller for bestemte arter der ikke er undersøgt og derfor indgår disse ikke i beregningen.

Tålegrænsen for overdrev ligger i intervallet 5-15 kg N/ha/år (fra år 2024) (Opdatering af empirisk baserede tålegrænser - Fagligt notat fra DCE, 2024, Tabel 1 og 2).

I besigtigelsen står beskrevet at arealet er kategoriseret som et surt overdrev, men plantelisten viser at dette ikke er tilfældet. Arealet er under tilgroning med krat, så som slåen. Tilgroning kan skyldes manglende pleje, og øget tilgængelighed af næring. Nord og ovenover overdrevet er en mark som drives som intensivt landbrug siden omkring 2010. Manglende pleje og næringskilde tæt på, er begge faktorer der har betydning for naturarealet. Da der er flere næringsintolerante og fine arter, og fordi Ellenberg N værdien for 5 meter cirklen er relativ lav på skalaen, vurderes tålegrænsen for overdrevet må ligge i det lave toleranceinterval.

Tålegrænseintervallet for overdrevet skønnes derfor at være i midterste interval: 8,4-11,7 kg N/ha/år, således at den totale deposition på overdrevet maksimum må være 11,7 kg N/år. Baggrundsdepositionen som gennemsnit for årene 2021-2023 er 10,3 kg N/ha/år og merdepositionen af projektet samt den nuværende deposition er i alt 0,4 kg N/ha/år. **Dette giver 10,7 kg N/ha/år og derfor overskrides tålegrænsen for overdrevet ikke.**

Syddjurs Kommune finder ikke grundlag for at stille vilkår for husdyrbruget, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 29, idet merdeposition af ammoniak fra husdyrbruget til naturområderne er under 1,0 kg NH3-N pr. ha pr. år, og fordi at tålegrænsen for overdrevet ikke overskrides.

Endvidere ligger der et § 3 beskyttet **overdrev (L421-02-ov)**, ca. 540 m syd for anlægget (se nedenstående kort). Baggrundsbelastningen, baseret på et gennemsnit af de 3 seneste års baggrundsbelastning, er for dette område 10,3 kg N pr. ha pr. år.

FORSLAG

Overdrev nr. I421-02-ov, er et tørt overdrev med flere skråninger, og arealet er primært bevokset med krat. Overdrevet er besigtiget med dokumentationscirkel i 2019 (besigtigelsesnotat: https://naturereport.miljoeportal.dk/872892). Her blev naturtilstanden beregnet til 0,42 og at truslerne var at dele af overdrevet er under tilgroning med grove græsser, især draphavre.

Der er ikke fundet forekomster af særligt sjældne eller truede arter på arealet, men der blev fundet 5 stjernearter, 11 problemarter og 1 kvælstof-følsom art. På plantelisten er blandt andet blåhat, almindelig pimpinelle og bugtet kløver.

Dokumentationscirklen (5 meter cirkel) placeres ifølge praksis på det bedste sted på § 3 arealet, hvilket viser arealets potentiale og sårbarhed overfor næringspåvirkning. Plantelisten for dokumentationscirklen skal derfor bruges til beregning af § 3 arealets Ellenberg N værdi. Det er ikke et krav at der laves en intensiv besigtigelse med dokumentationscirkel og derfor hænder det at den mangler. Der laves der oftest en generel planteliste for arter fundet på hele arealet. I det tilfælde at der mangler en dokumentationscirkel bruges den generelle planteliste for arealet til beregning af Ellenberg N værdien og vurdering af arealets tålegrænse.

Ellenberg værdierne for planterne i dokumentationscirklen ligger mellem 3-7, og den gennemsnitlige Ellenberg N værdi for overdrevet er på 5 (på en skala 1-9, hvor 9 indikerer at planterne fortrækker meget næring), hvilket indikerer at arealet tåler moderat næring. Omkring 11 % af plantearterne har en værdi på 1-3. Der blev fundet 9 plantearter i dokumentationscirklen, som alle indgik i beregningen.

Tålegrænsen for tør overdrevs- og skræntvegetation ligger i intervallet 5-15 kg N/ha/år (fra år 2024) (Opdatering af empirisk baserede tålegrænser - Fagligt notat fra DCE, 2024, Tabel 1 og 2).

I besigtigelsen står beskrevet at arealet er under tilgroning med draphavre. Tilgroning kan skyldes manglende pleje, og øget tilgængelighed af næring. I 2009 anmeldes de omkringliggende arealer med genopdyrkningsret, og pleje efterfølgende med høslæt. Selve overdrevet har også tidligere været plejet med høslæt. Da der er mange problemarter og få fine arter, og fordi Ellenberg N værdien for 5-meter cirklen er moderat, vurderes tålegrænsen for overdrevet må ligge i det moderate toleranceinterval.

Tålegrænseintervallet for overdrevet skønnes derfor at være i midterste interval: 8,4-11,7 N/ha/år, således at den totale deposition på overdrevet maksimum må være 11,7 kg N/år. Baggrundsdepositionen som gennemsnit for årene 2021-2023 er 10,3 kg N/ha/år og merdepositionen af projektet samt den nuværende deposition er i alt 0,2 kg N/ha/år. **Dette giver 10,5 kg N/ha/år og derfor overskrides tålegrænsen for overdrevet ikke.**

Syddjurs Kommune finder ikke grundlag for at stille vilkår for husdyrbruget, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 29, idet merdeposition af ammoniak fra husdyrbruget til naturområderne er under 1,0 kg NH3-N pr. ha pr. år, og da tålegrænsen for overdrevet ikke overskrides.

Nordvest for ejendommen findes en **mose (L431-03-mo)** som ligger ca. 1000 m nordvest for anlægget (se nedenstående kort). Baggrundsbelastningen, baseret på et gennemsnit af de 3 seneste års baggrundsbelastning, er for dette område 10,3 kg N pr. ha pr. år.

Der er i husdyrgodkendelse.dk beregnet en totaldeposition på arealet på 0,3 kg og en merdeposition på 0,1 kg N/ha/år. Den samlede ammoniakdeposition (beregnet som summen af totaldepositionen (inklusiv merdepositionen) og baggrundsbelastningen) vil således være 10,6 kg N/ha/år.

FORSLAG

L431-03-mo er en skovbevokset tørvemose i en mosaik med flere skovnaturtyper og overvejende bevokset med birketræer. Mosen er besigtiget med dokumentationscirkel i 2018. Her blev naturtilstanden vurderet til at være ringe grundet flere grøfter, og at vandstanden bør hæves og grøfterne fjernes. Tålegrænsen sættes efter mest sårbare naturområde inden for området.

Der er ikke fundet forekomster af særligt sjældne eller truede arter på arealet, men der blev fundet 14 stjernearter, 1 to-stjerneart og 0 problemarter. På plantelisten er blandt andet tormentil, tue- og smalbladet kæruld, topstar, kragefod m.fl.

Dokumentationscirklen (5 meter cirkel) placeres ifølge praksis på det bedste sted på § 3 arealet, hvilket viser arealets potentiale og sårbarhed overfor næringspåvirkning. Plantelisten for dokumentationscirklen skal derfor bruges til beregning af § 3 arealets Ellenberg N værdi. Det er ikke et krav at der laves en intensiv besigtigelse med dokumentationscirkel og derfor hænder det, at den mangler. Der laves der oftest en generel planteliste for arter fundet på hele arealet. I det tilfælde, at der mangler en dokumentationscirkel, bruges den generelle planteliste for arealet til beregning af Ellenberg N værdien og vurdering af arealets tålegrænse.

Ellenberg værdierne for planterne i dokumentationscirklen ligger mellem 1-5, og den gennemsnitlige Ellenberg N værdi for mosen er på 3 (på en skala 1-9, hvor 9 indikerer at planterne fortrækker meget næring), hvilket indikerer at arealet tåler relativt lav næring. Omkring 67 % af plantearterne har en værdi på 1-3. Der blev fundet 17 plantearter i dokumentationscirklen, hvor én mos og én træart (Tørst) ikke indgik i beregningen da disse ikke har kendte Ellenberg N-værdier.

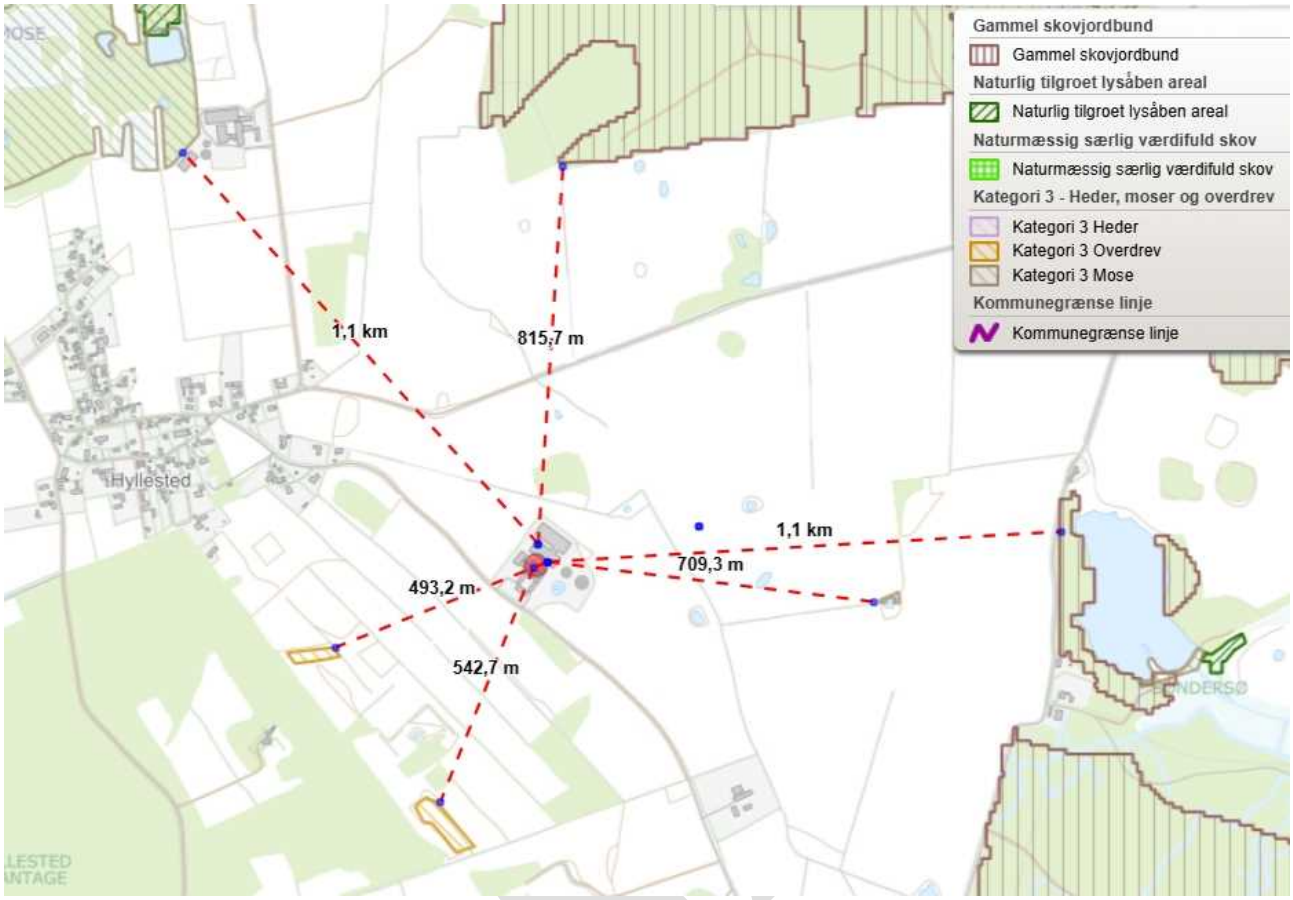
Tålegrænsen for skovbevoksede tørvemoser ligger i intervallet 10-15 kg N/ha/år (fra år 2024) (Opdatering af empirisk baserede tålegrænser - Fagligt notat fra DCE, 2024, Tabel 1 og 2).

I besigtigelsen står beskrevet at arealet er meget grøftet og har behov for vandstandsstigning. Grøfter og dermed lavere vandstand kan være med til at give øget tilgængelighed af næring. Da der er mange stjernearter og mose-karakteristiske arter, og da Ellenberg N værdien for 5-meter cirklen er lav, vurderes tålegrænsen for mosen må ligge i det lave toleranceinterval.

Tålegrænseintervallet for mosen vurderes derfor at være i laveste interval: 10-11,7 kg N/ha/år, således at den totale deposition på overdrevet maksimum må være 11,7 kg N/år. Baggrundsdepositionen som gennemsnit for årene 2021-2023 er 10,3 kg N/ha/år og merdepositionen af projektet samt den nuværende deposition er i alt 0,3 kg N/ha/år. **Dette giver 10,6 kg N/ha/år og derfor overskrides tålegrænsen for mosen ikke.**

Syddjurs Kommune finder ikke grundlag for at stille vilkår for husdyrbruget, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 29, idet merdeposition af ammoniak fra husdyrbruget til naturområderne er under 1,0 kg NH3-N pr. ha pr. år, og da tålegrænsen for mosen ikke overskrides.

FORSLAG

Nærmeste kategori 3 beskyttet natur og potentiel ammoniakfølsomme skove

Desuden findes der en **potentiel ammoniakfølsom skov (gammel skovjordbund)** som ligger ca. 800 m nord for anlægget (se kortet herover). Baggrundsbelastningen, baseret på et gennemsnit af de 3 seneste års baggrundsbelastning, er for dette område 10,3 kg N pr. ha pr. år.

Der er i husdyrgodkendelse.dk beregnet en totaldeposition på arealet på 0,6 kg og en merdeposition på 0,2 kg N/ha/år. Den samlede ammoniakdeposition (beregnet som summen af totaldepositionen (inklusiv merdepositionen) og baggrundsbelastningen) vil således være 10,9 kg N/ha/år.

I DCS's nyeste rapport for tålegrænser for naturtyper i Danmark, 2024, har løvskov et tålegrænseinterval på 10-15 og nåleskov har et interval på 10-20.

Nordlig skov
Største delen af skov er gammel skovjordbund og har været skovbevokset tilbage på de gamle og nye målebordsplader. Derudover står skoven anmeldt med fredskov, som fordrer at arealet altid skal være skovbevokset, men at der dog er mulighed for drift. Skoven har en skov HNV på mellem 4-7 ud af 19, og der er ikke registreret nogen særlig værdifuld skovnatur eller struktur. Størstedelen af skoven er løvskov, imens mindre dele er af nåleskov, som også driftes mere intensivt.
Med baggrund i overstående lave HNV, drift historik og skovtype, vurderes skoven af have tålegrænse interval som en løvskov og dermed kan denne maksimalt tåle 15 kg N/ha/år.

Tålegrænseintervallet for skoven vurderes maksimalt at være 15 kg N/ha/år. Baggrundsdepositionen som gennemsnit for årene 2021-2023 er 10,3 kg N/ha/år og merdepositionen af projektet samt den nuværende

deposition er i alt 0,6 kg N/ha/år. **Dette giver 10,9 kg N/ha/år og derfor overskrides tålegrænsen for skoven ikke.**

Syddjurs Kommune finder ikke grundlag for at stille vilkår for husdyrbruget, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 29, idet merdeposition af ammoniak fra husdyrbruget til naturområderne er under 1,0 kg NH3-N pr. ha pr. år, og tålegrænsen for skoven ikke overskrides.

Østlige skov
Der findes også en **potentiel ammoniakfølsom skov (gammel skovjordbund)** som ligger ca. 1000 m øst for anlægget (se kortet herover). Baggrundsbelastningen, baseret på et gennemsnit af de 3 seneste års baggrundsbelastning, er for dette område 8,57 kg N pr. ha pr. år.

Der er i husdyrgodkendelse.dk beregnet en totaldeposition på arealet på 0,6 kg og en merdeposition på 0,1 kg N/ha/år. Den samlede ammoniakdeposition (beregnet som summen af totaldepositionen (inklusiv merdepositionen) og baggrundsbelastningen) vil således være 9,2 kg N/ha/år.

Skov er gammel skovjordbund og kan erkendes på de gamle og nye målebordsplader i form af skovbryn mellem vej og sø. Derudover står skoven anmeldt med fredskov, som fordrer at arealet altid skal være skovbevokset, men at der dog er mulighed for drift. Skoven har en skov HNV på mellem 4-7 ud af 19, og der er ikke registreret nogen særlig værdifuld skovnatur eller struktur. Skoven er udelukkende løvskov og har ikke nogen drift.
Med baggrund i overstående lave HNV, driftshistorik og skovtype, vurderes skoven af have tålegrænseinterval som en løvskov og dermed kan denne maksimalt tåle 15 kg N/ha/år.

Tålegrænseintervallet for skoven vurderes at maksimum må være 15 kg N/ha/år. Baggrundsdepositionen som gennemsnit for årene 2021-2023 er 8,57 kg N/ha/år og merdepositionen af projektet samt den nuværende deposition er i alt 0,6 kg N/ha/år. **Dette giver 9,2 kg N/ha/år og derfor overskrides tålegrænsen for skoven ikke.**

Syddjurs Kommune finder ikke grundlag for at stille vilkår for husdyrbruget, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 29, idet merdeposition af ammoniak fra husdyrbruget til naturområderne er under 1,0 kg NH3-N pr. ha pr. år, og tålegrænsen for skoven overskrides ikke.

FORSLAG

Anden skov øst for anlægget
Der findes også en anden potentiel ammoniakfølsom skov (gammel skovjordbund) som ligger ca. 960 m øst for anlægget (se ovenstående kort). Baggrundsbelastningen, baseret på et gennemsnit af de 3 seneste års baggrundsbelastning, er for dette område 8,57 kg N pr. ha pr. år.

Der er i husdyrgodkendelse.dk beregnet en totaldeposition på arealet på 0,4 kg og en merdeposition på 0,1 kg N/ha/år. Den samlede ammoniakdeposition (beregnet som summen af totaldepositionen (inklusiv merdepositionen) og baggrundsbelastningen) vil således være 9,0 kg N/ha/år.

Største delen af skov er gammel skovjordbund og har været skovbevokset tilbage på de gamle og nye målebordsplader. Derudover står skoven anmeldt med fredskov, som fordrer at arealet altid skal være skovbevokset, men at der dog er mulighed for drift. Skoven har en skov HNV på mellem 4-7 ud af 19, og der er ikke registreret nogen særlig værdifuld skovnatur eller struktur. Størstedelen af skoven er løvskov, og den

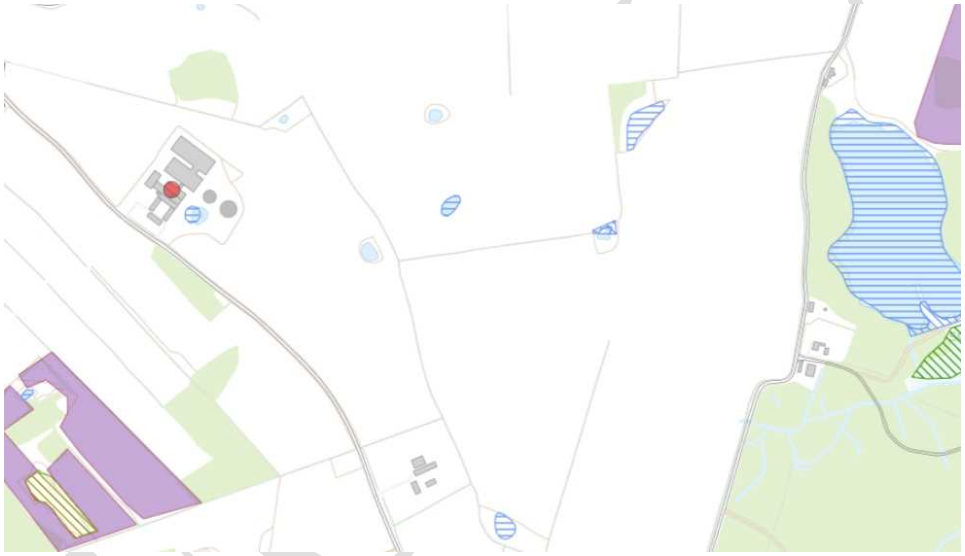
nuværende skov ser ud til at være plantet omkring 1945. En mindre del af skov er udpeget som § 25 skov, der er naturmæssig særlig værdifuld.
Med baggrund i overstående lave HNV, drift historik og skovtype, vurderes skoven af have tålegrænse interval som en løvskov og dermed kan denne maksimalt tåle 15 kg N/ha/år.

Tålegrænseintervallet for skoven vurderes at maksimum må være 15 kg N/ha/år. Baggrundsdepositionen som gennemsnit for årene 2021-2023 er 8,57 kg N/ha/år og merdepositionen af projektet samt den nuværende deposition er i alt 0,5 kg N/ha/år. **Dette giver 9,0 kg N/ha/år og derfor overskrides tålegrænsen for skoven ikke.**

Syddjurs Kommune finder ikke grundlag for at stille vilkår for husdyrbruget, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 29, idet merdeposition af ammoniak fra husdyrbruget til naturområderne er under 1,0 kg NH3-N pr. ha pr. år, og da tålegrænsen for skoven ikke overskrides.

Beskyttelsesniveauet for kategori 3 natur er overholdt.

Andre § 3 naturtyper - søer
Der ligger flere søer i området omkring anlægget – se kortet herunder. Søer er som udgangspunkt ikke ammoniakfølsomme, og forventes at være P-begrænsede. Det ansøgte må dog ikke medføre en tilstandsændring i naturområder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, herunder søer.

Søerne har ikke nogen tålegrænse da de antages at være næringsbelastede grundet deres placering i landskabet hvor de er omringet af dyrket arealer.

Staldanlæg i relation til Bilag IV-arter
Før der træffes afgørelse om godkendelse efter husdyrbruglovens § 16 a, skal der foretages en vurdering af, om det ansøgte, kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a), jf. § 10, stk. 1, nr. 1, jf. § 7, stk. 5, nr. 2, i habitatbekendtgørelsen. Vurderingen skal fremgå af afgørelsen, jf. habitatbekendtgørelsens § 10, stk. 2.

Af miljøkonsekvensrapporten og miljøgodkendelsen fremgår, at ansøger har oplyst, at der ikke er registreret bilag IV-arter i umiddelbar nærhed af selve husdyrbruget (inden for 250 meter), men at enkelte bilag IV-arter kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealer omkring eller længere fra ejendommen.

Idet ammoniakberegningen viser en meget begrænset øget udledning til naturområderne, er det ansøgers vurdering, at bilag-IV arter ikke vil blive påvirket i en negativ retning af tilpasningen af ejendommen.

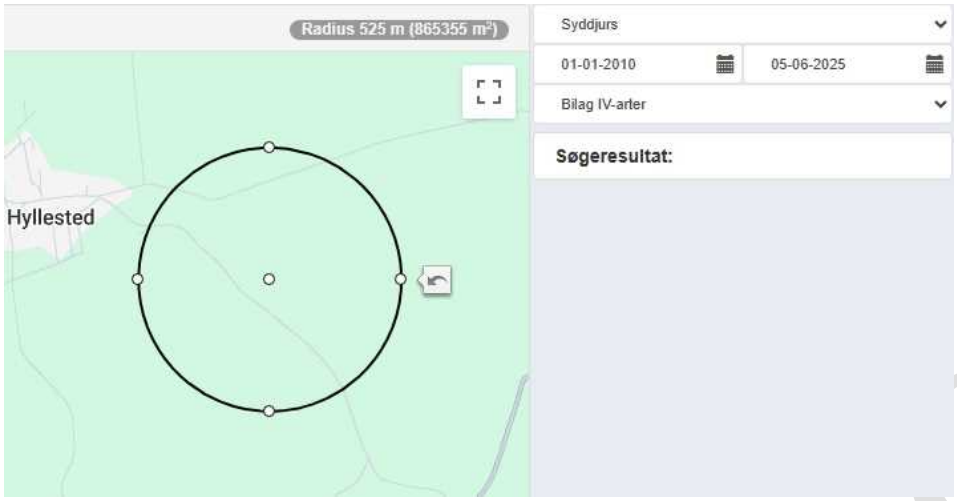
Der i det elektroniske ansøgningssystem husdyrgodkendelse.dk foretaget en beregning af ammoniakdepositionen fra husdyrbruget med det ansøgte projekt til udvalgte punkter i de omkringliggende naturområder. Beregningen viser, at beskyttelsesniveauet for kategori 1-, 2- og 3-natur, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§ 26-27 og § 29, er overholdt. Det er derfor kommunens vurdering, at husdyrbruget ikke direkte vil påvirke yngle- eller rasteområder for de bilag IV-arter, der kan forekomme omkring de udpegede naturpunkter og husdyrbruget.

Der er ingen registrerede bestande af bilag IV-arter i nærheden af staldanlægget. Nærmeste registrerede rødlistede art er Panzers træsaftsvirreflue ca. 1,2 km øst for anlægget. Merdepositionen på dette naturområde er beregnet til 0,0 kg N/år og totaldepositionen er 0,2 kg N/år. Det vurderes ikke at dens levested vil blive påvirket af driften af anlægget.
Nærmeste registrerede bilag IV-art er Stor Vandsalamander ca. 1,3 km syd for anlægget. Merdepositionen på dette naturområde er beregnet til 0,0 kg N/år og totaldepositionen er 0,0 kg N/år. Det vurderes ikke at dens levested vil blive påvirket af driften af anlægget.

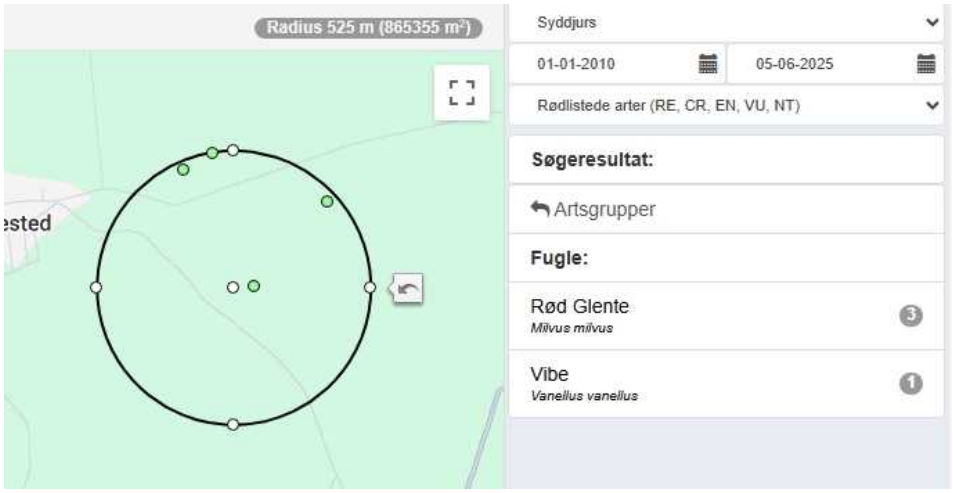
Ca. 10 meter fra anlægget er der fundet et potentielt levested for Stor Vandsalamander, men der er ikke registreret fund af disse her. Indenfor 500 meter fra anlægget er der fundet flere potentielle levesteder for Stor Vandsalamander samt Markfirben, men der er ikke registreret fund af disse her.

Registreringer af potentielle levesteder for Stor Vandsalamander samt Markfirben

Registreringer af forekomster af bilag IV-arter i området omkring anlægget på Stenledvej 5 fra Naturbasen.

Registreringer af forekomster af rødlistede arter i området omkring anlægget på Stenledvej 5 fra Naturbasen.

Ved projektet sker der ikke nedrivning af bygninger, rydning af store træer eller lignende aktiviteter, der kan påvirke yngle- og rastesteder for flagermus. Det vurderes på denne baggrund, at projektet kan gennemføres uden at beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for arter af flagermus.

Der er ikke registreret eller undersøgt for flagermus på ejendommen, men erfaringsmæssigt forekommer flagermus i mange landbrugsbygninger. Hvis der i forbindelse med byggearbejde eller nedrivning konstateres individer af flagermus, skal arbejdet indstilles i overensstemmelse med Naturbeskyttelseslovens § 29a. Der vil efterfølgende skulle ske udslusning efter anvisning fra Naturstyrelsen. Det er bygherres ansvar at påse, at disse regler efterfølges.

Det er på baggrund af ovenstående oplysninger Syddjurs Kommunes vurdering, at det ansøgte projekt ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter. Vurderingen er lagt til grund på, at projektet indebærer, at den igangværende produktion videreføres i eksisterende, uændrede staldanlæg, at projektet alene indebærer tilbygninger til de eksisterende stalde på 1.803 m^2 produktionsareal (2.363 m^2 staldareal), og at tilbygningerne placeres øst for de eksisterende stalde. Arealet øst for de eksisterende stalde har været anvendt til markdrift. Yngle- eller rasteområder vil derfor kun kunne påvirkes indirekte via øget ammoniakemission fra husdyrbruget. Den øgede ammoniakemission vurderes at være uden væsentlig

betydning, da beskyttelsesniveauet som fastlagt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er overholdt i forhold til den omkringliggende natur.

Rødlistede, fredede eller ammoniakfølsomme arter
Der er ingen forekomst af rødlistede, fredede eller ammoniakfølsomme arter i nærheden af bedriften indenfor den afstand, der vurderes at blive ammoniakbelastet eller på anden måde påvirket af driften. Nærmeste sårbare art er set 925 m fra anlægget. I Naturbasen er der registrering af Dvægflagermus og Sydflagermus ved Kirken i Hyllested som ligger ca. 925 meter nordvest for anlægget. Forekomsterne af flagermusene er observeret den 7.5.2025. Det fremgår i registreringen at flagermusene er set flyve forbi. Det er meget sandsynligt at der findes flagermus i landbrugsbygningerne. Dette er dog ikke i konflikt med det ansøgte projekt på Stenledvej 5 hvor der ikke sker nedrivning af bygninger, omfattende renoveringer eller fældning af træer.

Konklusion – anlægget
Det er kommunens samlede vurdering, at den ansøgte drift, med de hertil stillede vilkår, er foreneligt med habitatdirektivforpligtelsen og beskyttelsen af arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Syddjurs Kommune vurderer ligeledes, at der ikke er belæg for at stille yderligere vilkår om ammoniakreducerende teknologi, og at det ansøgte lever op til BAT.

Afstandene i husdyrbruglovens § 7 er endvidere overholdt (mindst 10 m til kategori 1 og 2 natur).

Husdyrbrugets lugtemission- og regulering – ansøgers redegørelse
Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område, der påvirkes af lugt, afhænger af hvor stort et produktionsareal, der er på ejendommen og hvilken type dyr, der er tale om. Desuden spiller vindretning, terræn- og beplantningsforhold ind. Lugt stammer primært fra stalden. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med arbejde med husdyrgødning og udbringning heraf.

Lugtemissionen i nudrift og ansøgt drift er beregnet i IT-ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk. og er angivet i skemaet herunder:

Lugtemission i nudrift og ansøgt drift

	Lugt (LE/s)	**Lugt (OU/s)**	**Faktisk lugt (LE/s)**	**Faktisk lugt (OU/s)**
Nudrift	28086	54035	28086	54035
Ansøgt drift	39437	81898	39437	81898
Forskel	11351	27863	11351	27863

Som angivet i tabellen er der stigning af lugt fra produktionen i forbindelse med godkendelsen.

Lugtemission i Odour Units (OU) beregnes med OML-modellen og i Lugt Enheder (LE) med FMK-modellen. Begge modeller beregner spredningen af lugtemissionen fra husdyrbruget på grundlag af produktionsarealets størrelse og lugtemissionsfaktorerne for den eller de pågældende dyretyper og staldsystemer fastsat i hhv. OU og LE, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, B. Faktisk lugt er den beregnede lugtafgivelse til omgivelserne, efter at eventuelle teknologier til reduktion af lugtemission er inkluderet i beregningerne.

Der er ligeledes foretaget beregninger af lugtpåvirkningen til husdyrbrugets nærmeste naboer i www.husdyrgodkendelse.dk. Den beregnede geneafstand for områdetyperne nabobeboelse, byzone og samlet bebyggelse fremgår af nedenstående tabel:

HØRSLAG

Tabel 10: Lugt i forhold til byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig.

Bebyggelse	Kumulation Antal	Model	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet afstand til bebyggelse (m)	Genekriterie overholdt
Bjergvejen 1 (enkelt bolig)	0	Ny	199	935	Ja
Stenledvej 3a (samlet bebyggelse)	0	Ny	524	450	Ja*
Fuglslev (byzone)	0	Ny	712	3288	Ja

* I henhold til OML-beregningen.

Kumulation
I forhold til naboer gælder ligeledes et kumulationsprincip, hvor kravene skærpes såfremt der ligger andre produktioner med en ammoniakemission over 750 kg indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltliggende naboer eller 300 meter fra samlet bebyggelse eller byzone. Der ligger ikke andre produktioner indenfor kumulationsafstandene.

Boligerne på ejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af det generelle beskyttelsesniveau. Dette samme gælder boliger ejet af ansøger.

OML-beregning
Der er vedlagt en OML-beregning, der viser overholdelse af geneafstanden til samlet bebyggelse. Der er anvendt miljøkryds i alle afkast. Effekten af miljøkryds er jf. klagenævnets anvisninger kvantificeret ved at reducere diameteren af afkastkanalen med 15 %. Derudover forhøjes afkastene på de nye stalde, samt på eksisterende drægtighedsstald og eksisterende farestald med 1 meter udover den eksisterende afkasthøjde.

OML-beregningen viser, at med de etablerede tiltag, så kan man overholde lugtgenekriterierne til alle punkter med samlet bebyggelse i Hyllested.

Der er vedlagt tabel med beskrivelse af ventilation, kort over målte afstande til naboer samt retninger og OML resultatfilen (se bilag 5).

Vurdering
I henhold til OML-beregningerne, overholder produktionen bekendtgørelsens lugtgenekrav, og dermed vil der ikke være en belastning af området, udover hvad der kan accepteres.

Husdyrbrugets lugtemission- og regulering – kommunens vurdering
Lugt fra staldanlæg
Husdyrbrugloven fastlægger et bestemt beskyttelsesniveau for lugt fra staldanlæg. Vurderingen, af om den ansøgte produktion lever op til husdyrbruglovens krav med hensyn til lugtgener, baseres på beregning af lugtgeneafstande i det elektroniske ansøgningssystem. Lugtgeneafstanden er et udtryk for, hvor langt væk fra produktionen, der vil kunne opleves uacceptable lugtgener.

Efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 25, stk. 1, jf. stk. 2, kan kommunalbestyrelsen ikke godkende etablering, udvidelse eller ændring af et husdyrbrug efter husdyrbruglovens § 16 a, hvis husdyrbruget med det ansøgte kan indebære væsentlig virkning på miljøet, som ikke kan imødegås med vilkår. Virkningen anses i

FORSLAG

alle tilfælde for væsentlig, hvis beskyttelsesniveauet for lugt (jf. §§ 31-33 og bilag 3, pkt. B), ikke kan overholdes.

Genekriterierne for husdyrbrugets lugtemission er fastlagt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§ 32-34. Af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, pkt. B, fremgår, at der skal beregnes en nødvendig geneafstand efter såvel Miljøstyrelsens lugtmodel (Faglig rapport vedrørende en ny lugtvejledning for husdyrbrug, december 2006, Skov- og Naturstyrelsen) som FMK-modellen (Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde, FMK, 2. udgave maj 2002). Geneafstanden fastsættes i hvert enkelt tilfælde på baggrund af den længste geneafstand beregnet efter de to modeller.

Beregningerne for den ansøgte produktion (tabel 1 side 35) viser, at der i byzone længere væk end ca. 711,8 meter fra staldanlægget ikke vil være væsentlige lugtgener fra stalden. I samme tabel fremgår, at der ved enkelt bolig længere væk end ca. 198,6 meter ikke vil være væsentlige lugtgener. I begge tilfælde er den mindste afstand fra anlægget større end geneafstanden, og Husdyrbrugslovens krav til geneafstand med hensyn til lugt fra stald er således overholdt.

Lugtgenekriteriet beregnet i husdyrgodkendelse.dk overholdes ikke i forhold til samlet bebyggelse. Der er en afstand fra staldanlæggets lugtcentrum til nærmeste beboelse i den samlede bebyggelse på 450,4 m og den beregnede lugtgenegrænse er på 524 m. Der er en samlet stigning i lugtemissionen i ansøgt drift i fht. nudriften.

Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
Bjergvejen 1	0	FMK	198,6	198,6	935,5	Ja
Stenledvej 3A	0	NY	524	524	450,4	Nej
Fuglslev By, Fuglslev	0	NY	711,8	711,8	3287,9	Ja

Tabel 1. Resultat lugtberegning fra Miljøstyrelsens ansøgningssystem. Lugtgeneafstanden kan ikke overholdes til samlet bebyggelse.

Anvendelse af detaljeret lugtberegning

Beregningerne i ansøgningssystemet viser, at lugtgenekravet til samlet bebyggelse ikke overholdes, for det ansøgte projekt. Den standardiserede spredningsberegning, der er indeholdt i ansøgningssystemets lugtmodel, kan jf. godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3B erstattes af en konkret spredningsberegning efter OML-modellen. Spredningsberegningen udføres på baggrund af mere detaljerede oplysninger om det ansøgte husdyrbrug.

Ansøger har udarbejdet en OML-beregning til påvisning af overholdelse af lugtgeneafstanden. OML-beregningen er mere præcis, og beregningen erstatter således standardforudsætningerne i husdyrgodkendelse.dk med de faktiske forhold, hvor det faktiske terræn, afkastenes indbyrdes forhold, bygningshøjde, afkasthøjde, røggashastighed og ventilationsvolumen påvirker fortyndingen og spredningen af lugtemissionen.

Den standardiserede spredningsmodel, der er indeholdt i FMK-modellen, kan kun erstattes af en konkret spredningsberegning efter OML-modellen, hvis det ansøgte indebærer meget afvigende ventilationsforhold i forhold til almindelig praksis. Nævnet har ved gentagne lejligheder godkendt, at miljøkryds og forhøjede afkast er sådanne afvigende forhold. I det ansøgte projekt indsættes miljømoduler (miljøkryds) i alle afkastene på staldene, hvorved luften vil blive skudt længere op, og dermed fortyndes yderligere. Dette gøres ved, at

miljømodulet placeres i skorstensafkastet, hvorved den turbulens, der opstår i skorstenen, mindskes, og derved holdes lufttrykket stabilt et stykke over skorstensmundingen. Der stilles vilkår om, at der skal installeres miljømoduler i alle afkast på såvel de eksisterende som de ny stalde.

Det følger også af nævnets afgørelser NMK-132-00750 og NMK-132-00756, at der i vurderingen, af om der foreligger meget afvigende ventilationsforhold, skal foretages en konkret vurdering af, om de ændrede ventilationsforhold benyttes som virkemiddel til formindskelse af geneafstanden, og om OML-beregningen reelt giver et mere retvisende billede af de faktiske forhold end standardberegningerne i ansøgningssystemet. Til denne vurdering har kommunen foretaget en vurdering af, om de angivne værdier for ventilation (ventilationsydelsen/stiplads for de enkelte dyretyper), afviger væsentligt fra normtallene, der anvendes i modellen. Afviger de opgivne ventilationsydelser væsentligt fra OML-modellens normværdier, vil OML-modellen ikke give et retvisende billede af lugtspredningen (og OML-modellen kan ikke anvendes).

På Stenledvej 5 er der beregnet (se Skema 1 herunder) at den største afvigelse fra normkapaciteten sker i stalden ”Drægtige 2” og ”Stald” til drægtige søer. Her afviger ventilationskapaciteten med henholdsvis 33% og 30% fra normtal. I de klagenævnsafgørelser, der henvises til herover, bemærker nævnet, at en afvigelse på 44% er for ekstrem, til at OML-beregningen kan anvendes, idet Nævnet bemærker, at der er stor sandsynlighed for, at lugtemissionen kan være stigende ved stigende ventilation. Da afvigelsen i det ansøgte ligger under dette niveau og inden for 95%-fraktilen (se bilag 5), har Syddjurs Kommune vurderet, at den konkrete OML-beregning kan erstatte lugtberegningen efter FMK-vejledningen.

Skema 1:

Stald/dyretype	Afkast nr.	M^3 luft/time	Svarende til m/s	Stipladser	Norm ventilation m^3/t*	(M^3 luft/time)/ stiplads	Relativ afvigelse mellem vejl. maks og ansøgte ventilationsydelse
Polte/slagtesvin	1-3	11.000	13,8	300	114	(33000/300=) 110	- 3,5%
”Stald”/ søer (drægtige)	4-5	6.500	8,2	100	100	(2x6500/2x50=) 130	+30%
”Stald”/ smågrise	6	14.500	18,3	400	40	(14500/400) = 36,3	-9,25%
”Drægtige 2”/søer (drægtige)	7 - 11	20.000	14,4	750	100	(100000/750=) 133,33	+33,33%
”Drægtighedsstald”/ søer (drægtige)	12-15	20.000	14,4	680	100	(80000/680=) 117,6	+17,6%
”Farestald 2”/søer (farestald)	16 - 23	11.000	13,8	224	350	(88000/224=) 393	+12,3%
”Farestald/klimastald”/søer (drægtige)	24-30	11.000	13,8	196	350	(77000/196=) 393	+12,3%
”Farestald/klimastald”/ smågrise	31 - 36	14.500	18,3	2340	40	(87000/2340=) 37,2	-7%

* se forudsætninger for beregningen i bilag 5
Se kort med afkast herunder:

FORSLAG

Placering af afkast nr. 1 -36 fremgår på ovenstående kort

Ud over indsættelse af miljømoduler i alle afkast, forhøjes flere af afkastene for overholdelse af lugtgenekriteriet.

Syddjurs Kommunen vurderer, at der i det konkrete projekt er tale om afvigende ventilationsforhold, og at betingelsen for at erstatte ansøgningssystemets beregning med en OML er opfyldt, og der stilles vilkår i overensstemmelse med de ansøgte oplysninger.

Der stilles vilkår om, at alle afkastene på eksisterende Farestald/Klimastald forhøjes, så de placeres i en højde på 9 m hvilket er det samme vilkår til afkastene på den nye Farestald 2 som ligger i forlængelse af eksisterende Farestald/Klimastald.

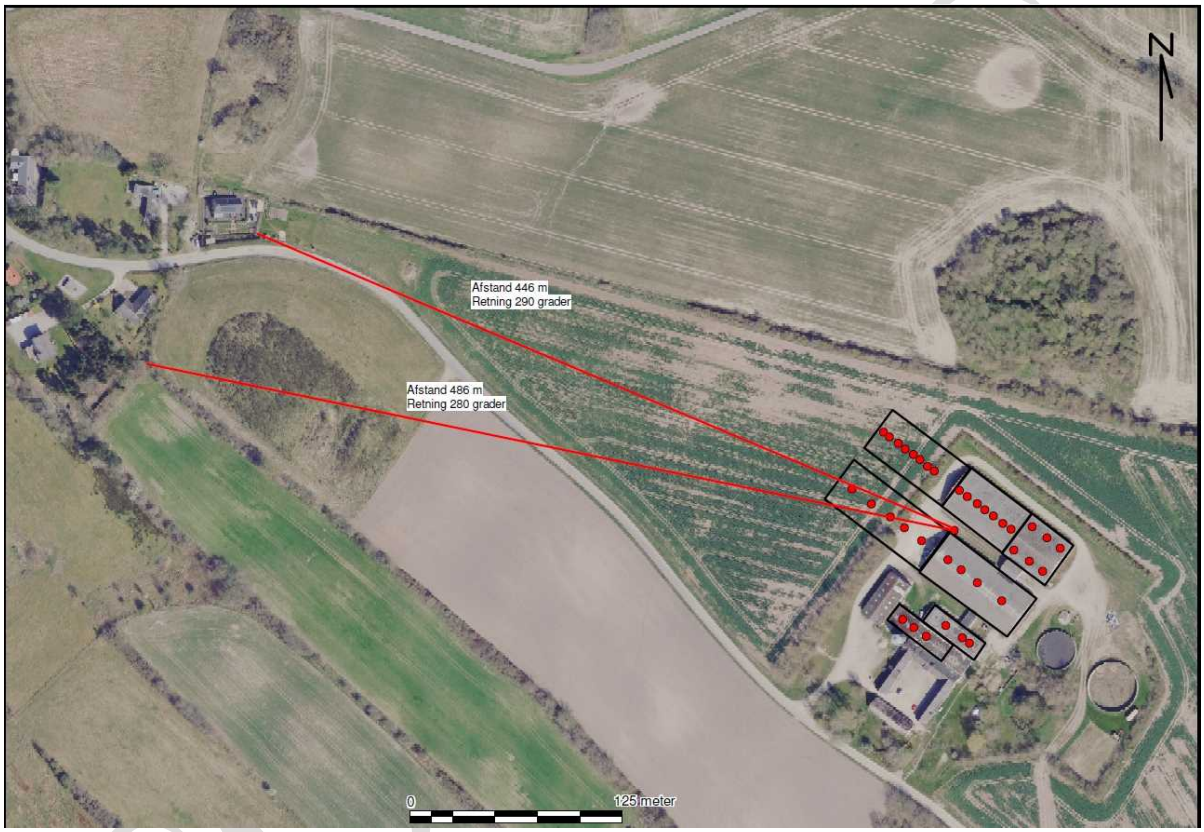
Derudover stilles der vilkår om, at alle afkastene på eksisterende Drægtighedsstald forhøjes, så de placeres i en højde på 9 meter hvilket er det samme vilkår til afkastene på den nye Drægtighedsstald 2.
Der stilles også vilkår til den indre diameter i toppen af alle afkastene på staldene.

OML-beregningen viser at der i en afstand på 446 m reelt opnås 7 OU/m3 hvormed projektet med ovenstående tiltag overholder lugtgenekriteriet ved nærmeste beboelse i den samlede bebyggelse (skarp tolkning), hvorfor genekriteriet i forhold til samlet bebyggelse i henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 er overholdt. Data for OML-beregningen fremgår af bilag 5. De 446 m er en reduktion i forhold til ansøgningssystemets beregning af en geneafstand på 524 m.

Terrænhøjder
Forskel i terrænhøjden mellem stalde og naboer kan have betydning. Det er beskrevet i OML-vejledningen, at ”Terrænets forløb i større afstande end ca. 20 x skorstenshøjden normalt er uinteressant for de maksimalt forekommende koncentrationer. Terrænet behøver kun at beskrives i hovedtræk og kan ofte betragtes som fladt.” Terrænet mellem staldanlægget og nærmeste bolig i samlet bebyggelse er meget fladt.

FORSLAG

Syddjurs Kommune har bedt ansøger om af foretage en tilretning af den fremsendte OML-beregning, da det kritiske punkt til *nærmeste nabo i samlede bebyggelse* i modelværktøjet havde en væsentlig højere terrænhøjde end i den terrænhøjde der fremgår i kommunens dataværktøj (Ortofoto, Danmarks Højdemodel.). Forskellen skyldes, at der er bedre opløsning på kommunens kortmateriale (1 x 1 m modsat 10 x 10 m i modelværktøjet). Efter tilretning af terrænhøjden ved punktet "nærmeste nabo i samlede bebyggelse" viser resultatet at lugtberegningen fortsat er overholdt til punktet "nærmeste nabo i samlede bebyggelse". På kortet herunder fremgår det, at der er 446 meter fra lugtcentrum til nærmeste nabo i samlede bebyggelse. Lugtberegningen er overholdt til dette punkt. I udgangspunktet forventes dette heller ikke, da terrænhøjder over 20 m x afkastets højde ikke forventes at blive påvirket (dvs. uændret resultat uden for en afstand af 9 x 20 = 180 m i det konkrete tilfælde), idet nærmeste/højeste afkast er 9 m.

Afstanden er 446 m fra lugtcentrum til punktet "nærmeste nabo i samlede bebyggelse"

Hastighed i afkast

Når luft fra stalden opnår en høj fart inden den forlader afkastet, vil luften kastes højere op og blive mere opblandet og dermed fortyndet, inden den når eventuelle nabobeboelser. I OML-programmet indregnes denne effekt. Kommunen har vurderet på lufthastighederne i den ansøgte drift i forhold til OML-beregningen, idet lufthastighederne skal være opnåelige i praksis. Som udgangspunkt vurderes lufthastigheder på ca. 12-15 m/s at være opnåelige i praksis for almindelige ventilatorer. Ældre ventilationssystemer yder normalt mindre end nyere. Effekten af miljøkryds er 40 %, som er den procentsats som Miljø- og Fødevareklagenævnet (afgørelse nr. 19/05322 af 17. september 2019) har fastsat for at indregne effekten af miljøkryds i OML-programmet. Lufthastighederne i alle afkast ligger indenfor normtallet for lufthastigheder. Kommunen vurderer, at det er praktisk muligt at anvende de ansøgte lufthastigheder. Der stilles vilkår til ventilationsanlæggenes ydelser til sikring af lufthastighederne i afkastene.

Vilkår vedr. husdyrbrugets lugtemission

19. Indre diameter i toppen af skorstensafkast nr. 1 – 6 og afkast nr. 16 – 36 skal være maksimal 53 cm.
20. Indre diameter i toppen af skorstensafkast nr. 7 – 15 skal være på maksimal 70 cm.
21. Der skal installeres miljømoduler (miljøkryds) i alle afkast – afkast nr. 1 – 36.
22. Alle afkast skal være uden overdække.
23. Ventilationsafkast nr. 1 – 6 skal være ført minimum 0,7 meter over tagryg (staldens højde i kip)
24. Ventilationsafkast nr. 7 – 15 skal være ført minimum 1,7 meter over tagryg (staldens højde i kip).
25. Ventilationsafkast nr. 16 – 30 skal være ført minimum 1,4 meter over tagryg (staldens højde i kip).
26. Ventilationsafkast nr. 31 – 36 skal være minimum 2,1 meter høje ved placeringen tagfladen som vist på kortet på side 36.
27. Der må ikke anvendes andre afkast end dem, der indgår i OML-beregningen.
28. Hver ventilator/afkast skal kunne yde som angivet i Skema 1 side 36
29. Der skal 2 mdr. efter fuld produktion fremvises dokumentation for røggashastigheden

For at begrænse lugtindholdet yderligere i den bortventilerede luft fra stalden stilles der vilkår om at sikre en god staldhygiejne, og for at sikre omkringboende mod væsentlige lugtgener, er der stillet vilkår om dokumentation for overholdelse af lugtgenekriterier ved kommunens forlangende og om afhjælpende foranstaltninger, hvis kommunen vurderer, at der opstår væsentlige lugtgener.

Der er ingen andre husdyrbrug omkring bedriften, der bidrager til en kumulativ effekt.

For at sikre omkringboende mod væsentlige lugtgener, er der tillige stillet vilkår om at der kan pålægges afhjælpende foranstaltninger, hvis kommunen vurderer, at der opstår væsentlige lugtgener. Afhjælpende foranstaltninger kan for eksempel være hyppigere rengøring af stalde og omkringliggende arealer, beplantning mm.

Det vurderes ud fra ovennævnte beregninger, at ejendommens lokaliseringsforhold er tilfredsstillende for et landbrug af denne størrelse, og med de stillede vilkår forventer Syddjurs Kommune, at den ansøgte produktion ikke vil give anledning til væsentlige lugtgener for omkringboende til produktionen.

Lugt fra andre kilder
Der kan opstå lugt i forbindelse med omrøring i gyllebeholderen og ved udbringning af gylle. Der er stillet afbødende vilkår til minimering af disse gener.

Øvrige emissioner og genepåvirkninger fra husdyrbruget – ansøgers redegørelse

Lysgener
Lysforhold
Belysning af anlæg: Der vil være vinduer i bygningerne hvorfra der vil være lysudslip.

Lyset i staldene er tændt i forbindelse med fodring af grisene og ophold i staldene.

FORSLAG

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger
Lyset vil udelukkende være tændt på det niveau som enten er foreskrevet af anden lovgivning eller i det omfang det er nødvendigt i forbindelse med ophold i staldene.

Evt. udendørsbelysning vil være tilkoblet bevægelsessensorer eller automatisk slukning.

Det ansøgte projekt vil medføre mere belysning end i nudriften. Det forventes ikke, at ejendommens belysning vil påvirke omgivelserne i negativ retning, bl.a. på grund af afskærmende beplantning.

Støvgener
Den primære støvkilde er støv fra ventilationsanlæg. Der er overbrusning i alle stalde som reducerer støvproduktionen.

Der kan forekomme støv fra kørsel på de omkringliggende arealer og veje ved staldanlæggene, endvidere vil der være en mindre støvgene ved indlæsning af foder.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger
Der vil i det daglige være fokus på at minimere støvgener udenfor husdyrbruget, og i forbindelse med færdsel på ikke befæstede veje, vil der være særligt fokus omkring ejendomme beliggende nær ved vejene.

På baggrund af afstanden til de umiddelbare naboer og det faktum at der ikke ligger naboer op ad ikke befæstede veje omkring anlægget, samt husdyrbrugets fokus på minimering af støvgener i forbindelse med foderopbevaring og håndtering samt transporter, vurderes det, at det ansøgte, ikke vil medføre væsentlige gener for omgivelserne som følge af støv.

Støjgener
Der kan forekomme støjkilder fra:

- Foderanlæg
- Ventilation
- Transport til og fra ejendommen
- Periodevis støj i forbindelse med markdrift

Driftsperiode for støjkilder
Det tilstræbes, at støjende aktiviteter afholdes i tidsrummet 7-18. Dog med undtagelse af den periodevise markdrift, hvor virksomheden er afhængig af vejret.

Foderanlægget er i drift ca. 18 timer om dagen, således at foderanlægget kører mere eller mindre konstant og kompressoren kører ved behov i løbet af døgnet, der udfodres 5-6 gange pr dag. Alle aktiviteter foregår dog inden døre i foderladen. Blandeanlægget til tørfoder kører i perioden 22-06.

Ventilationen er stort set altid i drift, da det er nødvendigt i forhold til indeklimaet i staldene. Ventilationen renholdes for både at reducere elforbruget og for at reducere støj.

For så vidt angår støj fra landbrugsmaskiner vil der dagligt forekomme kørsel, samt jævnlig transporter med lastbil. Herudover vil der forekomme sæsonbetonet kørsel ved gylleudbringning og markarbejde.

Tiltag mod støjkilder

FORSLAG

Støj søges generelt dæmpet ved valg af støjsvag teknologi og afskærmning. Endvidere søges al unødig tomgangskørsel undgået.
Det vurderes at ejendommens samlede støjbidrag, angivet som det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) i punkter 1,5 m over terræn, målt eller beregnet ved nærmeste beboelses opholdsareal, ikke overskrider Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støj, og den ansøgte drift af ejendommen kan ske uden væsentlig gene for omkringboende.

Skadedyr
Skadedyr
Generel bekæmpelse af skadedyr
Bekæmpelse af skadedyr fortages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi fastsatte retningslinjer.

Fluegener
Kemisk fluebekæmpelse fortages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi fastsatte retningslinjer. Der anvendes rovfluer.

Rottebekæmpelse
Bekæmpelse af rotter fortages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi fastsatte retningslinjer. Desuden følges de forbyggende foranstaltninger, som er fastlagt i Bekendtgørelse om bekæmpelse af rotter mv. Der er fast aftale med privat bekæmpelsesfirma.

Det vurderes, at der med ovenstående udføres en effektiv og tilfredsstillende flue- og skadedyrsbekæmpelse.

Transporter

Transporter (Antal/år)	Før godkendelse	Efter godkendelse
Transport af foder	6	12
Korn	30	80
Afhentning af smågrise	20	100
Afhentning af slagtesøer	26	26
Afhentning af døde dyr	52	52
Udbringning husdyrgødning - gylle	260	488
Affald	52	52
Levering af diesel	12	1
Transporter i alt	458	811

Alt transport til og fra ejendommen med direkte adgang til den offentlige vej Stenledvej. Langs med Stenledvej findes enkelte andre beboelser, men der er ingen beboelser umiddelbart ved ejendommens udkørsel. Der kan forekomme gyllekørsel mm. langs andre veje, hvor der ligger beboelser, og her vil der være opmærksomhed omkring transporten, hvilket omfatter henstillinger til maskinstation om at reducere fart og om at udvise generelt hensyn til naboer.

Størstedelen af transporterne er af gylle, foder og afhentning af dyr. Samlet set forventes der en stigning i antallet af transporter med det ansøgte projekt.

FORSLAG

Transporterne forventes hovedsageligt at foregå på hverdage inden for normal arbejdstid, dvs. kl. 6-18, men kan til tider foregå i aften- og nattetimerne. Transport til og fra husdyrbruget vil altid foregå ved hensynsfuld kørsel. Derudover tilstræbes, at al tung transport gennemføres på hverdage indenfor normal arbejdstid.

I højsæsonen for gyllekørsel kan der køres uden for normal arbejdstid, men dette vil foregå under hensyntagen til naboernes nattesøvn, så kørsel tæt på naboerne så vidt muligt ikke foregår senere end kl. 22 eller tidligere end kl. 6 på hverdage og ikke senere end kl. 23 og tidligere end kl. 8 i weekender og på helligdage.

Ved miljøgodkendelse af husdyrbrug er det muligt at regulere trafik internt på bedriften og ved ind- og udkørsel. Det gælder hvis trafikken giver anledning til gener for naboer tæt på ejendommen, eller f.eks. hvis oversigtsforholdene ved udkørsel til offentlig vej vurderes, at kunne give anledning til farlige situationer for trafikken.

Der kan ikke stilles vilkår til trafik på offentlig vej, som lovligt kan anvendes til kørsel med den type køretøjer, der anvendes til drift af husdyrbrug. Her er det vejmyndighedernes vurdering om der er et generelt problem, som skal tages hånd om. Det kunne f.eks. være vejens bæreevne, der ikke kan holde til særligt tunge køretøjer. Natur- og Miljøklagenævnet har i en tidligere klagesag fastslået: *" Spørgsmål om f.eks. belastning af det lokale vejnet reguleres ikke ved husdyrbrugloven, men af den relevante vejlovgivning, og afgøres af relevante vejmyndigheder. Færdsel på offentlig vej reguleres i øvrigt af færdselsloven og håndhæves af politiet."*

Der er tale om gode til- og frakørselsforhold til ejendommen og det vurderes på den baggrund, at transporter til og fra ejendommen ikke medfører væsentligt gener for de omkringboende.

Rystelser
Virksomhedens bidrag til niveauet for vibrationsniveauet (dB re 10-6 m/s2) målt som det maksimale KB-vægtede accelerationsniveau med tidsvægtning S må ikke overstige værdierne i Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø Orientering fra Miljøstyrelsen, nr. 9 1997,

Anvendelse	**Tidspunkt**	**Vægtet accelerationsniveau L_{aw} i dB**
Boliger i boligområder (hele døgnet)	Hele døgnet	75
Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	18-7	75
Børneinstitutioner og lignende	I åbningstiden	75
Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	7-18	80
Kontorer, undervisningslokaler og lignende	Hele døgnet	80
Erhvervsbebyggelse	Hele døgnet	85
Kontorer og tilsvarende lokaler i erhvervsbebyggelse, hvor der foregår følsomme aktiviteter	Hele døgnet	80

Anvendelse	**Tidspunkt**	**A-vægtet lydtrykniveau (10-160 Hz), dB**	**G-vægtet lydtrykniveau dB**
Beboelsesrum, herunder børneinstitutioner og lignende	18-7	20	85
	7-18	25	85

HØRING

Kontorer, undervisningslokaler, og lignende støjfølsomme rum	Hele døgnet	30	85
Erhvervsbebyggelse	Hele døgnet	35	90

Brug af maskiner i landbruget kan i nogle tilfælde give anledning til vibrationsgener. Dette vil typisk være rystelser maskinføreren udsættes for, fremfor rystelser der giver gener for det omgivende miljø. Denne type rystelser er en arbejdsmiljøfaktor og vurderingen af dette forhold indgår i arbejdspladsvurderingen (APV) og behandles ikke nærmere her.

I forbindelse med transporter kan der muligvis være vibrationer fra køretøjerne. Dette vil dog ikke være i et omfang der overstiger, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Der er ingen nabobeboelser beliggende umiddelbart op til veje eller indkørsler til ejendommen. Rystelser fra ejendommen eller transporter i forbindelse med driften af denne forventes derfor ikke at give gener for omgivelserne, og det vurderes at grænseværdierne overholdes til alle områder nævnt i ovenstående tabeller.

Øvrige emissioner og genepåvirkninger fra husdyrbruget – kommunens vurdering
Landmanden pålægges dokumentation for overholdelse af bestemte konkrete vilkår for husdyrbrugets indretning og drift, og derfor er der stillet vilkår om egenkontrol. De tiltag til egenkontrol og dokumentation af miljøforholdene, som er foreslået i forbindelse med ansøgningen, fremgår under de respektive afsnit i miljøredegørelsen. Syddjurs Kommune har i nogle af afsnittene i miljøredegørelsen vurderet, at der er behov for egenkontrol og dokumentation, som ikke fremgår af ansøgning.

Lys
Syddjurs Kommune vurderer på baggrund af det beskrevne, at eventuelle lysgener fra virksomheden vil være begrænset. På baggrund af ovenstående forventer Syddjurs Kommune ingen væsentlige problemer med lysforhold. Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt kommunen finder det nødvendigt, skal virksomheden lade foretage undersøgelse af forskellige lyskilder, således at gener fra lyset uden for ejendommen kan minimeres.

Støv
Støvgener fra gården forventes ikke at give væsentlige problemer. Dog henvises der til god landmandspraksis, således at støvgener begrænses mest muligt. Dette kan blandt andet gøres ved, at al transport til og fra virksomheden foregår ved hensynsfuld kørsel, og ved at alle aktiviteter på bedriften planlægges, så omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Syddjurs Kommune vurderer hermed, at der ikke forventes at opstå væsentlige støvgener fra produktionen, men stiller vilkår til, at såfremt der opleves gener, skal der udarbejdes en handlingsplan til minimering heraf.

Støj
Det fremgår af ansøgningsmaterialet, at husdyrbrugets primære støjkilder er ventilationsanlæg, foderindblæsning, foderanlæg og kompressorer, omrøring/pumpning af gylle, transporter samt periodevis markdrift og korntørring.

Der har ikke tidligere været klager over støj fra ejendommen, og det forventes, at der ikke kommer flere støjgener i ansøgt drift. På baggrund af ovenstående, er det ikke fundet nødvendigt at kræve en støjmåling udført. Dog fastsættes der vilkår om, at anlægget skal overholde de vejledende støjgrænser for det åbne land (område type 3 jf. Miljøstyrelsens vejledning om ekstern støj fra virksomheder). Kommunen vurderer, at der

FORSLAG

med dette vilkår i tilstrækkeligt omfang er taget hensyn til omgivelserne, således at anlægget fastholdes på et acceptabelt støjniveau for normale landbrugsaktiviteter.

Såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, kan der kræves udført støjmålinger efter nærmere definerede anvisninger.

Syddjurs Kommune vurderer, at de generelle regler vedrørende støj er tilstrækkelige, og vilkår om støj er derfor baseret på Miljøstyrelsens anbefalede niveau. Der er stillet vilkår om, at såfremt Syddjurs Kommune vurderer det nødvendigt, kan der kræves, at virksomheden for egen regning dokumenterer, at støjbidraget ikke overskrider niveauet i de generelle regler. Støjmålingen kan kun kræves udført en gang årligt, medmindre seneste måling viser, at støjvilkårene ikke overholdes. Støjgrænserne vedrører de stationære støjkilder.

Transport
I overensstemmelse med ansøgningens beskrivelse af transport og stillede vilkår vil størstedelen af transporterne ske indenfor normal arbejdstid og i udbringningsperioden. Syddjurs Kommune vurderer, at transport, med de stillede vilkår, ikke vil medføre væsentlige øgede gener.

Vurdering af ind- og udkørselsforhold
Til- og frakørsel vil fortsat ske via ejendommens eksisterende ind- og udkørsel ved Stenledvej. Ind-/udkørsel til anlægget vurderes at være hensigtsmæssigt placeret i forhold til naboer og trafikhensyn.

Rød markering på kort herover viser ind- og udkørsel fra Stenledvej til ejendommen.

Fluer og skadedyr
I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr (rotter, mosegrise mv.), som straks skal afhjælpes, samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektivt, hvorfor der stilles vilkår herom. Det er oplyst, at der holdes en høj hygiejnestandard på udenomsarealer såvel som i staldene, hvilket er med til at holde fluegener nede på et minimum. Hvis der i forbindelse med dyreholdet observeres gener fra skadedyr (rotter med videre), er der sat vilkår om at disse straks skal afhjælpes. Syddjurs Kommune vurderer, at ved overholdelse af disse vilkår, vil den ansøgte produktion ikke medføre væsentlige problemer med fluer eller andre skadedyr. Bemærk at retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium opdateres 1 gang årligt.

Rystelser

Brug af maskiner i landbruget kan i nogle tilfælde give anledning til vibrationsgener. Dette vil typisk være rystelse som maskinføreren udsættes for, fremfor rystelser der giver gener for det omgivende miljø. Der har ikke tidligere været klager over rystelser fra ejendommen, og det forventes, at der ikke kommer flere vibrationsgener i ansøgt drift. Ejendommen er endvidere beliggende med stor afstand til nærmeste nabo. Såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, kan der kræves udført vibrationsmålinger efter nærmere definerede anvisninger.

FORSLAG

Vilkår til minimering af gener fra anlæg:

30. Driften må ikke medføre væsentlige gener for omboende, herunder gener fra, lys, støv, støj, rystelser, transport eller lignende

31. Der skal af hensyn til minimering af risikoen for skadedyr, til stadighed tilstræbes vedligeholdelse, renholdelse og ryddelighed på virksomhedens indendørs og udendørs arealer.

32. Der skal foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Skadedyrlaboratoriet, Aarhus Universitet. Bekæmpelse skal desuden foretages på Syddjurs Kommunes forlangende.

33. Det skal sikres, at staldene, udenomsarealer og fodringsanlæg holdes rene, herunder at sengebåse og lignende samt foderarealer holdes tørre, at dyrene holdes rene, at støv- og smudsbelægning i staldene fjernes, og at fodringssystemer holdes rene.

34. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at driften giver anledning til flere anlægsgener for omboende end forventet, skal virksomheden lade udarbejde en handlingsplan for nedbringelse af generne, som godkendes af kommunen, og derefter gennemføre denne. Samtlige udgifter i forbindelse med ovennævnte afholdes af virksomheden.

35. Husdyrbrugets samlede støjbidrag, angivet som det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) i punkter 1,5 meter over terræn, målt eller beregnet ved nærmeste beboelses opholdsareal, må ikke overskride følgende værdier:

Periode	Tidsrum	Værdi	Midlingstid
Hverdage	kl. 07.00 -18.00	55 dB(A)	8 timer
Lørdage	kl. 07.00 -14.00	55 dB(A)	7 timer
Lørdage	kl. 14.00 -18.00	45 dB(A)	4 timer
Søn- og helligdage	kl. 07.00 -18.00	45 dB(A)	8 timer
Aften – alle dage	kl. 18.00 -22.00	45 dB(A)	1 time
Nat – alle dage	kl. 22.00 -07.00	40 dB(A)	½ time
Spidsværdi nat	kl. 22.00 -07.00	55 dB(A)	-

Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder" .

Referencetiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden. Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige 55 dB(A) ved boliger. Støjvilkårene for landbrugsdrift omfatter al støj fra virksomheden, dvs. også støj fra andet end faste, tekniske installationer. Vilkår om støj gælder al støj fra landbrugsdrift, men kun støjen fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel, dvs. ikke støj fra f.eks. markdriften.

36. Målinger eller beregninger til kontrol af, at ovenstående støjvilkår er overholdt, skal udføres, når tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dog kan målinger/beregninger kun forlanges en gang årligt, såfremt målingerne viser, at støjgrænserne er overholdt.

    Målinger/beregninger skal foretages af et firma eller laboratorium, der er akkrediteret af DANAK eller godkendt af Miljøstyrelsen til at udføre ”Miljømåling – ekstern støj”. Udgiften til støjmålingerne afholdes af ansøger.

37. Transport skal i videst muligt omfang foregå indenfor normal arbejdstid.

Affaldsproduktion og brugen af naturressourcer – ansøgers redegørelse

Affaldshåndtering

Der forventes en affaldsproduktion der er proportionel med virksomhedens størrelse og type.

Affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse, iagttages (fremgår af § 35 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen). Det betyder, at beskrivelsen skal illustrere, hvordan affaldshåndteringen på husdyrbruget lever op til affaldshierarkiet jf. Miljøbeskyttelseslovens § 6 b. Heraf fremgår det at affaldsforebyggelse og -håndtering skal ske i overensstemmelse med følgende affaldshierarki:

1) Affaldsforebyggelse.
2) Forberedelse med henblik på genbrug.
3) Genanvendelse.
4) Anden nyttiggørelse.
5) Bortskaffelse.

Husdyrbruget sorterer sit affald og sikrer, at mest muligt affald bliver sorteret fra til genbrug, genanvendelse og anden endelig materialenyttiggørelse. Affald som ikke kan genanvendes skal håndteres som forbrændingsegnet, deponeringsegnet eller farligt affald i henhold til Syddjurs Kommunes regulativ for erhvervsaffald.

Husdyrbruget håndterer sit affald efter reglerne i affaldsbekendtgørelsens og affaldsaktørbekendtgørelsen. Det betyder, at husdyrbruget sorterer sit erhvervsaffald og afleverer det til en godkendt affaldsmodtager med henblik på genbrug, genanvendelse eller anvendelse til anden endelig materialenyttiggørelse.
Ifølge affaldsbekendtgørelsen defineres erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse som værende:

- Glasaffald
- Metalaffald
- Plastaffald
- Papiraffald
- Papaffald
- Træaffald
- Genanvendeligt farligt affald, herunder batterier og elektronik
- Genanvendeligt PVC-affald
- Andet affald, der er egnet til materialenyttiggørelse, fx byggeaffald og have-/parkaffald.

Husdyrbruget sikrer en høj reel genanvendelse af affaldet og skal på anmodning fra kommunen kunne dokumentere, at affaldet bliver leveret til et godkendt affaldshåndteringsanlæg, som sikrer, at de enkelte affaldsfraktioner reelt bliver forberedt med henblik på genbrug eller genanvendt. Dokumentationen kan være fra behandlingsanlægget.

Virksomheder kan aflevere affaldet til:

- Et genanvendelsesanlæg eller et anlæg, som forbereder affald til genbrug, der er registreret i Affaldsregistret.
- En indsamlingsvirksomhed, der er registreret i Affaldsregistret.
- En virksomhed, som kan undlade at lade sig registrere efter bekendtgørelse om Affaldsregistret og om godkendelse som indsamlingsvirksomhed.
- Et kommunalt behandlingsanlæg, der er registreret i Affaldsregistret.
- En kommunal genbrugsplads eller en kommunal ordning efter § 11.
- En frivillig tilbagetagningsordning, jf. bekendtgørelse om affald.

FORSLAG

Det vurderes, at husdyrbruget kan producere farligt affald, herunder for eksempel:

- Oliefiltre
- Batterier
- Spildolie
- Spraydåser
- Kanyler
- Kemikalierester
- Rester af kunstgødning
- Giftrester (også rottegift)
- Medicinrester
- Lysstofrør

Opbevaring af farligt affald kan udgøre en miljørisiko.

Ejendommen er omfattet af § 16 a og er derfor omfattet af miljøministeriets affaldsregulering og Syddjurs Kommunes til enhver tid gældende affaldsregulativ for erhvervsaffald. Husdyrbruget skal derfor også være tilknyttet kommunens ordning for håndtering af farligt affald eller have aftale med en anden godkendt indsamler eller behandlingsanlæg, såfremt der opstår farligt affald på husdyrbruget.

Affaldsmængder

Nedenstående angiver anslåede og forventede mængder af affald årligt.

Fast affald

Affaldstype	**Opbevarings-sted**	**Transportør**	**Modtageanlæg**	**Mængder pr. år**	**EAK-kode**	**ISAG-kode**
Olie- og kemikalieaffald:						
Spildolie	Værksted	Dansk Oliegenbrug	Dansk Oliegenbrug	50	13.02.08	06.01
Olietromle	Værksted	Dansk Oliegenbrug	Dansk Oliegenbrug	1	15.01.04	56.20
Blyakkumulatorer	-	-	Kommunal modtagestation	ingen	16.06.01	05.99
Tørbatterier – NiCd		-	Kommunal modtagestation	50	20.01.33	77.00
Tørbatterier – Kviksølv		-	Kommunal modtagestation	ingen	20.01.33	77.00
Fast affald:						
Tom emballage (papir/pap/plast)	Container	Kommunal affaldsordning	Kommunal modtagestation	500 kg	15.01.01	50.00
Bigbags af PE-plast	Container	Kommunal affaldsordning	Kommunal modtagestation	100 kg	15.01.02	52.00
Lysstofrør og elsparepærer		Egen	Kommunal modtagestation	100	20.01.21	79.00
Jern og metal	Intet fast	Produkthandler	Produkthandler	500 kg	02.01.10	56.20
Diverse brændbart inkl. tomme medicinglas	Container	Kommunal affaldsordning		Varierende mængder	Afhængig af indhold / 15.01.07	19.00
Glas	Intet fast	Egen	Kommunal modtagestation		20.01.02	51.00

FORSLAG

Vurdering
Det vurderes at ejendommen lever op til affaldshierakiet og til affaldsregulativerne for Syddjurs Kommune.

Døde dyr

Døde dyr overdækkes med kadaverkappe eller placeres i container indtil de afhentes af destruktionsanstalt, DAKA. Afhentning sker løbende. Animalsk affald opbevares så der ikke opstår uhygiejniske forhold, indtil afhentning til autoriseret destruktionsanstalt. Døde dyr opbevares på en plads syd for Stenledvej.

Klinisk risikoaffald
Opbevaring af brugte sprøjter vil ske i kanyleboks og bortskaffes i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativ.

Pesticider
Der opbevares ingen pesticider på ejendommen.

Dieselolie
Der er 1 olietanke på ejendommen. Den er placeret på fast bund uden afløb.

Spildolie
Der er ikke spildolie på ejendommen.

Spildevandsmængde

Spildevandstyper	m³ /år efter godkendelse	Afledes til	Rense-foranstaltning
Rengøringsvand, drikkevandsspild mv.	1600 m³	Gyllebeholder	Ingen
Sanitært spildevand fra beboelse	200 m³	Nedsivning	Septiktank

Beskrivelse af spildevandstilledning
1600 m^3/år spildevand tilledes gyllebeholder med flydende husdyrgødning.

Beskrivelse af spildevandsafledning
Rengøringsvand ledes fra stald til gyllebeholder.

Sanitært spildevand fra beboelsen ledes til septiktank, mens sanitært spildevand fra servicebygning ledes til samletank.

Tagvandet afledes til nedsivning gennem faskiner.

Reststoffer - husdyrgødning

Udbringning af husdyrgødning bliver foretaget efter de gældende generelle regler ift. indhold af fosfor og kvælstof. Gyllen vil i øvrigt indeholde vand og fodersplid mm. Disse forhold er der i de generelle regler taget højde for og det vurderes derfor at udbringningen af gylle lever op til disse generelle regler.

FORSLAG

Foderopbevaring
Der anvendes hjemmeblandet foder. Mineraler og tilskudsfoder leveres til siloer til foderladen. Der fodres 4-6 gange dagligt.

Der sikres effektiv fodring gennem foderets sammensætning og løbende foderkontroller, således at fodringen stemmer overens med dyrenes behov. Derudover er sundhedsstyring vigtig for en effektiv produktion med lavest muligt forbrug af foder- og hjælpestoffer. Der anvendes fasefodring på ejendommen, og der tilsættes fytase til foderet. Fytase medfører en bedre optagelse af fosfor fra foderet og dermed mindre fosfor i gyllen.

Der er på bedriften stor opmærksomhed på at minimerer anvendelsen af råvarer i produktionen. Der laves således E-kontrol minimum en gang i kvartalet, for derigennem at kunne monitere fodereffektivitet og produktionseffektivitet. Der er fokus på at minimere spild af foderstoffer og på at optimere og minimere indholdet af fosfor og protein i foderstoffer, dog altid med fokus på virksomhedens produktionsresultater og ikke mindst dyrenes velbefindende.

Det vurderes at foderforbrug og tiltag i øvrigt vedr. foder lever op til en produktion af den ansøgte størrelse.

Energiforbrug

Type	Forbrug nudrift	Forbrug ansøgt
Elforbrug	250.000 kwh	600.000 kwh
Dieselolie	20000 l	2500 l

Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015 udgivet af Seges er elforbruget ca. 549 kWh pr. årsso med 30 kg's grise.

Elforbruget i svinestalden går primært til belysning og drift af teknisk udstyr, og ikke mindst til gyllekøling

Energibesparende foranstaltninger
Når der i anlægget udskiftes lysarmaturer, sikres det, at der i det omfang det er foreneligt med biologiske forhold, at der vælges mellem de mest energibesparende systemer. F.eks. LED-belysning.

Vurdering
Elforbruget forventes at følge normforbruget. Det vurderes at energiforbruget dermed ligger på et rimeligt niveau i forhold til hvad tilsvarende bedrifter gør.

Vandforbrug

Type	Forbrug nudrift	Forbrug ansøgt
Årligt forbrug af drikkevand	6000 m^3	10.000 m^3
Årligt forbrug af vaskevand til vask af stalde	700 m^3	1600 m^3

Vandforbruget er beregnet ud fra normtal 2015

FORSLAG

Bedriften forsynes vand fra offentligt vandværk. Der forventes en betydelig stigning af vandforbruget i forbindelse med tilladelsen.

Vandbesparende foranstaltninger
Drikkevandsinstallationerne på bedriften efterses og rengøres jævnligt med henblik på at undgå spild.

Eventuelle lækager i systemet identificeres straks og repareres hurtigst muligt.

Overbrusning i svinestalde
Følger de lovmæssige krav om overbrusningsanlæg eller tilsvarende anordning til regulering af svins kropstemperatur.

Vandforbruget forventes at ligge på normforbruget.

Samlet vurdering af affalds- og ressourceforbrug
Virksomheden er omfattet af Affaldsbekendtgørelsen og Syddjurs Kommunes Affaldsregulativ for erhverv. Virksomheden oplyser, at reglerne efterleves.

Det vil sige, at

- Dagrenovationslignende og forbrændingsegnet affald bortskaffes til forbrænding.
- Deponeringsegnet affald skal frasorteres og opbevares, så vindflugt undgås.
- PVC-affald frasorteres og bortskaffes korrekt.
- Klinisk risikoaffald som kanyler, medicinflasker og lignende opbevares forsvarligt i egnet emballage

Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand:

- Farligt affald opbevares, så det ikke kan løbe til jord, grundvand eller overfladevand og beskyttet mod vejrlig. Tanke er sikret mod påkørsel.
- Eksisterende olietanke er reguleret af olietanksbekendtgørelsen. Nye tanke og/eller sløjfning af tanke skal anmeldes til Syddjurs Kommune.

Det vurderes, at der er redegjort for et vand- og energiforbrug, der står mål med størrelsen af dyreholdet og alderen på staldene. Der er en stigning i ressourceforbruget som følge af godkendelsen.

Affaldsproduktion og brugen af naturressourcer – kommunens vurdering
Miljø- og ressourcestyring bygger på en helhedsvurdering ud fra et princip om at stræbe mod renere teknologi i landbrugsproduktionen. Det drejer sig om at minimere anvendelsen af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv., således at tabene til omgivelserne bliver så små som muligt under hensyntagen til produktionens lønsomhed.

I forhold hertil skal alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne i øvrigt påvirkes mindst muligt.

Affaldshåndtering
Ved at registrere affaldsproduktionen og derved skaffe sig et overblik over eventuelle indsatsområder, kan man minimere affaldsproduktionen. Bedriften er omfattet af reglerne i affaldsbekendtgørelsen, og affaldsproduktionen skal registreres efter de gældende regler. Affald skal håndteres og bortskaffes efter det til enhver tid gældende erhvervsaffaldsregulativ for kommunen, hvilket blandt andet betyder, af oplag af affald

FORSLAG

må ikke medføre forurening eller risiko for forurening af omgivelserne, herunder af jord, vandområder, grundvand, luft eller kloak, eller medføre uhygiejniske forhold.

Animalsk affald:
Der er ikke i miljøgodkendelsen fastsat særlige vilkår til håndtering af døde produktionsdyr, da både håndtering og opbevaring heraf, er reguleret i en særskilt bekendtgørelse. Det vurderes, at der ikke er særlige omstændigheder der giver grund til at antage, at den generelle regulering i forhold til det konkrete husdyrbrug ikke er tilstrækkelig.

Veterinært affald:
Klinisk affald vurderes opbevaret og afhændet i overensstemmelse med gældende regler.

Olieopbevaring og affald:
Olietank står på fast gulv uden afløb. Opbevaringen vurderes forsvarlig. Der er ingen spildolie på ejendommen.

Sprøjtemiddelrester og kemikalieaffald:
Der opbevares ingen pesticider på ejendommen.

Der gøres opmærksom på, at der skal foreligge kvitteringer på aflevering af de forskellige typer af affald. Kommunen anbefaler, at ansøger henvender sig til affaldskonsulent med henblik på at få gratis råd om affaldshåndtering.

Kommunen vurderer, at bedriftens affald kan håndteres og bortskaffes i henhold til kommunens affaldsregulativ samt, at såfremt døde dyr opbevares og afhentes i henhold til den til enhver tid gældende lovgivning, vil opbevaring af døde dyr ikke give anledning til uhygiejniske forhold. Syddjurs Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at risikoen for forurening fra oplag og håndtering af affald er reduceret til et acceptabelt niveau. Der stilles derfor ikke vilkår om en øget registrering af affaldsproduktionen.

Pesticider og sprøjteudstyr
Der er ingen pesticider og sprøjteudstyr på ejendommen.

Medicin
Medicin opbevares efter reglerne.

Foderopbevaring
Foderopbevaring vurderes forsvarlig.

Energiforbrug
Ved jævnlig aflæsning af energimålere kan man hurtigt danne sig et overblik over forbruget og samtidig sikre sig mod uforudsete udgifter. På baggrund af dette stilles der vilkår om halvårlig kontrol af el-forbruget. Aflæsning af el kan eventuelt ske ved at få tilsendt tal fra elselskab. Registreringerne noteres i kontrolrapport, som gemmes i fem år, og som fremlægges tilsynsmyndigheden.

Vandforbrug

Fælles vandværk:
Hyllested Vandværk forsyner Stenledvej 5. Kommunen har orienteret bestyrelsen i vandværket omkring den forøget vandmængde der sker på ejendommen efter udvidelsen.

FORSLAG

Vandforbruget er beregnet ud fra normtal. For at mindske den negative indvirkning på miljøet er det vigtigt at holde vandforbruget på et minimum, hvilket kan gøres ved følgende tiltag:

- Udførelse af regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild.
- Registrering af vandbrug gennem måling af forbrug, og
- Detektering og reparation af lækager.

På baggrund af dette, stilles der vilkår om, at vandmåleren aflæses halvårligt. Registreringerne noteres i kontrolrapport, som gemmes i fem år, og fremlægges for tilsynsmyndigheden.

For at overholde den beregnede emission fra staldene, er det vigtigt at rengøre produktionsarealerne med højtryksrensere efter hver produktionscyklus eller hvert hold.

Olieforbrug og håndtering

Olietanke skal placeres hensigtsmæssigt i forhold til påfyldning og tankning, således at der ikke er risiko for forurening af jord, overfladevand og grundvand. Derfor stilles der vilkår til placeringen af olietanke.

Det er kommunens vurdering, at der er tilstrækkeligt redegjort for forbrug af energi og vand, og at de beskrevne mængder er realistiske og svarende til, hvad man kan forvente, for et husdyrhold af den beskrevne størrelse og sammensætning.

Miljøledelse

For IE-brug er der krav om at der udarbejdes et miljøledelsessystem, herunder

1) formulere en miljøpolitik med afsæt i husdyrbrugets miljøforhold,
2) fastsætte miljømål,
3) udarbejde handlingsplan for det eller de fastsatte miljømål,
4) minimum 1 gang årligt evaluere miljøarbejdet og om nødvendigt foretage justeringer af mål og handlingsplaner og
5) minimum 1 gang årligt gennemgå miljøledelsessystemet.

IE-husdyrbruget skal kunne dokumentere, at miljøledelsessystemet gennemføres og overholdes, f.eks. digitalt eller i form af dokumenter. Dokumentationen skal opbevares i 5 år og kunne forevises på forlangende i forbindelse med tilsyn.

Det er kommunens vurdering, at såfremt husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens krav til IE-brug overholdes, og suppleres med de i denne miljøgodkendelse stillede vilkår, så foreligger der tilstrækkelige oplysninger og dokumentation til sikring af minimering af affaldsproduktion og brug af naturressourcer.

Vilkår til affaldsproduktion, energi- og vandforbrug:

38. Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affald bortskaffes miljømæssigt forsvarligt og efter kommunens regulativer. Virksomhedens medicinaffald, veterinært affald mv. skal opbevares utilgængeligt for uvedkommende. Medicin (lægemidler) må ikke opbevares sammen med levnedsmidler eller foderstoffer.
39. Der skal føres halvårlig kontrol med el-forbrug. Noteres i driftsjournal.
40. Der skal føres halvårlig kontrol med vandforbrug. Noteres i driftsjournal.

Jord, grundvand og overfladevand – ansøgers redegørelse

FORSLAG

Risici og håndtering

Brand

Kan opstå som følge af fejl i elinstallationer og medføre risiko for udslip af giftige stoffer. Dette søges undgået ved at vedligeholde el-udstyr og undgå adfærd, der kan beskadige ledninger og elektriske hjælpemidler.

Gylleudslip

Kan forekomme ved påkørsel af gyllebeholder, ved at en gyllebeholder, gyllekanaler eller pumpeledninger er utætte, eller ved at en gylletank kan sprænge.
Kan medføre nedsivning af gylle til grundvand, eller afstrømning af gylle til vandløb efter ekstrem nedbør. Kan desuden give spild i forbindelse med læsning af gyllevogne.

Risiko for gylleudslip forsøges minimeret ved at:

- Der er ryddet op, hvor der arbejdes.
- Medarbejdere får god instruktion.
- Bygninger og maskiner vedligeholdes.
- Der er gode adgangs- og transportveje.
- Gylleanlæg holdes i orden, og pumpning af gylle overvåges
- Børn og fremmede har ikke adgang til betjening af gyllepumper mm.
- Afløb er afblændet så gylle ikke kan løbe i dræn
- Der gennemføres de lovpligtige 10-årskontroller, hvor gylletankene kontrolleres af særligt uddannet personale.

Udslip af miljøskadelige stoffer

Hvor der opstår uheld med risiko for udslip af skadelige stoffer, kontaktes kommunens miljøberedskab. Hvor der er overhængende fare, alarmeres alarmcentralen på telefon 112.

Kemikalier

Forskellige hjælpemidler som rengørings- og desinfektionsmidler til staldrengøring, konserveringsmidler til foderbrug, medicin og andre hjælpestoffer, der kan udgøre en miljørisiko, håndteres og opbevares, så der ikke kan ske en utilsigtet udledning til miljøet.

Pesticider og sprøjteudstyr

Der opbevares ingen pesticider på ejendommen.

Oplag af olie

Der er en olietank på ejendommen. Den er placeret på fast underlag.

Samlet vurdering af risikoelementer vedrørende miljøforhold

Det vurderes, at håndteringen af husdyrgødning foregår på en tilfredsstillende måde, og at husdyrbruget samlet set håndterer risikoelementerne korrekt og derfor ikke vil have en negativ påvirkning på miljøet og omgivelserne.

Beskrivelse af risikominimering

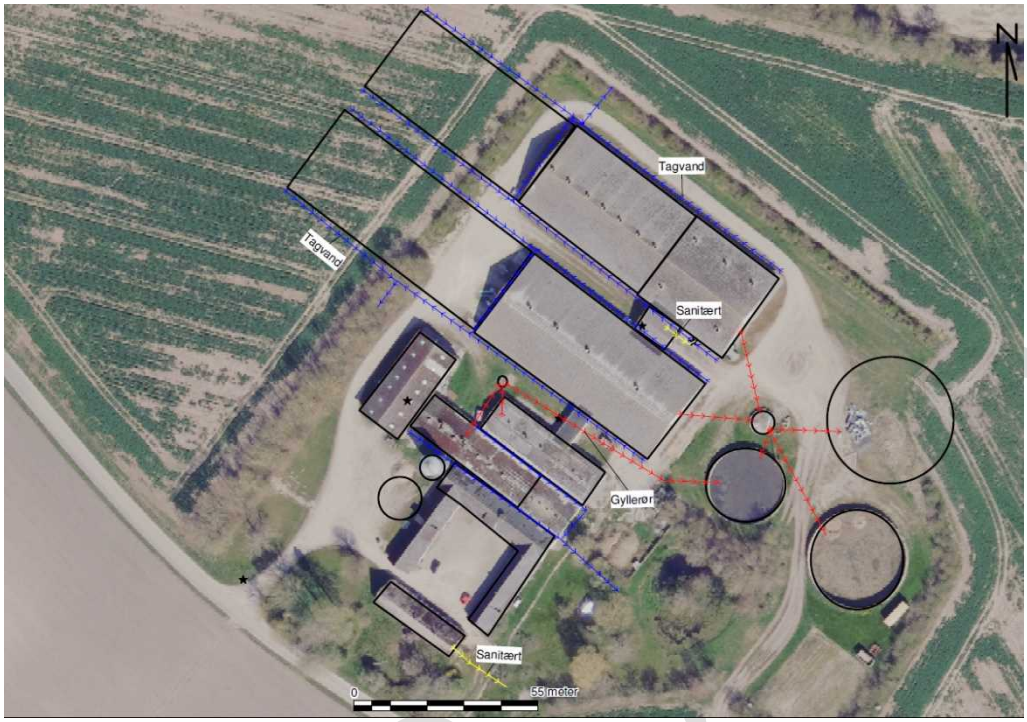
Gyllebeholderen bliver etableret således at bund og vægge er tætte, og den kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Gyllebeholderne tømmes regelmæssigt af hensyn til vedligeholdelse og inspektion.

Gyllevognene vil fyldes med sugestuds. Herved elimineres mulighederne for gyllesplid i forbindelse med pumpefejl og påfyldning af gyllevogn. Anvendelse af sugestuds betragtes som den mest miljøforsvarlige måde at fylde gyllevognen. Endvidere bemærkes, at anlægget er under dagligt opsyn.

FORSLAG

Alle medarbejdere vil desuden blive instrueret i forholdsregler i tilfælde af uheld.

Spildevand herunder tagvand
Tagvand fra de nye bygninger udledes diffust på jordoverfladen. Tagvand fra eksisterende bygninger ledes via tagnedløb til eksisterende sø på ejendommen, overløb herfra ledes videre til eksisterende dræn.

Kortoversigt med ejendommens overfladevand fra bygninger

Medarbejdere
De ansatte deltager løbende i relevante kurser. Der bliver udarbejdet APV for arbejdspladsen, opsat førstehjælpskasser og øjenskylleudstyr, og der er konstant værnemidler i form af beskyttelsesbriller, handsker, åndedræts- samt høreværn til rådighed for medarbejderne.

Oplæring
Der er oplæringsprogrammer for ansatte i relation til relevant lovgivning, herunder miljøgodkendelsen, beredskabsplanen, vedligeholdelse af udstyr.

Beredskabsplan
Der er udarbejdet en beredskabsplan, hvori telefonnumrene til kontaktpersoner og offentlige kontaktinstanser i forbindelse med eventuelle uheld er nedskrevet. Beredskabsplanen indeholder forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier, driftsmateriel, gylle, brand m.v., og er tilgængelig for alle på arbejdspladsen.

Dagligt tilsyn
Ansøger eller dennes ansatte tilser dyr og produktionsanlæg flere gange hver dag. Der udføres små reparationer når det er nødvendigt, Såfremt der er behov for det, bliver der tilkaldt service til driftsanlægget som udføres af kompetent personale.
Mark- gødningsplan
Der bliver hvert år udarbejdet gødningsregnskab af en planteavlskonsulent.

Sprøjtejournal

FORSLAG

Der føres sprøjtejournal.

Gødningsbeholderne følger reglerne for kontrol min. hvert 10 år.

Renoveringsplan for driftsudstyr og staldbygninger
De eksisterende stalde bliver gennemgribende renoveret i forbindelse med den ansøgte udvidelse. Det er udelukkende poltestalden og den ældre stald til smågrise og søer der ikke renoveres. Det vurderes derfor at der tidligst skal ske gennemgribende renovering af staldene om 30-35 år.

Samlet BAT indenfor management
Det vurderes, at ejendommen anvender bedst tilgængelig teknik, indenfor følgende managementpunkter:

- Alle medarbejdere deltager løbende i relevante kurser.
- Der bliver udarbejdet en beredskabsplan som hænger tilgængelig for alle medarbejdere.
- Der foretages daglige tilsyn og løbende service og vedligehold på driftsanlæggene.
- Kvalitetskontrol
- Vurdering af tidshorisonten for større renovering af driftsinventar og driftsbygninger.
- Der er indført miljøledelse på ejendommen

Godt landmandskab

- Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse
- Medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger. I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af indkøbt foder.
- Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug.
- Der udarbejdes gødningsregnskab på bedriften.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt, skadedyr samt mindske risikoen for at der opstår uhygiejniske forhold.
- Sætte særlig fokus på dyrevelfærd og fortsat gøre en ekstraordinær indsats over for infektioner, som kan overføres fra dyr til mennesker.
- Tage hensyn til grund- og overfladevand, når driften tilrettelægges.

Rengøring og desinficering
Der er på bedriften stor opmærksomhed på at renholde stalde og omkringliggende arealer. En sideeffekt af godt indeklima er, at staldene lugter mindre end gennemsnittet, samt at ammoniakfordampningen ligeledes er lavere.

Overbrusning i svinestalde
Følger de lovmæssige krav om overbrusningsanlæg eller tilsvarende anordning til regulering af svins kropstemperatur.

Jord, grundvand og overfladevand – kommunens redegørelse
Syddjurs Kommune vurderer, at risikoen for driftsforstyrrelser og uheld, som vil forårsage væsentlig forurening af miljøet, kan begrænses ved at lave planer for regelmæssig kontrol, reparation og vedligeholdelse som beskrevet under tidligere afsnit, samt ved grundig oplæring af personale samt udarbejdelse af en beredskabsplan til, hvis uheldet skulle være ude. Reglerne herfor er, for så vidt angår IE-brug, i vidt omfang lovbestemt og beskrevet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Risici og håndtering

FORSLAG

Beredskabsplan

Der skal i henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen udarbejdes en beredskabsplan eller driftsforskrift, som fortæller hvornår og hvordan, der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Beredskabsplanen skal foreligge, inden miljøgodkendelsen tages i brug.

Udarbejdelse af en beredskabsplan gør, at man får vurderet og gennemtænkt forskellige former for procedurer ved diverse uheld, således at eventuelle skader ved uheld kan minimeres. En beredskabsplan vil være til stor hjælp for landmanden og eventuelt ansatte, såfremt der skulle ske uheld, både med hensyn til små hændelser som f.eks. oliespild og store hændelser som f.eks. brand, hærværk o.l.

Af beredskabsplanen skal fremgå, at akut forurening som følge af driftsuheld eller andet straks skal anmeldes til Alarmcentralen, og efterfølgende skal tilsynsmyndigheden (Syddjurs Kommune) kontaktes. Planen bør ikke kun omfatte de uheld, der kan ske på selve ejendommen, men bør ligeledes omfatte f.eks. beredskab i forbindelse med lækage af olietank. Planen skal ajourføres og gennemgås med de ansatte mindst 1 gang årligt, og planen skal gennemgås med nyansatte, når de tiltræder. Endvidere er planen kun anvendelig, hvis man har adgang til den. Der stilles derfor krav om, at den skal være let tilgængelig og synlig.

Beredskabsplanen skal omfatte:

1) En plan over husdyrbruget med angivelse af drænsystemer og vandkilder og spildevandskilder.

2) Handlingsplaner for håndtering af visse potentielle hændelser (f.eks. brande, utætte eller kollapsede gyllebeholdere, ukontrolleret afstrømning fra møddinger og olieudslip), med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen. Herunder anbefales oplysninger om, hvilke interne/eksterne personer og myndigheder der skal alarmeres og hvordan (telefonliste).

3) En opgørelse over materiel, der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Herunder oplysninger om telefonnumre til kontaktpersoner (f.eks. udstyr til tilstopning af drænrør og opdæmning af grøfter samt oliesug, absorberingsmåtter eller ruller til olieudslip).

Der skal udarbejdes et kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.

Begrænsning af anvendelse, fremstilling eller frigivelse af relevante farlige stoffer

Der er redegjort for husdyrbrugets håndtering af miljøskadelige stoffer, kemikalier, pesticider mv. En væsentlig risikofaktor er uheld i forbindelse med tankning af diesel. Det skal derfor sikres, at overførsler fra eventuelle dieseltanke sker under opsyn, og at der ved opstilling af tanke gøres overvejelser omkring potentielle tilløb til afløb eller sårbare recipienter. Der stilles vilkår hertil.

Det er Syddjurs Kommunes vurdering, at der er foretaget tilstrækkelige tiltag, med henblik på at undgå risiko for forurening af jordbund og grundvand på husdyrbruget fra farlige stoffer og blandinger[4].

Spildevand, herunder tagvand

Idet spildevand fra rengøring af stalde og lignende ledes til gyllebeholder, vurderer Syddjurs Kommune, at spildevand fra stald bortledes miljømæssigt forsvarligt.

[4] Som defineret i artikel 3 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger (eksplosive stoffer, herunder gasser, giftige stoffer og dampe, miljøfarlige stoffer der udgør risiko for vandmiljøet, samt stoffer, der er farlige for ozonlaget).

HØRING

Der stilles vilkår om, at der skal ske diffus nedsivning af tagvand fra de nye bygninger.

Regnvand skal håndteres lokalt på egen grund. Såfremt der monteres tagrender på bygninger, hvor vandet skal ledes til faskiner eller overflade bassiner, skal der forinden søges om nedsivningstilladelse.

Oplæring af personale
IE-husdyrbrug skal oplære personale, hvad angår:

1) Relevant lovgivning.
2) Transport og udbringning af husdyrgødning.
3) Planlægning af aktiviteter.
4) Beredskabsplanlægning og -styring.
5) Reparation og vedligeholdelse af udstyr.

IE-husdyrbruget skal udarbejde oplæringsmateriale, som skal være tilgængeligt for personalet og opdateres løbende. Oplæringsmaterialet skal kunne fremvises på forlangende til tilsynsmyndigheden.

Vilkår til beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand

41. Tankning af diesel skal foregå under opsyn. Olietanke må ikke placeres, så der er risiko for tilledning til afløb
42. Virksomheden skal indrettes og drives, så spild og andet ukontrolleret udslip af forurenende stoffer forhindres eller forebygges, og sådan at skadernes omfang begrænses, hvis der alligevel sker uheld. Der skal således altid være egnet materiale på ejendommen til opsamling af spild.
43. Tagvand fra de nye staldbygninger skal nedsives lokalt.
44. Beredskabet skal straks underrettes om driftsforstyrrelser eller uheld, der medfører forurening af omgivelserne eller indebærer en risiko for det. En skriftlig redegørelse for hændelsen skal være tilsynsmyndigheden i hænde senest en uge efter, at den er sket. Det skal fremgå af redegørelsen, hvilke tiltag der vil blive iværksat for at hindre lignende driftsforstyrrelser eller uheld i fremtiden.

    Underretningspligten fritager ikke virksomheden for at afhjælpe uheld.
45. Beredskabsplanen revideres/kontrolleres sammen med de ansatte mindst 1 gang årligt. Den skal være let tilgængelig og synlig for ansatte og øvrige, der færdes på ejendommen. Beredskabsplanens indhold og opbevaringssted skal være kendt af virksomhedens ansatte og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand og lignende.
46. Driftsforstyrrelser, som har betydning for det ydre miljø, skal fremgå af driftsjournalen med tidspunkt mm for eventuelle hændelser.

Husdyrbrugets valg af bedste tilgængelige teknik (BAT) - reduktion af NH3 – ansøgers redegørelse
Alle stalde er med delvise spaltegulve med fast gulv. Gyllebeholderne overdækkes og der etableres gyllekøling i de eksisterende sostalde, klimastald og den nye drægtighedsstald.

	Stalde	Lagre	Total

Samlet BAT krav (Kg /år)	5173	877	6049
Faktisk emission (Kg /år)	5574	438	6012
Forskel (Kg N/år)			38
BAT krav overholdt			Ja

Gyllekøling
Ammoniakreduktionen er projekteret til 17 %. Den nødvendige specifikke kølekapacitet kan beregnes ud fra formlen:

$0,85*x – 0,004*x^2$ = ammoniakreduktionsprocent
17 % reduktion giver en specifik køleeffekt på 22,35 w/m^2.

Den årlige køleydelse kan derfor beregnes til:
22,35 w/m^2*2048 m^2*8760 timer / 1000 w/kw = 400.970 kwh.

Syddjurs Kommune opfordres til at stille vilkår til gyllekølingen, således den endelige dimensionering af anlægget skal indsendes til kommunen inden ibrugtagning. Her tænkes specifik på størrelsen varmevekslerne, kapacitet, antal m^2 gyllekanal m.m. Det eneste vilkår der bør være et fast vilkår, er kravet om 17 % ammoniakreduktion.

Gyllekølingen vurderes at svare til energibehovet for et anlæg af den ansøgte størrelse. Hvis der bliver et overskud af varme, vil der blive etableret frikøling og heatdumpning, hvorved den overskydende varme frigives til omgivelserne.

Vurdering
Ejendommen lever op til BAT kravene og reducerer derudover ammoniakfordampningen med 17 %.

Husdyrbrugets valg af bedste tilgængelige teknik (BAT) - reduktion af NH3 – kommunens vurdering
I det ansøgte projekt, er ammoniakemissionen fra stalde + lagre på 6012 kg N/år. Ved godkendelse og tilladelse til etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH3-N pr. år skal ammoniakemissionen fra husdyrbruget (stald og lager) reduceres til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

BAT sikrer, at den samlede, miljømæssige belastning af omgivelserne minimeres, hvorfor BAT også skal anvendes i tilfælde, hvor mindre omkostningskrævende foranstaltninger vil være tilstrækkelige til at opfylde det beskyttelsesniveau, der er fastlagt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Derfor skal der tages stilling til fravalg af BAT ud fra proportionalitetsprincippet.

Husdyrbrugets ammoniakemission skal svare til niveauet ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik for pågældende dyretype/staldsystem. Kravet betyder, at husdyrbruget samlet set skal overholde de maksimale emissionsgrænseværdier, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3A, nr. 2, ved anvendelse af teknologier, der er udtryk for BAT, dvs. at miljøeffekten er opnåelig til en rimelig økonomisk udgift (proportionalitetsprincippet).

Ammoniakemissionen beregnes for hvert staldafsnit for sig. Beregningen foretages ved at gange produktionsarealets størrelse i m^2 med emissionsfaktoren for den pågældende dyretype og staldsystem (jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens Bilag 3A, tabel 1). Kravet til den maksimale emission af NH3-N pr. år (BAT) omfatter hele husdyrbruget, mens kravet til det enkelte staldafsnit afhænger af, om staldafsnittet klassificeres som nyt eller eksisterende.

FORSLAG

Gyllekøling
Jf. Miljøstyrelsens teknologiliste, skal reduktion i ammoniak i % (rørudslusning med timetæller) beregnes efter formlen: $0,85*x-0,004*x^2$ ($x=W/m^2$), hvor x er køleeffekten i W/m^2.

Der stilles ikke vilkår til et specifikt anlæg, men til opnåelse af en generel reduktion af ammoniak på minimum 17 % på årsbasis. Hvis der etableres et anlæg, som kører hele året, vil der opnås en 17 % reduktion med en varmepumpe, der leverer en køleydelse på mindst 22,35 W/m^2. Etableres en varmepumpe med større ydelse, vil timetallet blive reduceret.

Det er oplyst, at der forventes etableret en varmepumpe med en køleydelse på 22,35 W/m^2. Effekten af et gyllekølingsanlæg som angivet i ansøgningen (med en specifik køleydelse på 22,35 W/m^2 og et areal på 2048 m^2) er, på baggrund af Miljøstyrelsens anvisninger, af kommunen beregnet til at skulle levere en årlig køleydelse på 400.970 kWh om året:

For at opnå en årlig reduktion på 17 % skal den specifikke køleeffekt være mindst 22,35 W/m^2. Hvis pumpen kører kontinuerligt, kan det beregnes en krævet effekt på 22,35 W/m^2 * 2048 m^2 = 45.772 Watt (45,772 kW). Den årlige køleydelse er således 45,772 kW * 8760 timer/år = 400.970 kWh

Nedenstående er et regneeksempel fra Miljøstyrelsens Teknologiliste:

Reduktion (10 %) = $0,85*x - 0,004*x^2$ (x = den gennemsnitlige specifikke køleeffekt (W/m^2))

For at opnå en reduktion af ammoniakfordampningen på 10 %, skal den gennemsnitlige specifikke køleeffekt være 12,5 W/m^2. Den køleeffekt, som pumpen skulle have, hvis den kørte kontinuerligt, beregnes til 12,5 W/m^2 x 3.000 m^2 = 37.500 Watt = 37,5 kW. Den årlige køleydelse er således: 37,5 kW x 8.760 timer/år = 328.500 kWh.

I eksemplet installeres en varmepumpe med en køleeffekt på 50 kW. Idet varmepumpen har en overkapacitet, skal den ikke køre konstant for at opnå den påkrævede ammoniakreduktionsprocent. Leveres der 50 KW på de 3000 m^2 gyllekummeareal bliver den specifikke køleeffekt 50.000 KWh/ 3000 m^2= 16,7 W/m^2. Hvis den større pumpe kører kontinuerligt vil den kunne reducere ammoniakemissionen med $0,85\times16,7 - (0,004x(16,7)^2)$ = 12,3 %.

Den større pumpe skal derfor køre kortere tid for at opnå den samme årlige ammoniakreduktionsprocent 10 %/12,3 % * 8760 t = 7.122 timer. Når pumpen kører, reducerer den med 12,3%. Det gør den i 7.122 timer, mens den i de resterende 1638 timer ikke reducere ammoniakreduktionen. Den gennemsnitlige årlige ammoniakreduktion bliver dermed: (7.122 timer * 12,3 % + 1.638 timer *0 %)/ 8.760t= 10 %

Hvis den faktiske driftstid (7,122 timer) indtastes i husdyrgodkendelse.dk, skal ammoniakreduktionen korrigeres således: 10 % x (8.760 timer/7,122 timer) = 12,3 %.

Der stilles vilkår om dokumentation for opnåelse af 17% reduktion på årsbasis i overensstemmelse med Miljøstyrelsens Teknologiliste.

Gyllebeholder
Der stilles vilkår til, at der etableres teltdug på alle 3 gyllebeholdere.

Med baggrund i redegørelsen fremsendt af ansøger, finder Syddjurs Kommune det ikke proportionelt at kræve anvendelse af yderligere staldteknologi end det beskrevne i de eksisterende anlæg. Syddjurs Kommune finder således ikke anledning til at skærpe i forhold til Miljøstyrelsens vejledning om proportionalitet.

Syddjurs Kommune stiller vilkår til de teknikker, der er en forudsætning for opnåelsen af emissionsniveauet. I det ansøgte projekt, har ansøger ikke valgt at anvende ammoniakreducerende teknologi ud over den valgte gulvtype.

For at det valgte staldsystem skal kunne opretholde den beregnede ammoniakfordampning, kræves det, at gulve og stier renholdes løbende, hvilket der er stillet vilkår til. Syddjurs Kommune vurderer, at anlægget som beskrevet og med de gældende vilkår forebygger og begrænser forureningen mest muligt, under betragtning af proportionalitetsprincippet.

FORSLAG

Vilkår til ammoniakreducerende virkemidler, for husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH_3-N pr. år:

47. Der skal etableres gyllekøling med rørudslusning og timetæller i eksisterende drægtighedsstald, eksisterende farestald og eksisterende klimastald samt i den nye drægtighedsstald.
48. Gyllekanalerne i de ovennævnte staldafsnit - i alt 2048 m^2 - skal forsynes med køleslanger, der forbindes med en varmepumpe.
49. Det skal kunne dokumenteres, at effekten af gyllekøling på årsbasis skal være minimum 17 % i eksisterende drægtighedsstald, eksisterende farestald og eksisterende klimastald samt i den nye drægtighedsstald.
50. Varmepumpen skal levere en årlig køleydelse på mindst 400.970 kWh svarende til en specifik køleeffekt på mindst 22,35 W/m^2 gyllekanal ved en driftstid på 8.760 timer pr. år.

    Der tillades dog en fleksibilitet mellem køleeffekt og driftstid, således at effekten kan øges samtidig med, at der køles i færre timer forudsat, at den krævede årlige køleydelse leveres. Den specifikke køleeffekt kan dog maksimalt være 22,35 W/m^2.
51. Varmepumpen skal være forsynet med en timetæller til dokumentation af årlig driftstid.
52. Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.
53. Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
54. Ved udskiftning af varmepumpen, skal dokumentation for køleeffekt på gyllekøleanlæg indsendes til tilsynsmyndigheden før anlægget tages i drift.
55. Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO-certifikat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt. Den årlige kontrol skal som minimum bestå af følgende:
    - Afprøvning og funktionssikring af trykovervågningssystemet, alarmen samt sikkerhedsanordningen
    - Kontrol af kølekredsens ydelse
    - Aflæsning og registrering af driftstimer.
56. Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end 2 uger.
57. Registreringen fra logbogen, den skriftlige kontrolaftale, de årlige kontrolrapporter samt øvrige servicerapporter, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
58. Der skal indsendes en beregning for køleydelsen i eksisterende drægtighedsstald, eksisterende farestald og eksisterende klimastald samt i den nye drægtighedsstald når byggeriet er opført.

Grænseoverskridende virkninger – ansøgers redegørelse
Det er vurderet, at det udelukkende er produktionens emission af ammoniak der potentielt kan have en grænseoverskridende virkning. Det er dog vurderet at ammoniakemissionen har et niveau og en karakter, hvor hovedparten af emissionen vil påvirke lokalområdet og kun mindre del af emissionen vil bidrage til baggrundsbelastningen i omkringliggende lande. Det er derfor vurderet at produktionen ikke medfører grænseoverskridende virkninger hverken lokalt eller internationalt.

Grænseoverskridende virkninger – kommunens vurdering
Syddjurs Kommune vurderer, at den ansøgte produktion ikke vil medføre nogen grænseoverskridende virkninger pga. den lange afstand til nærmeste landegrænse.

Foranstaltninger ved IE-husdyrbrugets ophør – ansøgers redegørelse
Foranstaltninger ved ophør
I forbindelse med ophør vil der blive truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at overlevere anlægget i forsvarlig miljømæssig tilstand.

- Den resterende husdyrgødning i kummer og tanke vil blive fjernet
- Fodersiloer/foderrum tømmes og rengøres
- Staldene vil blive rengjort og spildevandet kørt ud på dyrkede arealer i henhold til lovgivningen
- Udtjent inventar og andet metal vil blive leveret til produkthandleren
- Udtjent elektronisk udstyr vil blive leveret til genbrug
- Andet affald vil blive afhændet efter miljølovens forskrifter
- Olietanke tømmes
- Døde dyr fjernes
- Gylletankene vil blive fjernet, når de ikke længere er brugbare for denne eller anden bedrift

Foranstaltninger ved IE-husdyrbrugets ophør – kommunens vurdering
Kommunen skal fastsætte krav om, at der ved ophør af driften skal træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende tilstand. Syddjurs Kommune vurderer, at den største forureningsfare ved ophør af husdyrbruget vil stamme fra staldanlæg og opbevaringsanlæg for husdyrgødning.

Udover at alt affald skal afskaffes i overensstemmelse med affaldsbekendtgørelsen, skal bedriften som minimum sørge for at staldanlæg og opbevaringsanlæg renses og tømmes for husdyrgødning, ved husdyrbrugets ophør. Det er Syddjurs Kommunes vurdering, at de beskrevne tiltag og de stillede vilkår vedr. bedriftens ophør, er tilstrækkelige i forhold til at undgå forureningsfare og til at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende miljømæssig stand herunder varetagelse af landskabelige hensyn.

Vilkår i forbindelse med husdyrbrugets ophør

59. Ved ophør af driften skal virksomheden træffe de nødvendige foranstaltninger for at imødegå fremtidig forurening af jord og grundvand og bringe stedet tilbage i en miljømæssig tilfredsstillende tilstand. Der skal som minimum udføres følgende:
    - Stalde, gyllebeholdere, fortanke, rørsystemer, gyllekanaler/kummer mv. skal tømmes og rengøres for husdyrgødning, der bortskaffes efter gældende regler.
    - Gylletankene skal fjernes, når de ikke længere er brugbare for denne eller anden bedrift.

FORSLAG

Husdyrbrugets valg af BAT – ansøgers redegørelse

Der er redegjort for valg af BAT i den fremsendte miljøkonsekvensrapport – se bilag 4.

Samlet BAT indenfor management
Det vurderes, at ejendommen anvender bedst tilgængelig teknik, indenfor følgende managementpunkter:

- Alle medarbejdere deltager løbende i relevante kurser.
- Der bliver udarbejdet en beredskabsplan som hænger tilgængelig for alle medarbejdere.
- Der foretages daglige tilsyn og løbende service og vedligehold på driftsanlæggene.
- Kvalitetskontrol
- Vurdering af tidshorisonten for større renovering af driftsinventar og driftsbygninger.
- Der er indført miljøledelse på ejendommen

Godt landmandskab

- Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse
- Medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger. I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af indkøbt foder.
- Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug.
- Der udarbejdes gødningsregnskab på bedriften.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt, skadedyr samt mindske risikoen for at der opstår uhygiejniske forhold.
- Sætte særlig fokus på dyrevelfærd og fortsat gøre en ekstraordinær indsats over for infektioner, som kan overføres fra dyr til mennesker.
- Tage hensyn til grund- og overfladevand, når driften tilrettelægges.

Rengøring og desinficering
Der er på bedriften stor opmærksomhed på at renholde stalde og omkringliggende arealer. En sideeffekt af godt indeklima er, at staldene lugter mindre end gennemsnittet, samt at ammoniakfordampningen ligeledes er lavere.

Overbrusning i svinestalde
Følger de lovmæssige krav om overbrusningsanlæg eller tilsvarende anordning til regulering af svins kropstemperatur.

Miljøledelsessystem
Der er i februar 2017 offentliggjort BAT konklusioner for husdyrbrug, hvilket medfører at alle IE-brug inden 21. februar 2021 skal have implementeret miljøledelse dog senest ved meddelelse af §16a miljøgodkendelse.

Miljøledelsen skal omfatte:
1) formulere en miljøpolitik med afsæt i husdyrbrugets miljøforhold,
2) fastsætte miljømål,
3) udarbejde handlingsplan for det eller de fastsatte miljømål,
4) minimum 1 gang årligt evaluere miljøarbejdet og om nødvendigt foretage justeringer af mål og handlingsplaner og
5) minimum 1 gang årligt gennemgå miljøledelsessystemet. Miljøledelse er allerede indført på husdyrbruget.

BAT energi

Energibesparende foranstaltninger

FORSLAG

Belysning:

- Der anvendes så vidt muligt energibesparende belysning.
- Lamper rengøres jævnligt
- Lyset er tændt i forbindelse med fodring og ophold i staldene. Fodring og ophold i staldene sker typisk i perioden 6-20 og i den periode vil lyset være tændt.

Det skal understreges, at tidspunkterne for lys er vejledende og der vil kunne være daglige og sæsonmæssige udsving i varigheden af tændt lys.

Korntørring:

Korn opbevares i amerikaner siloer med korntørring.

Transport:
Køretøjer vedligeholdes og tomgangskørsel undgås. Ansøger har fokus på at minimere antal transporter.

Husdyrbrugets valg af BAT – kommunens vurdering
Ved godkendelse til etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug med produktion der overstiger en af stipladsgrænserne i § 16a, skal ammoniakemissionen fra husdyrbruget (stald og lager) reduceres til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 25 stk. 1. Kommunen er således forpligtet til at sikre, at der træffes de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening fra det ansøgte projekt ved anvendelse af BAT. Kommunalbestyrelsen skal derfor fastsætte vilkår, som sikrer reduktion af ammoniakemissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, jf. husdyrbruglovens § 27, stk. 2, samt husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 41, stk. 1, nr. 2.

Særligt for IE-husdyrbrug
For IE-brug gælder desuden et krav om, at der er truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik på andre områder end ammoniakudledningen. F.eks. i forhold til energieffektivitet (reduktion af råvarer, energi, vand, management jf. bilag 1C, 2), og i henhold til de gældende BAT-konklusioner og BAT-referencedokumenter samt andre gældende kriterier for fastlæggelse af den bedste tilgængelige teknik (jf. Bilag 5 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen).

Miljø- og ressourcestyring bygger på en helhedsvurdering ud fra et princip om at stræbe mod renere teknologi i landbrugsproduktionen. Det drejer sig om at minimere anvendelsen af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv., således at tabene til omgivelserne bliver så små som muligt under hensyntagen til produktionens lønsomhed. I forhold til BAT skal alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne i øvrigt påvirkes mindst muligt.

Der er redegjort for de forskellige teknikker, teknologier og tiltag som er omfattet af begrebet BAT samt valg og fravalg heraf i ansøgers fremsendte miljøkonsekvensrapport. Den fremsendte redegørelse er holdt op imod de seneste BAT-konklusioner, og Syddjurs Kommune vurderer på denne baggrund og blandt andet ud fra nedennævnte tiltag, at bedriften lever op til BAT:

1.1. Miljøledelsessystemer
Det er lovpligtigt for IE-virksomheder at have et miljøledelsessystem.

1.2. Godt landmandskab

FORSLAG

- Korrekt placering af anlægget/husdyrbruget og aktiviteterne
- Uddannelse og oplæring af personale,
- Udarbejdelse af en beredskabsplan
- Regelmæssig kontrol, reparation og vedligeholdelse
- Opbevaring af døde dyr

1.3 Ernæringsmæssig styring (kvælstof og fosfor)

- Råprotein.
- Fasefodring
- Fytase
- Tilføjelse af … essentielle aminosyrer til foder med et lavt indhold af råprotein.
- Anvendelse af … fodertilsætningsstoffer, som reducerer samlet mængde kvælstof, der udskilles.
- Letfordøjeligt uorganisk fosfat

1.4. Effektiv vandudnyttelse

- Registrering af vandforbruget
- Opsporing og udbedring af lækager
- Højtryksrens til rengøring
- Valg og anvendelse af udstyr, der passer til den pågældende dyrekategori (f.eks. drikkenipler, runde drikketrug, vandtrug), samtidig med at der sikres adgang til vand (*ad libitum*).
- Kontrol og (om nødvendigt) regelmæssig indstilling af udstyret til drikkevand.

1.5. Emissioner fra spildevand

Det er BAT at reducere produktionen af spildevand ved at anvende en kombination af nedenstående teknikker.

a. Minimer vandforbruget
b. Adskil regnvand fra spildevand

For at reducere emissioner til vand fra spildevand er det BAT at anvende en af nedenstående teknikker eller en kombination af disse.

a. Opsamling af spildevand
b. Udbringning af (let forurenet) spildevand

1.6 Effektiv energiudnyttelse

a. Højeffektive varme-, køle- og ventilationssystemer.
b. Optimering og optimeret styring af varme-, køle- og ventilationssystemer, især via luftrensningssystemer.
c. Anvendelse af energieffektiv belysning.

1.7 Støvemissioner

- Der er stillet vilkår såfremt der mod forventning skulle opstå gener fra støv

1.8 Støjemissioner

- Ikke relevant da der ikke forventes gener fra støj

1.9. Lugtemissioner

Der er sat vilkår hertil og ejendommen lever op til afskæringskriteriet

1.10. Emissioner fra opbevaring af fast husdyrgødning

Der er ingen opbevaring af fast husdyrgødning på ejendommen

FORSLAG

1.11 Emissioner fra opbevaring af gylle

For at reducere ammoniakemissionerne til luft fra en gyllebeholder er det BAT at anvende en kombination af nedenstående teknikker.

Hensigtsmæssig konstruktion og drift af gyllebeholderen ved anvendelse af en kombination af følgende teknikker:

Minimer omrøringen af gylle.

Tildækning af gyllebeholderen med teltoverdækning.

For at forebygge emissioner til jord og vand fra gylleopsamling, fra rørsystemer og fra en gyllebeholder og/eller en gyllelagune er det BAT at anvende en kombination af nedenstående teknikker.

a. Anvend beholdere, der kan modstå mekaniske, kemiske og termiske påvirkninger.
b. Vælg en opbevaringsfacilitet med tilstrækkelig kapacitet til at opbevare gyllen i perioder, hvor udbringning ikke er mulig.
c. Konstruer lækagesikre faciliteter og lækagesikkert udstyr til opsamling og overførsel af gylle (f.eks. gødningskummer, kanaler, afløb og pumpestationer).

1.6. Udbringning af husdyrgødning

Der følges god landmandspraksis for at forebygge eller, hvor dette ikke er praktisk muligt, reducere emissioner af kvælstof, fosfor og mikrobielle patogener til jord og vand fra udbringningen af husdyrgødning er det BAT at anvende alle nedenstående teknikker.

- Vurdering af den jord, som husdyrgødningen tilføres, for at identificere risikoen for afstrømning, idet der tages hensyn til: jordtype, markforhold og markhældning, klimaforhold, markdræning og -vanding, sædskifte, vandressourcer og vandbeskyttelsesområder.
- Passende afstand (i form af et ubehandlet stykke land) mellem de marker, hvor der udbringes husdyrgødning, og områder, hvor der er risiko for afstrømning til vand, som f.eks. vandløb, kilder, vandboringer osv. tilstødende ejendomme.
- Undgå udbringe husdyrgødning på steder, hvor der er en betydelig risiko for afstrømning. Der spredes navnlig ikke husdyrgødning i følgende tilfælde: hvis marken er oversvømmet, frossen eller dækket af sne, hvis jordbundsforholdene (f.eks. vandmætningen eller jordpakningen) sammen med markhældningen og/eller markdræningen er af en sådan art, at risikoen for afstrømning eller dræning er høj, hvis der kan forudses afstrømning som følge af forventede regnskyl.
- Tilpasning af mængden af husdyrgødning, der udbringes, idet der tages hensyn til indholdet af kvælstof og fosfor i gødningen, til jordens karakteristika (f.eks. indholdet af næringsstoffer), til de sæsonbestemte afgrødebehov og til vejr- eller markforhold, der kan medføre afstrømning.
- Synkronisering af udbringningen af husdyrgødning med afgrødernes behov for næringsstoffer.
- Regelmæssig kontrol af de marker, hvor der udbringes husdyrgødning, for tegn på afstrømning
- Kontrol at maskinerne til udbringning af husdyrgødning er i god stand og indstillet til den korrekte dosering.

1.12 Monitering af emissioner og procesparametre

Der er sat vilkår hertil og ejendommen lever op til afskæringskriteriet

Det er BAT at monitere ammoniak-, støv- og/eller lugtemissionerne fra hver stald, der er udstyret med et luftrensningssystem, ved at anvende alle de følgende teknikker med mindst den hyppighed, der er angivet nedenfor.

a. Kontrol af luftrensningssystemets ydeevne ved måling af ammoniak, lugt og/eller støv under praktiske driftsforhold, i henhold til en foreskreven måleprotokol og efter metoder, som gør brug af EN-standarderne, eller efter andre metoder (ISO, nationale eller internationale), der sikrer data af tilsvarende videnskabelig kvalitet. Én gang!
b. Kontrol af, at luftrensningssystemet fungerer effektivt (f.eks. ved kontinuerlig registrering af operationelle parametre eller ved brug af alarmsystemer). Dagligt!

FORSLAG

Det er BAT at monitere følgende procesparametre mindst en gang om året.

a. Vandforbrug.
b. Elektrisk energiforbrug.
c. Antallet af indgående og udgående dyr, herunder fødsler og dødsfald, hvor dette er relevant.
d. Foderforbrug.
e. Gødningsproduktion.

2.1. Ammoniakemissioner fra svinestalde

Der anvendes staldsystemer, der er i overensstemmelse med BAT.

Samlet konklusion under iagttagelse af kriterierne i bilag 5

På baggrund af ovenstående, vurderer Syddjurs Kommune at husdyrbruget lever op til principperne om anvendelse af BAT i forhold til valg af teknik med henblik på reduktion af ammoniakemission, råvarer, ressourceforbrug og management m.v.

Miljøstyrelsen kom i maj 2017 med en udmelding om, at kravene i den seneste BAT-konklusion i meget vid udstrækning er indeholdt i den nugældende regulering, herunder i reglerne om miljøgodkendelse af husdyrbrug og de generelt gældende regler om placering, indretning og drift af husdyrbrug, de generelt gældende regler om opbevaring og anvendelse af husdyrgødning samt reglerne om gødningsregnskab og indretning deraf.

Generelt vurderer Syddjurs Kommune at ansøger er opmærksom på, at der løbende kan være gode muligheder for at optimere forureningsbegrænsende foranstaltninger, renere teknologi, at minimere forbruget af energi, vand og andre råvarer samt mulighed for at udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige ligesom det vurderes, om der kan være mulighed for, at arbejdsgange og processer kan blive mindre belastende for miljøet.

Syddjurs Kommune vurderer således sammenfattende, at husdyrbruget – ved efterlevelse af vilkårene i denne miljøgodkendelse i kombination med de generelt gældende miljøregler – lever op til principperne om anvendelse af BAT med hensyn til staldteknologi, foder, forbrug af vand og energi, opbevaring/udbringning af husdyrgødning samt management.

Alternative løsninger og 0-alternativet

Referencescenariet i den ansøgte produktion vurderes at være den eksisterende produktion og eksisterende produktionsbygninger. En statisk tilstand er oftest ikke et udtryk for noget positivt, da der er ensbetydende med at hjulene er gået i stå. Dette er også tilfældet i landbruget. Det er derfor uundgåeligt, at landbruget hele tiden ændres i takt med omgivelserne.

I alle virksomheder er der løbende krav til at tilpasse og optimere driften efter markedsforholdene. Inden for landbrugserhvervet er det en realitet, at landmanden står over for faldende afregningspriser i forhold til inflationen samtidigt med, at omkostningerne stiger. Der skal således produceres et stadig stigende antal enheder for at overleve økonomisk. Derfor vil det være uundgåeligt, at produktionen løbende skal optimeres og udvides. Hvis produktionen ikke optimeres, smuldrer det økonomiske grundlag for virksomheden. Et konstant produktionsniveau er reelt en begyndende afvikling af produktionen med de personlige og samfundsmæssige konsekvenser, det giver.

FORSLAG

Ikke-teknisk resumé af undersøgte alternativer til teknologi mv. – ansøgers redegørelse
For at reducere ammoniakemissionen mest muligt er følgende alternativer undersøgt:
- gylleforsuring
- luftrensning

BAT niveauet er overholdt på husdyrbruget og endda overopfyldt med 17 kg og det er vurderet at øvrige alternativer medføre en væsentlig og ikke proportional belastning af bedriftens økonomiske produktionsresultat, og alternativerne er derfor fravalgt.

Ikke-teknisk resumé af undersøgte alternativer til teknologi mv. – kommunens vurdering
Syddjurs Kommune er enig i, at den ansøgte, mere fleksible, drift, er en fremtidssikring af bedriftens produktion i forhold til 0-alternativet. Kommunen vurderer, at ansøgningen lever op til BAT-kravene for denne type af husdyrproduktion. Det er endvidere Syddjurs Kommunes vurdering, at de socioøkonomiske konsekvenser af 0- alternativet (fastholdelse af konstant produktionsniveau), vil være en begyndende afvikling af produktionen. Samfundsmæssigt vil 0-alternativet, derfor kunne betyde færre arbejdspladser, dels på slagterierne, men også i virksomheder, såsom vognmænd, foderstoffer m.fl.. Der vurderes ikke at være andre relevante alternativer til det fremlagte projekt.

Ikke-teknisk resumé af undersøgte alternativer til teknologi mv. – kommunens vurdering
Der henvises til ansøgers miljøkonsekvensrapport. Kommunen vurderer, at det ikke er proportionelt at påbyde yderligere teknologi end ansøgt, da BAT-niveauet er overholdt. Der er i øvrigt arbejdet med projekttilpasninger i form af alternative udformninger af staldes og gyllebeholders placering. Det valgte, vurderes at være det bedste alternativ.

FORSLAG

MILJØKONSEKVENSVURDERING

Miljøkonsekvensrapporten indgår som en del af processen for ansøgninger om godkendelse og tilladelse omfattet af VVM-direktivets krav om miljøkonsekvensvurdering. Denne omfatter også krav til kommunalbestyrelsens høringer og sagsbehandling i øvrigt, som er indeholdt i reglerne i denne bekendtgørelse samt husdyrbruglovens kapitel 6.

Konsulenten har udarbejdet en miljøkonsekvensrapport til husdyrbruget på Stenledvej 5, 8400 Ebeltoft. Miljøkonsekvensrapporten kan ses i bilag 4.
Miljøkonsekvensrapporten skal ifølge husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 1 pkt. D mindst omfatte følgende oplysninger:
1) En beskrivelse af det ansøgte med oplysninger om
a) det ansøgtes placering, udformning, dimensioner og andre relevante særkender,
b) det ansøgtes forventede væsentlige og eventuelle kumulative indvirkninger på miljøet,
c) det ansøgtes særkender eller de foranstaltninger, der påtænkes truffet for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt neutralisere forventede væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet,
d) den eller de rimelige alternative løsninger, som ansøger har undersøgt, og som relevante for det ansøgte og dets særlige karakteristika, og hovedårsagerne til den eller de valgte løsninger under hensyn til det ansøgtes indvirkninger på miljøet.
2) Et samlet, ikke-teknisk resumé af oplysningerne i pkt. D, nr. 1, og tillige pkt. C, nr. 1, hvis det ansøgte vedrører et IE-husdyrbrug.
3) Oplysning om den kompetente ekspert, der har udarbejdet miljøkonsekvensrapporten.

Syddjurs Kommune vurderer, at indholdet i den udarbejdede rapport er i overensstemmelse med Kommunens vurdering i den indeværende miljøgodkendelse, Det er hermed kommunens opfattelse, at det ansøgtes væsentlige direkte og indirekte virkninger er beskrevet, påvist og vurderet tilstrækkeligt i forhold til:

1. Befolkningen og menneskers sundhed.
2. Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2- natur samt bilag IV- arter.
3. Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima
4. Materielle goder, kulturarv og landskabet.
5. Samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter A-D.
6. Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af ovennævnte faktorer.

SYDDJURS KOMMUNES SAMLEDE VURDERING

Syddjurs Kommune vurderer sammenfattende på baggrund af den miljøtekniske redegørelse og vurdering, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til forebyggelse og begrænsning af forureningen fra husdyrbruget ved anvendelse af den bedste tænkelige teknik for ammoniak, når husdyrbruget indrettes og drives som beskrevet i ansøgningen og efterlever vilkårene i nærværende miljøgodkendelse.

Jf. Habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 5, pkt. 2, jf. dennes § 6, skal der foretages en vurdering af, om en tilladelse eller godkendelse af husdyrbrug efter § 16a eller §! 16b kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Grundet den store afstand, og da søen ikke står i hydrologisk forbindelse med et Natura 2000-område, vurderes der ikke at være en risiko for påvirkning af Natura 2000-områder som følge af det ansøgte.
Samtidig vurderes det, at husdyrbruget kan drives på stedet uden væsentlige gener for omgivelserne.

FORSLAG

HØRING OG OFFENTLIGGØRELSE

I henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 69 stk. 1 og stk. 2 skal ansøgningsmateriale samt godkendelsen offentliggøres således, at offentligheden får lejlighed til at se materialet og udtale sig herom. Orienteringen om at Syddjurs Kommune havde modtaget en ansøgning vedr. produktionen på Stenledvej 5, 8400 Ebeltoft, blev for-annonceret på Syddjurs Kommunes høringsportal i perioden 2. oktober -16. oktober 2024. Der indkom ingen henvendelser under forannonceringen.

Udkastet til denne miljøgodkendelse blev sendt i høring hos parter i sagen, herunder ansøger selv. Der var frist for afgivelse af bemærkninger på 30 dage, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 69 stk. 6.

Efter gennemgang af alle indkomne høringssvar samt efterfølgende yderlig høring af grundvandsgruppen, naturgruppen og trafikafdelingen er det vurderet, at der ikke er fremkommet forhold, der giver anledning til at revidere vurderingerne og ændre udkastet til miljøgodkendelsen til et afslag.
Det er ved gennemlæsning af udkastet opdaget, at der under afsnittet *Større sammenhængende landskab* er oplyst, at området ligger i *bevaringsværdigt landskab* hvilket ikke er korrekt. Området ligger i "*Større sammenhængende landskab*". Fejlen er rettet, og har ikke betydning for vurderingen af projektet.
Det vurderes at det ansøgte hverken i sig selv eller i kumulation med andre projekter i området medfører en væsentlig påvirkning af området.

Der indkom bemærkninger vedrørende følgende emner i høringsperioden:

- *Lokalplan 249 (afstandskrav og zonering)*
- *Trafikale forhold*
- *Grundvand – herunder nitrat*
- *Dispensation til beskyttet sø*
- *Lavbundsprojekt*
- *Grøn Trepart*
- *Landskabelige forhold*
- *Stendiger*
- *Afstand til byzone*
- *Lugt og OML*
- *Samlet godkendelse af flere ejendomme*
- *Kumulative lugtforhold*
- *Ammoniak til natur*
- *Ammoniak til 2 skovområder*
- *Ammoniak – menneskers sundhed*
- *Ejendomsværdi*
- *Tilflytningsforhold*
- *Turisme*
- *Tab af livskvalitet*

Kommunens bemærkninger til det i høringsperioden indkomne fremgår herunder.

<u>Lokalplan 249 </u>(afstandskrav og zonering)
Hyllested By er lokalplanlagt. Hyllested By er, til trods for byskiltene som står ved indkørslen til landsbyen, beliggende i landzonen. Byskilte er færdselstavler til regulering af trafikhastighed. Hyllested er således ikke beliggende i byzone.

FORSLAG

Husdyrbrugloven angiver (i § 6) at husdyrbrug ikke må udvides tættere end 50 meter fra en vedtaget lokalplan. Med den ansøgte udvidelse på Stenledvej 5 vil husdyrbruget ligge ca. 370 meter fraLP249 (se kort herunder).
Afstande mellem landsbyer og husdyrbrug reguleres yderligere af lugtgeneafstande, der beregnes efter centralt fastsatte regler, og kravene til lugtgeneafstand er dokumenteret overholdt.

Lokalplaner regulerer forhold inden for lokalplanområdets geografiske afgrænsning. Lokalplanen kan derfor ikke regulere trafik til og fra et husdyrbrug beliggende uden for området. Den forventede trafikmængde vurderes endvidere ikke at være i strid med hverken kommuneplanen eller lokalplanens intentioner for Hyllested. Det ansøgte projekt, der ligger langt uden for det lokalplanlagte område, vurderes ikke at påvirke de bevaringsværdige huse inde i Hyllested.

Den gule markering på kortet herunder viser udpegningen i Syddjurs Kommuneplan 2024 af "Særligt værdifulde landbrugsområder" (jf. planlovens § 11a, pkt. 10). Udpegning skal jf. kommuneplanens retningslinjer varetage de jordbrugsmæssige interesser herunder sikre, at landbrugsområder forbliver i jordbrugsdrift.
Som det fremgår af kortet herunder, ligger husdyrbruget på Stenledvej 5 netop inden for Kommuneplanens udpegning af "Særligt Værdifuldt Landbrugsområde", hvor landbrugsdrift skal tilgodeses.

Trafikale forhold
Området ved Stenledvej samt Hyllested By er beliggende i landzone.

Transporter fra den ansøgte ejendom
Der sker en stigning i antallet af transporter med det ansøgte projekt fra 458 til 811 årlige transporter. Som det er oplyst i ansøgningen, vil kørsel foregå på flere veje omkring Stenledvej og kørsel er i vidt omfang sæsonbestemt, idet 488 transporter er oplyst at være kørsel i forbindelse med udbringning af gylle. Det ansøgte svarer til 1-2 transporter om dagen uden for gyllesæsonen, hvilket vurderes rimeligt i landzonen.

Al transport til og fra ejendommen sker med direkte adgang til den offentlige vej Stenledvej. Langs med Stenledvej findes enkelte andre beboelser, men der er ingen beboelser lige ved ejendommens udkørsel. Der kan forekomme gyllekørsel mm. langs andre veje, hvor der ligger beboelser, og her vil ansøger have opmærksomhed omkring hensynsfuld kørsel.

Størstedelen af transporterne er af gylle, foder og afhentning af dyr, og transporterne forventes hovedsageligt at foregå på hverdage inden for normal arbejdstid, dvs. kl. 6-18, men de kan til tider foregå i aften- og nattetimerne.
Det tilstræbes, at al tung transport gennemføres på hverdage indenfor normal arbejdstid.
I højsæsonen for gyllekørsel kan der køres uden for normal arbejdstid, men dette vil foregå under hensyntagen til naboernes nattesøvn, så kørsel tæt på naboerne så vidt muligt ikke foregår senere end kl. 22 eller tidligere end kl. 6 på hverdage og ikke senere end kl. 23 og tidligere end kl. 8 i weekender og på helligdage.

Regler for kommunens vurdering af transport
Der er ikke i husdyrbrugloven hjemmel til at stille vilkår til trafik på offentlige veje, som lovligt kan anvendes til kørsel med den type køretøjer, der anvendes til drift af husdyrbrug.

Natur- og Miljøklagenævnet har fastslået: ”*Spørgsmål om f.eks. belastning af det lokale vejnet reguleres ikke ved husdyrbrugloven, men af den relevante vejlovgivning, og afgøres af relevante vejmyndigheder. Færdsel på offentlig vej reguleres i øvrigt af færdselsloven og håndhæves af politiet*”.
Af et ministersvar fra 2021 fremgår, at kommuner kan meddele afslag med henvisning til: ”*væsentlig virkning som følge af væsentligt øgede trafikale miljømæssige gener i nærområdet…*”
Klagenævnet har i 2025 kvalificeret denne ramme, idet de i en afgørelse (22/12047 af 24. okt. 2025) skriver, at ”*3 transporter om dagen ikke afviger fra, hvad der kan forventes i landzone*.” samt oplyser, at ”*Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker i den forbindelse, at det ved reguleringen af husdyrbrug er praksis at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzonen må derfor acceptere visse ulemper, som kan være forbundet med at være nabo til et landbrug*”

Ved miljøgodkendelse af husdyrbrug er det muligt at regulere trafik internt på bedriften og ved ind- og udkørsel. Det gælder hvis trafikken giver anledning til gener for naboer tæt på ejendommen, eller f.eks. hvis oversigtsforholdene ved udkørsel til offentlig vej vurderes, at kunne give anledning til farlige situationer for trafikken.

Udtalelse fra vejmyndigheden vedrørende trafikale forhold i Hyllested
Vejmyndigheden kan bidrage med en vurdering af, om der er et generelt problem ved Hyllested, som der skal tages hånd om. Det kunne f.eks. være om vejens bæreevne, ikke kan holde til særligt tunge køretøjer.
Syddjurs Kommune har som vejmyndighed for de kommunale veje kompetence til at fastsætte nødvendige trafikale foranstaltninger efter færdselslovens § 92. Det betyder blandt andet, at kommunen – når det er trafiksikkerhedsmæssigt eller driftsmæssigt begrundet – kan beslutte tiltag såsom:

- vægtbegrænsninger for tung trafik
- tidsbegrænsninger for gennemkørsel med tunge køretøjer
- andre reguleringer, der vurderes nødvendige af hensyn til vejens bæreevne, sikkerhed eller nærmiljø

Et grundlæggende princip i vejlovgivningen er, at offentlige veje som udgangspunkt skal være åbne for al lovlig trafik. Offentlige veje, herunder vejene ved Hyllested, er dimensioneret og anlagt til almindelig færdsel, og adgang hertil kan kun begrænses, hvis der træffes en særskilt, saglig og fagligt begrundet beslutning. Derfor skal en kommunal vej normalt kunne håndtere både let og tung trafik, medmindre konkrete forhold taler for særlige restriktioner. Det har vejmyndigheden ikke vurderet gør sig gældende i dette tilfælde.
Det er heller ikke usædvanligt, at der forekommer tung trafik på kommunale veje i landdistrikter, herunder i områder præget af landbrugsaktiviteter. Eventuelle begrænsninger skal altid bero på en konkret vurdering af vejens tilstand, slidstyrke, den faktiske belastning og trafiksikkerheden.
I forhold til mere vidtgående tiltag – f.eks. krav om etablering af en omfartsvej i forbindelse med et privat projekt – bemærkes, at sådanne vilkår kun kan stilles i helt særlige tilfælde. Det forudsætter, at det er

FORSLAG

dokumenteret, at det eksisterende vejnet ikke kan håndtere trafikbelastningen, og at der er klar lovhjemmel, typisk efter miljølovgivningen.

Et projekt kan heller ikke afslås alene med henvisning til trafikbelastning, medmindre belastningen vurderes uacceptabel, og der ikke findes proportionale afværgeforanstaltninger.
Syddjurs Kommune følger gældende lovgivning og foretager altid en saglig, konkret vurdering af trafikale forhold, når der rejses spørgsmål om tunge køretøjer eller behov for regulering.
På baggrund af den faglige vurdering finder vejmyndigheden ikke, at de beskrevne ekstra transporter giver anledning til at ændre de eksisterende forhold i Hyllested. Den øgede trafik vurderes at ligge inden for, hvad en offentlig vej skal kunne bære. Der kan derfor fortsat køres gennem Hyllested uden behov for yderligere regulering.

Hertil kan tilføjes, at der i 2019 og 2020 er foretaget trafiktællinger ved Hyllested, ligesom der inden for de seneste 5 år er lavet rundkørsel og vejbump i Hyllested.

Transporter – svar fra konsulent på de indkomne høringssvar
Det forventes at der bliver ca. 810 transporter til og fra anlægget, hvor af en mindre del forventes at blive gennem Hyllested. Det er værd at bemærke at 810 transporter svarer til i gennemsnit 3 transporter pr. dag på hverdage. Transporterne vil naturligvis ikke være jævnt fordelt, og alle transporter til og fra husdyrbruget vil ikke komme gennem Hyllested. F.eks. vil transporter med smågrise typisk forekomme en dag om ugen og bestå af cirka 2-3 transporter med traktor og vogn. Alt gylle skal ikke køres gennem Hyllested, men det forventes at ca. 150 lastbiltransporter med gylle skal gennem Hyllested. Gylletransporter er mere sammenpressede af hensyn til driften af landbrugsjorden. Hertil kommer naturligvis øvrig transport med traktor både med afgrøder og med maskiner. Disse transporter er ikke direkte koblet til driftes af husdyrbruget og vil forekomme uanset husdyrbruget, og må anses som en naturligvis del af det at bo på landet.

Grundvand – herunder nitrat
Kommunen giver med det ansøgte projekt tilladelse til dyrehold, stalde og de forhold, der relaterer sig til dyreholdet herunder opbevaring af gødning.

Udspredning af gylle reguleres ikke af husdyrbrugloven, men af generelle regler (Gødningsanvendelsesbekendtgørelsen), og det er ikke kommunen, der hverken regulerer/fører tilsyn med eller kontrollerer hvor meget gylle, der må udspredes. Dette henhører under Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (sgav.dk). Miljøgodkendelsen af staldanlægget på Stenledvej 5 medfører således ikke en øget belastning af områdets drikkevandsressourcer, da der ikke gives tilladelse til yderligere udbringning på de eksisterende udbringningsarealer.

Vandværket er blevet hørt over udvidelsen, og de har tilkendegivet, at de forventer at kunne levere, det forventede øgede forbrug.
Indholdet af nitrat og sulfat i vandværkets boring, er ikke stigende, men ligger relativ stabilt. Det indvundne grundvand er knyttet til et grundvandsmagasin med relativ god lerbeskyttelse. Hvis der i fremtiden ses et stigende sulfat eller nitrat indhold i boringen, vil det blive en del af kommunens indsatsplan. I indsatplanen kan kommune vurdere, hvilke indsatser, der er nødvendige for at sikre grundvandsressourcen.
Beboelsesejendomme som ligger i den sydlige del af vandværkets forsyningsområde, ligger i den nuværende og i den kommende vandforsyningsplan i zone 3. Det vil sige, at ejendommene ikke kan forvente at blive tilsluttet Hyllested Vandværk, men kan tilsluttes et andet ikke-alment vandværk eller søge en erstatningsboring.

Dispensation til beskyttet sø

HORSENS

Ved placering af den ansøgte gyllebeholder, har der været flere modstridende hensyn og krav der skulle varetages: Afstande til sø vs. landskabelig fremtoning af det samlede anlæg. Kommunen har bl.a. lagt stor vægt på det landskabelige udtryk ved placering af gyllebeholderen. Kommunen har derfor vurderet, at gyllebeholderen skal placeres i tilknytning til det eksisterende anlæg så bygningsmassen fremstår som en samlet enhed. Der stilles vilkår til, at der skal etableres en barriere mellem de 3 gyllebeholder og søen. Barrieren skal etableres, så den sikrer, at et gylleuheld fra enhver af beholderne tilbageholdes bag barrieren. Der findes allerede alarm på de 2 gyllebeholdere og der vil også skulle etableres alarm på den nye gyllebeholder. Efter opførelsen af gyllebeholderen skal terrænet udgør en naturlig hindring for strømningsveje i retning af søen.

Der er flere søer i området som er beskyttede efter naturbeskyttelsesloven. Søer er som udgangspunkt ikke ammoniakfølsomme, og forventes at være P-begrænsede. Det ansøgte må dog ikke medføre en tilstandsændring i naturområder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, herunder søer. Søerne har ikke nogen tålegrænse, da de antages at være næringsbelastede grundet deres placering i landskabet hvor de er omringet af dyrkede arealer.
Med de nævnte tiltag og stillede vilkår vurderes det, at søen der dispenseres til, er væsentlig bedre beskyttet, end den er inden de nævnte ændringer, og derfor har kommunen vurderet det forsvarligt at give dispensation for afstandskrav til søen.

Lavbundsprojekt
Den ansøgte udvidelse er ikke i konflikt med lavbundsprojekter i området.

Grøn Trepart
Den ansøgte udvidelse på Stenledvej 5 er ikke i konflikt med Grøn Trepart.

Landskabelige forhold
Ved behandlingen af det ansøgte projekt har kommunen i forbindelse med landskabsvurderingen besigtiget ejendommen og besøgt flere steder omkring området ved Stenledvej for at iagttage det landskabelige udtryk. Ejendommen ligger i et område, der i kommuneplanen er udpeget som ”Større sammenhængende landskab”, hvor byggeri skal begrænses, og nyt byggeri skal understøtte landskabets karaktertræk og landskabelige sammenhænge. Byggeriet opføres i tilknytning til det eksisterende anlæg og på et sted, der i kommuneplanen ligger uden for ”Bevaringsværdigt landskab”. Da den bygningsmæssige udvidelse sker i tilknytning til eksisterende anlæg vil forlængelsen af bygningerne ikke fremstå som væsentlig skæmmende i landskabet.
Det er vurderet, at med den ansøgte placering, vil der ikke ske nævneværdig påvirkning af landskabet, set i forhold til det byggeri, der allerede ligger på stedet, hvorfor byggeriet ikke er i strid med kommuneplanens retningslinjer

Stendiger
Det vurderes ikke at være konflikt med det ansøgte og stendigerne i området, da der ikke er stendiger, hvor der opføres byggeri.

Afstand til Byzone
I Kommuneplanen er Hyllested By ikke udpeget som værende i Byzone eller Sommerhusområde. Byskiltet der står lige inden man kommer ind i Hyllested By, oplyser at der er tæt bebyggelse og en fartgrænse på max 50 km/t.
Fuglslev er nærmeste område til Stenledvej 5 som er udpeget til sommerhusområde/byzone, se kort herunder.

Stenledvej 5 er beliggende ca. 3 km fra område i kommuneplanen som er udpeget Byzone/Sommerhusområde.

FORSLAG

Lugt og OML

Når der indsendes en ansøgning om udvidelse af et husdyrbrug, skal ansøgningen angive dyretype og gulvtype. På baggrund af oplysningerne sammenholdt med størrelsen af stalden, beregner det lovpligtige ansøgningssystem, hvor langt væk, det ansøgte kan lugtes. Der er fra centralt hold fastsat krav til, hvor langt væk lugten må kunne erkendes, for at et ansøgt projekt kan godkendes. Lugtgenekriterierne er overholdt i det ansøgte projekt, og når kriterierne er overholdt og de stillede vilkår i godkendelsen overholdes vil der ikke være mere lugt fra anlægget end der må forventes og accepteres fra en husdyrproduktion i landzonen. Ansøger har i overensstemmelse med gældende praksis indsendt en OML-beregning til erstatning af ansøgningssystemets generelle lugtberegning, Ansøgningssystemets beregningsmotor, tager udgangspunkt i en "gennemsnitlig/ standardstald". Afviger en stald herfra, kan ansøgningssystemets beregning erstattes med en konkret beregning som tager udgangspunkt i netop den konkrete stald, der er ansøgt om. På Stenledvej 5, har en sådan konkret beregning vist, at alle lugtgeneafstanden er overholdt.

I forbindelse med udbringning af husdyrgødning på markarealer, må det forventes, at der vil være lugt i perioden ved udbringningen.

Samlet godkendelse af flere ejendomme

Kommunen er vidende om at ejer også har en ejendom nord for Hyllested. Der fastligger helt klare regler for, hvornår kommunen ved godkendelser efter husdyrbrugloven, skal vurdere miljøbelastning fra flere ejendomme samlet.
Udgangspunktet i husdyrbrugloven er, at husdyrbrug skal godkendes eller tillades hver for sig, hvis husdyrbrugene ligger på hver deres selvstændige matrikulære ejendom. Betingelsen for at fravige dette udgangspunkt er, at husdyrbrugene er forureningsmæssigt forbundet. Miljøministeriet har vurderet, at en afstand på op til og med 100 meter mellem to husdyrbrug uden videre medfører, at husdyrbrugene er forureningsmæssigt forbundet, idet det ikke vil være muligt at adskille forureningsbidraget fra de to husdyrbrug. Vurderingen af, om to husdyrbrug er forureningsmæssigt forbundet vil bero på en konkret beregning af afstanden mellem husdyrbrugenes anlæg. Afstanden mellem de to husdyrbrug beregnes fra husdyrbrugenes fast placerede husdyranlæg. Der er 1,5 km mellem de to bedrifter.

En samlet godkendelse af husdyrbrug forudsætter, at husdyrbrugene ud over at være forureningsmæssigt forbundne *også* skal være teknisk eller driftsmæssigt forbundet. Forudsætningerne for en samlet vurdering er ikke opfyldt for de to nævnte ejendomme, og de kan fortsat drives og har også tidligere været drevet, uafhængigt af hinanden.

Kumulative lugtforhold

I forbindelse med behandlingen af den ansøgte udvidelse har kommunen vurderet lugtbelastningen i Hyllested i overensstemmelse med reglerne om lugt, herunder reglerne vedrørende kumulation. I forhold til

FORSLAG

naboer gælder et kumulationsprincip, hvor kravene til lugtgeneafstande skærpes, hvis der ligger flere større husdyrbrug indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltliggende naboer eller 300 meter fra samlet bebyggelse eller byzone. I det ansøgte projekt er der ikke andre husdyrbrug, der ligger indenfor ovennævnte kumulationsafstande, hvorfor der ikke skal/kan indregnes kumuleret lugt.

Ammoniak til natur.

Under de miljøforhold, der relaterer til dyreholdet, henhører ammoniakemission fra dyreholdet i stalden. Ammoniakemission kan påvirke den omkringliggende natur. Ammoniakemission fra stalde og dyrehold beregnes ud fra normer, der er fastsat af Miljøstyrelsen som er baseret på gennemarbejdede forskningsresultater. Til beregningen af ammoniakemission anvendes helt konkret viden om staldtypen og hvilken dyretype, der er i stalden. Ammoniakemission fra svineproduktionen til naturområderne er overholdt jf. de stillede afskæringskriterier, og tålegrænserne for ammoniak til natur er overholdt. Når kriterierne er overholdt og de stillede vilkår i godkendelsen overholdes, vil der ikke ske ændring af naturområderne

Hvis beregninger af emission fra et konkret dyrehold viser en emission, der er under de grænseværdier der er fastsat af Miljøstyrelsen (som angivet i bekendtgørelser og love), kan kommunen ikke (med henvisning til ammoniakemissionen), afvise at efterkomme ansøgningen. Dette fordi forskningen viser, at emission i den angivne størrelse ikke medfører en påvirkning af den omkringliggende natur.
Et husdyrbrug kan vælge at anvende en eller flere godkendte miljøteknologier for at reducere ammoniakemissionen, hvis den er over grænseværdierne. På Stenledvej 5 er det valgt at installere gyllekøling som miljøteknologi. Teknologien reducerer udledningen af ammoniak, så den kommer under afskæringskriterierne, og altså ikke påvirker omgivelserne.

Ammoniak til 2 nærliggende skovområder
Hermed følger Naturgruppens svar på et høringssvar vedr. udvidelsen på Stenledvej 5 og en bekymring for 2 nærliggende skovområder.

Baggrund

Baggrund for vurderingen er en henvendelse af 4. marts 2026 i forbindelse med høringen, hvor der argumenteres for at flere lokaliteter "*har gammel skov karakter, med deraf beskyttende hensyn i fht NH3 emission*."

Lovgivning

Jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens[5] § 2, nr. 3, stk.d) er ammoniakfølsomme skove defineret som følger

> *…*
> *d) Ammoniakfølsomme skove, hvorved forstås arealer, der er større end 0,5 ha og mere end 20 m brede, og som er bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer, og*
> > *i) hvor der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel »skovjordbund«,*
> > *ii) hvor skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, f.eks. tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel »skovjordbund« (dvs. i størrelsesorden mere end ca. 200 år), eller*
> > *iii) hvor der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen »Arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af § 25 i lov om*

[5] BKG 2024-10-16 nr 1089 Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen

FORSLAG

skove«, og hvor arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi. Listen er tilgængelig på Miljøstyrelsens hjemmeside www.mst.dk."

Mindre bevoksning nord for ejendommen, område nr. 1 se Figur 1

Der er tale om en bevoksning i en tidligere råstofgrav ca. 50 m fra eksisterende ejendom Stenledvej 5. Bevoksningen er ca. 0,9 ha. Naturgruppen har på baggrund af høringssvaret besigtiget området den 10. marts 2026.

Der er tale om småbiotop i form af en bevoksning bestående af fugle-kirsebær, hyld, æble, rose, en række med plantede nåletræer og en enkelt gammel og delvist udgået ask. Bundvegetationen består af mosser, vorterod, feber-nellikerod, stikkelsbær og flere tætte bestande af stor nælde. Der er efter kommunes mening ikke tale om egentlig skov ("sluttet skov af højstammede træer"), men en mindre (hovedsageligt naturligt) fremkommet bevoksning (Figur 2).

Derudover ses det af luftfoto at den sydlige del har været ryddet i 1945 og 2007, dvs. der er kun ca. 4700m^2 af bevoksningen som ikke har været ryddet. Der har således ikke været skov (>0,5 ha) i mere end 200 år. Selvom det af de høje målebordsblade (1862 – 1899) fremgår signatur for bevoksning/træer i råstofgraven, er ikke bevis for at der har været skov i området i mere end 200 år. Vi har ingen dokumentation for hvornår udnyttelsen af råstoffer i graven er afsluttet.

På den baggrund mener kommunen at den mindre bevoksning ikke falder under kategorien for ammoniakfølsomme skove.

Figur 1. De to områder (1 og 2) der blev vurderet om de er omfattet som ammoniakfølsomme skove. Med orange er angivet beskyttede sten- og jorddiger og med blåt ejendommen Stenledvej 5.

Figur 2. Foto fra besigtigelsen af småbiotopen, område 1.

Fredskov ca. 550 m nordøst for Stenledvej 5 (område 2)
Naturgruppen har på baggrund af høringssvaret besigtiget området den 10. marts 2026. Der er tale om nogle bakkeknolde med højstammede bøg omkring en gammel hulvej samt småbiotoper i form af vandhuller og fordybninger i gamle råstofgrave. Derudover forløber der fine velbevarede stendiger både langs Kolbjergvej og mod nord og omkring disse er der naturlig bevoksning. Der er også en mindre nålebeplantning i området. I skovbrynet mod syd står der ældre egetræer og centralt i området en gammel eg - et veterantræ.
På besigtigelsen blev der desuden bl.a. feber-nellikerod, vorterod, brombær, almindelig hyld, ahorn, stor nælde og mosser i bunden.
Området er registreret som fredskov og udgør en mosaik af forskellige småbiotoper, hvor den største andel er bøge-højskoven.

Figur 3. Foto fra besigtigelsen. Forrest ses veterrantræet og i baggrunden en bøg-højskov.

FORSLAG

Af det høje målebordsblad (1862 – 1899) er der ingen signatur for skov i området, men derimod signatur for råstofgrav, vandhul, eng, bakke og mark. Selvom der er enkelte meget gamle træer i området, er der ingen bevis for, at der har været skov i området i mere end 200 år (jf. stk. 3, d i i bekendtgørelsen). På den baggrund mener kommunen at område 2 ikke falder under kategorien for ammoniakfølsomme skove.

Ammoniak – menneskers sundhed
Der er ingen forventning om at husdyrbruget vil påvirke befolkningen eller menneskers sundhed. Husdyrbruget er placeret med god afstand til tættere befolkede områder og den potentielle påvirkning af sundheden vurderes at være begrænset til de nærmeste omgivelser omkring husdyrbruget. Ifølge Miljøstyrelsens vurdering af luftforureningens påvirkning af mennesker og miljø, er der ikke angivet en direkte effekt at luftforureningen fra husdyrbrug på menneskers sundhed.

Ejendomsværdi
Efter gældende klagenævnspraksis, er faldende ejendomsværdi ikke et hensyn der kan inddrages ved behandling af ansøgninger om miljøgodkendelser efter husdyrbrugloven (se evt. klagenævnsafgørelse af 28. februar 2025 sag 21/03581)

Tilflytningsforhold
Der er ikke hjemmel til at inddrage tilflytningsforhold i vurderingen af en ansøgning om miljøgodkendelse efter husdyrgodkendelsesloven.

Turisme
Der er ikke hjemmel til at inddrage turismeforhold i vurderingen af en ansøgning om miljøgodkendelse efter husdyrgodkendelsesloven.

Tab af livskvalitet

Ved behandling af ansøgninger om miljøgodkendelser er tab af livskvalitet ikke et hensyn der kan inddrages.

KLAGE- OG SØGSMÅLSVEJLEDNING

Godkendelsen er truffet i henhold til Lov nr. 1572 af 20/12/2006 om miljøgodkendelse af husdyrbrug (med senere ændringer) og kan i medfør af § 76 påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Godkendelsen er offentliggjort på Syddjurs Kommunes høringsportal den xx.xx.2026. Afgørelsen, der alene vedrører forholdene i henhold til husdyrbrugloven, kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet indenfor 4 uger efter afgørelsens offentliggørelse, dvs. **senest den xx.xx.2026**.

En eventuel klage over denne afgørelse har i udgangspunktet ikke opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet, jf. § 81 stk. 1 i husdyrbrugloven. Miljø- og Fødevareklagenævnet kan ved sin behandling stadfæste, ændre eller ophæve godkendelsen.

En eventuel klage skal indgives via Klageportalen, som kan findes via et link på Nævnenes Hus hjemmeside, www.naevneneshus.dk, eller direkte på www.borger.dk eller www.virk.dk. Der skal logges på, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Syddjurs Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af Deres klage, at der indbetales et gebyr til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagegebyret er for virksomheder og organisationer fastsat til 1.800 kr. og for privatpersoner er klagegebyret fastsat til 900 kr. som indbetales med betalingskort i Klageportalen.

FORSLAG

Gebyret tilbagebetales, hvis

1) Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2) Klageren får helt eller delvis medhold i sagen, eller
3) Klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du grundet særlige omstændigheder ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Syddjurs Kommune. Vi videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes. For yderligere information se: https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/

Nærmere vejledning omkring brug af Klageportalen findes på Nævnenes Hus hjemmeside, www.naevneneshus.dk, og på www.borger.dk og www.virk.dk.

Klageberettiget er ansøger og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagen dvs. naboer og klageberettigede personer, organisationer og myndigheder i forskelligt omfang. Såfremt afgørelsen påklages, vil dette blive meddelt ansøger.

Denne afgørelse kan endvidere indbringes for domstolene, jf. husdyrbruglovens § 90. En eventuel sag skal være anlagt inden 6 måneder efter annonceringen.

Afgørelsen annonceres endvidere på Syddjurs Kommunes hjemmeside www.syddjurs.dk

FORSLAG

LOVGRUNDLAG

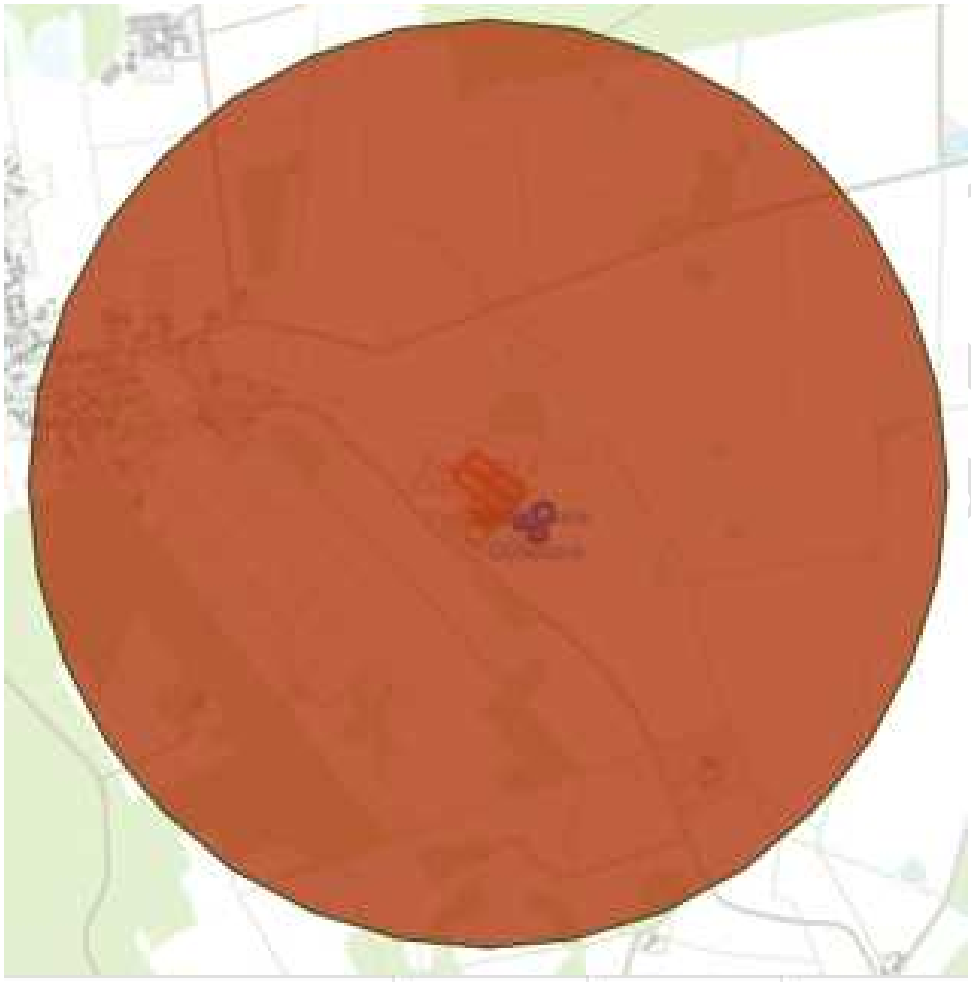
- Husdyrbrugloven: Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug (Lov. nr. 1572 af 20.12.2006 med senere ændringer).
- Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen: Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse mv. af husdyrbrug (bek. nr. 1089 af 16. oktober 2024).
- Husdyrgødningsbekendtgørelsen: Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning (bek. nr. 2243 af 29. november 2021) med senere ændringer.
- Miljøstyrelsens digitale Wiki-vejledning (Miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug) på www.mst.dk.
- Museumsloven: Nr. 473 af 7.6.2001, med senere ændringer.
- Naturbeskyttelsesloven: Lov om naturbeskyttelse (nr. 9 af 3.1.1992) med senere ændringer.
- Habitatbekendtgørelsen: Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (Bek. Nr. 1595 af 6. december 2018)
- Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007. Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV.
- Kommuneplan for Syddjurs Kommune 2020.
- Syddjurs Kommunes Naturkvalitetsplan.
- Miljøstyrelsens vejledning nr. 6/1984 om ekstern støj fra virksomheder.
- Gødningsanvendelsesbekendtgørelsen: Bekendtgørelse om jordbrugsvirksomheders anvendelse af gødning (bek. nr. 1025 af 30. juni 2023).

FORSLAG

BILAG 1: Parter og høringsberettigede

Ejer: Michael Hammershøj, Stormosevej 8, 8400 Ebeltoft

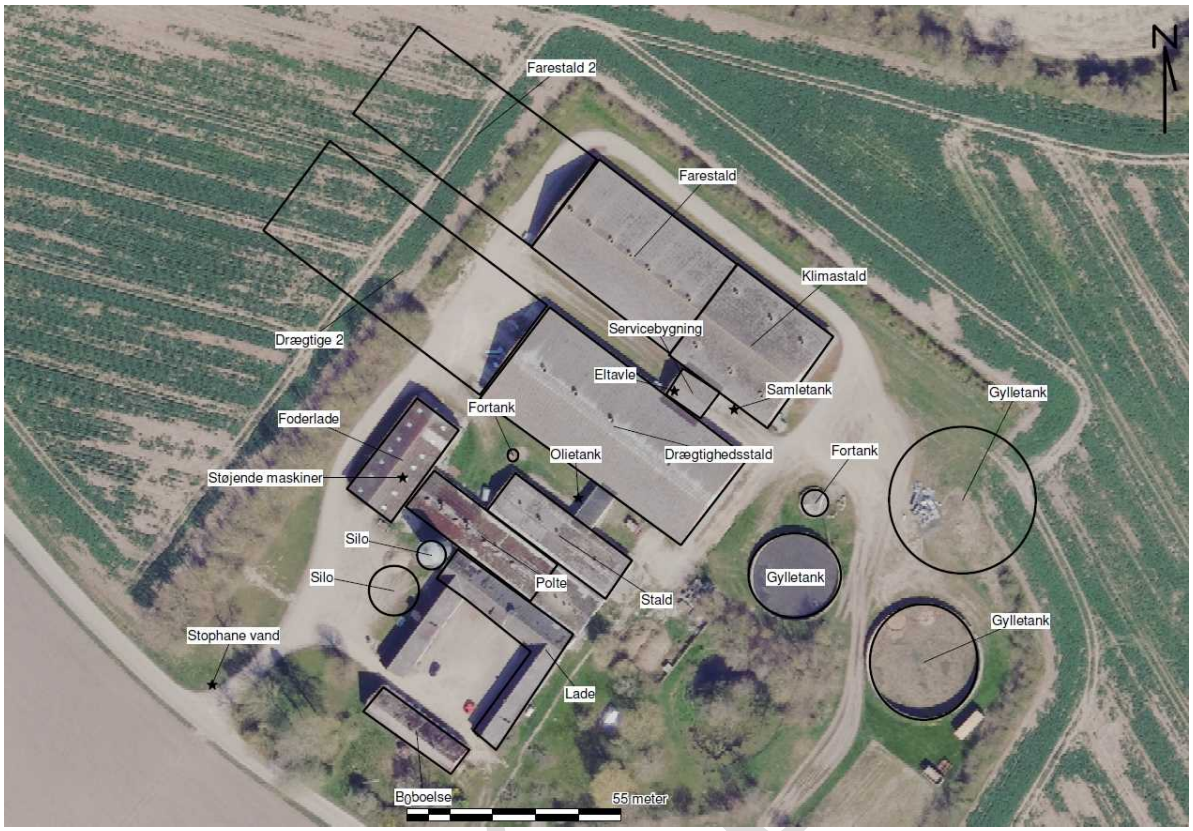
Naboer inden for konsekvensradius på 916 meter:

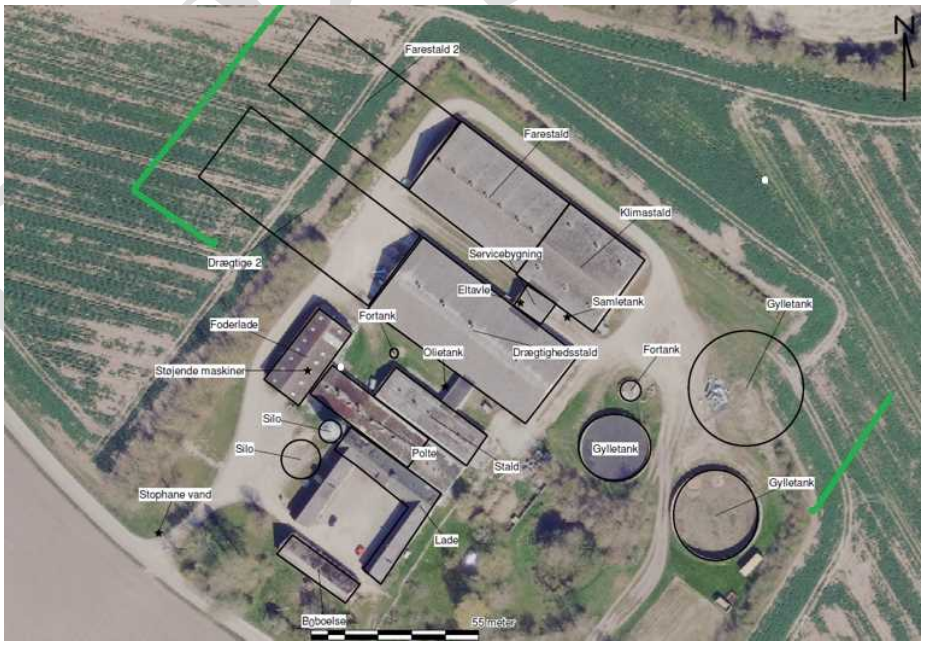
Andre parter:
Fælles vandværk for Hyllested By – Hyllested Vandværk cvr nr.: 49560354, grundet vandindvinding.

- Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Departementet, Slotsholmsgade 12, 1216 København K, fvm@fvm.dk
- Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, Tolderlundsvej 5, 5000 Odense C, mail@sgav.dk
- Styrelsen for Patientsikkerhed; Enhed for Tilsyn og Rådgivning Nord, Falstersvej 10, 8940 Randers SV, trvest@stps.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedsøgade 20, 2100 Kbh. Ø, dnsyddjurs-sager@DN.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, lokalgruppe Syddjurs v. Joy Klein, Kirkevænget 2, 8410 Rønde, syddjurs@dof.dk
- Museum Østjylland, Arkaeolog@museumoj.dk

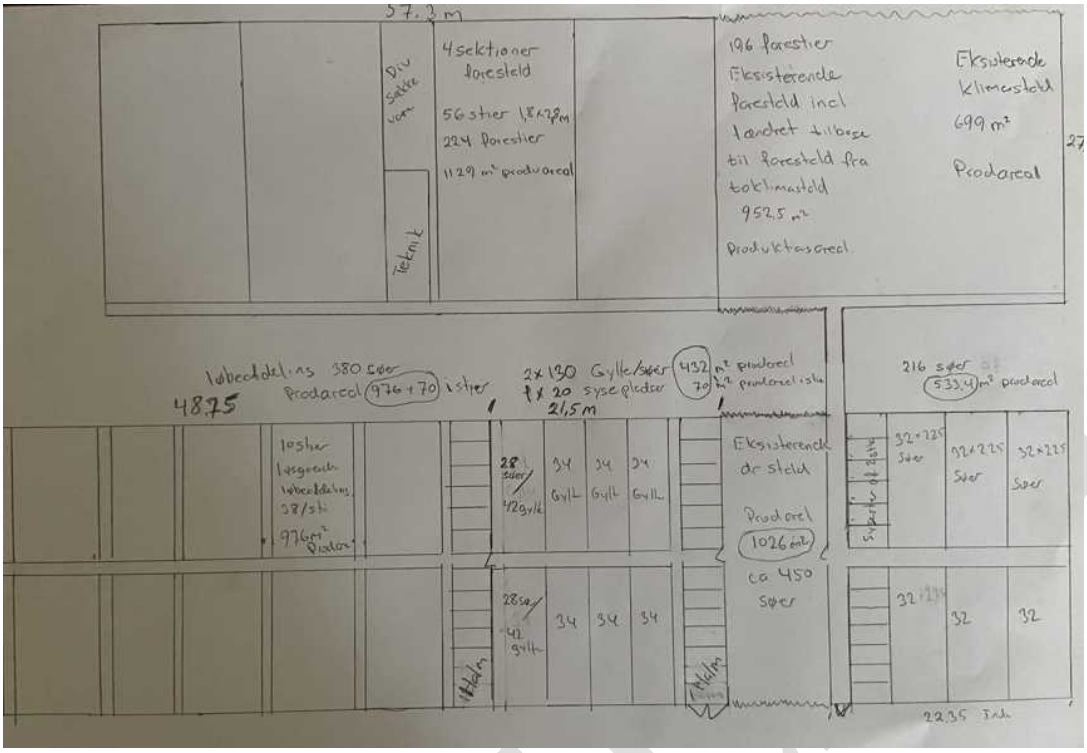
BILAG 2: Situationsplan (kortet er ikke målfast)

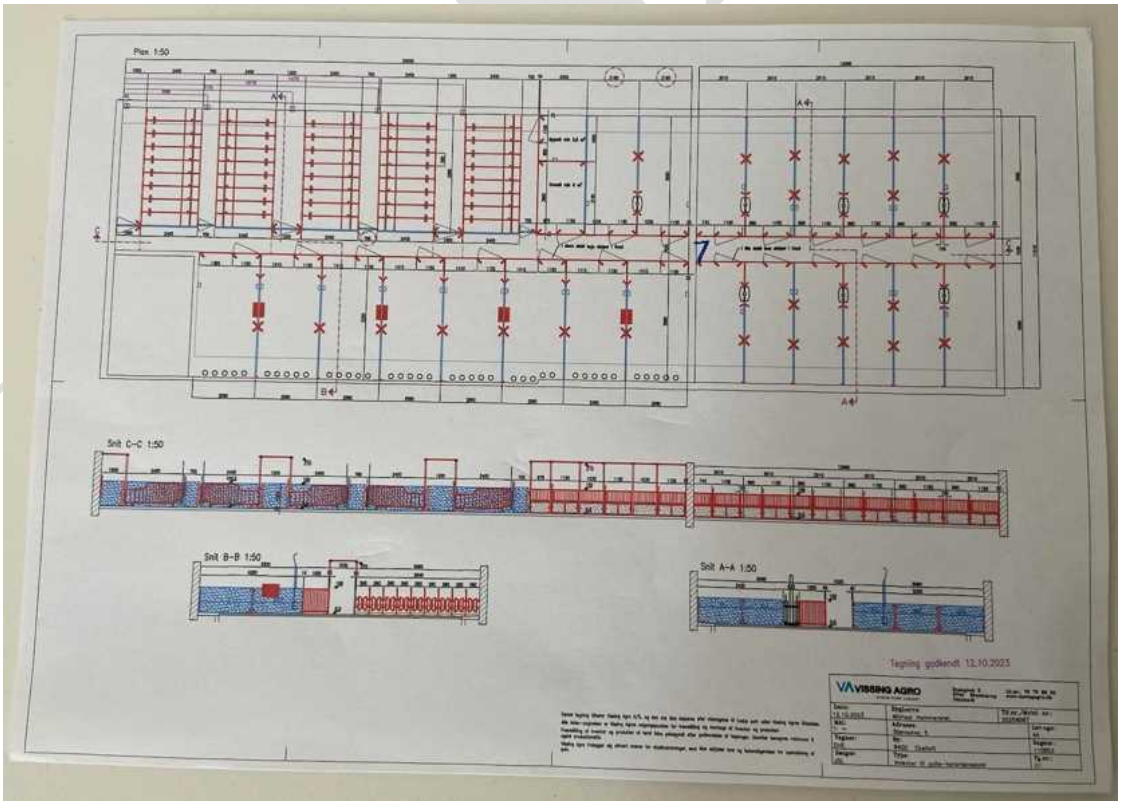
Ny beplantning – *vist med lysegrøn markering*

Nye stalde

Poltestald

BILAG 3: Udpegningsgrundlag for Natura 2000-området H44 Stubbe Sø

H44 Stubbe Sø

Kode	Udpegningsgrundlag
1318	Damflagermus
1355	Odder
3140	Kransnålalge-sø
3150	Næringsrig sø
3260	Vandløb
4030	Tør hede
6230	Surt overdrev*
6410	Tidvis våd eng
7230	Rigkær
9110	Bøg på mor
9160	Ege-blandskov
9190	Stilkege-krat
91E0	Elle- og askeskov*

FORSLAG

BILAG 4: Miljøkonsekvensrapport

Ansøgning om miljøgodkendelse for

svineproduktionen

Stenledvej 5

8400 Ebeltoft

Kirkevej 26, 9330 Dronninglund - Mobil 26 25 97 91 - Email: jakob@miljoeognatur.dk – www.miljoeognatur.dk

A. Oplysninger om ejer og ejerforhold

Husdyrbrugets adresse	Stenledvej 5, 8400 Ebeltoft
CVR-nummer	18666936
CHR-nummer	95863
Kommune	Syddjurs Kommune
Ejendomsnummer	87086654
Matrikel-nr.	4a, Hyllested By, Hyllested
Ansøger og ejer	Michael Hammershøj Stormosevej 8 8400 Ebeltoft Mobil: 20256087 Mail: mosevang@c.dk
Kontaktperson på miljøsagen:	Michael Hammershøj
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	Stormosevej 8, 8400 Ebeltoft
Biaktiviteter	Ingen
Ansøgningsskema	244788
Repræsentant	Miljø & Natur Landbrugsrådgivning Kirkevej 26, 9330 Dronninglund CVR 25914562 Jakob Altenborg jakob@miljoeognatur.dk, mobil 26259791

Forord

Miljøkonsekvensrapport

Denne rapport beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på Stenledvej 5. Det ansøgte omfatter udvidelse af eksisterende sohold.

Rapporten er en miljøkonsekvensrapport. Rapporten behandler de potentielle væsentlige miljøpåvirkninger.

Rapporten indeholder en beskrivelse og vurdering af den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, som det ansøgte vurderes at medføre. Rapporten danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for ejendommen.

Ikke teknisk resumé

Ansøger (ejer) søger om at udvide soholdet og smågriseproduktionen på adressen Stenledvej 5. Der skal bygges ca. 3500 m^2 stalde og en ny gyllebeholder på 1120 m^2. De eksisterende drægtighed og løbe stalde ombygges fra dybstrøelse til delvise spaltegulve

Ejendommen er beliggende i landzonen, ca. 3200 m øst for Fuglslev som er den nærmeste byzone i området. Der er ca. 450 m til nærmeste samlede bebyggelse – Hyllested. Nærmeste enkeltliggende nabo ligger i en afstand af ca. 700 m.

Lugtemissionerne i forhold til enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone er overholdt.

Der er i godkendelsen beskrevet forhold som støv, skadedyr, affald, lys og indkørselsforhold og hvorledes man vil sikre, at det ikke giver problemer i forhold til omkringboende. Der er tale om udvidelse af produktionen i forhold til den nuværende produktion, men i forhold til de hensyn der tages i forhold til naboer og miljø, skønnes det ikke at give anledning til øgede gener for omkringboende.

Beregningerne er foretaget, så der tages højde for de værst tænkelige emissioner af ammoniak og lugt ved evt. ændringer i staldene. For husdyrbruget er der krav om at anvende den bedst tilgængelige teknik i forhold til at begrænse ammoniakfordampningen. Dette er i lovgivningen omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniak, der må komme fra husdyrbruget. I forbindelse med udvidelsen bliver gylletankene overdækket og der etableres gyllekøling for at reducere ammoniakudledningen fra staldene.

Beregningerne viser, at hverken natur beskyttet efter danske nationale regler eller efter EU-regler, vil modtage mere ammoniak end de grænser, der er sat herfor i lovgivningen. Grænserne er langt fra nået.

A. Oplysninger om ejer og ejerforhold 2
Forord 3
Ikke teknisk resumé 4
B. Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte 7
Tidligere godkendelser 7
Biaktiviteter 7
B.1 Indretning og drift af anlæg mm. 7
Opbevaring og håndtering af husdyrgødning 8
B.2 Anlægsarbejder, bygningsændringer mm. 9
B.3 Forhold til andre husdyrbrug 9
B.4 Beliggenhed og omgivelser 9
Landskabs og planmæssige forhold 11
B.5 Ammoniakemission 12
Natur 12
B.6 Lugtemission 14
B.7 Emissioner og genepåvirkninger 15
Støj 15
Rystelser 16
Lys 17
Fluer og skadedyr 17
Støv 18
Transport 18
Egenkontrol 19
Risici og håndtering 19
B.8 Affaldsproduktion og ressourceforbrug 20
Fast affald 22
Døde dyr 22
Spildevandsmængde 23
Energiforbrug 23
Vandforbrug 24
Reststoffer 24
Foder 24
B.9 Valg af BAT 25
B.10 Grænseoverskridende virkninger 26
IE-husdyrbrug 26
C.1 Foranstaltninger ved ophør 26
C.2 Anvendelse af BAT råvarer, energi, vand og management 26
Management 26
BAT energi 28

BAT vand 28
BAT – råvarer 29
Samlet BAT-vurdering 29
C.3 Ikke teknisk resume af væsentlige alternativer 29
Miljøkonsekvensrapport 30
E.1-a Udformning, dimensioner mm. 30
E.1-b Forventede indvirkning på miljøet 30
Vandmiljø 31
Natur 31
Naboer/lugt 31
E.1-c Risiko for ulykker mm. 31
Risici og håndtering 32
Beskrivelse af risikominimering 32
E.1-d Væsentlige alternativer 33
E.2 Ikke teknisk resume 33
E.3 Kompetente ekspert 33
F.1-a Husdyrbrugets placering 33
F.1-b Fysiske karakteristika 33
F.1-c Energibehov og forbrug 33
F.1-d Reststoffer og emissioner 33
F.2 Rimelige alternativer 34
F.3 Referencescenarie 34
F.4 34
F.5-a Anlæggelse og tilstedeværelse af husdyrbruget 35
F.5-b Brugen af naturressourcer 36
F.5-c Emission af forurenende stoffer 36
F.5-d Faren for sundhed, kulturarv og miljø 36
F.5-e Kumulation 36
F.5-f Indvirkning på klimaet 36
F.5-g Anvendte teknologier 36
F.6 Metoder eller beviser 36
F.7 Påtænkte foranstaltninger 37
F.8 Større ulykker og katastrofer 37
F.9 Ikke teknisk resume 37
F.10 Referenceliste 37
Apendix 1 38

B. Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte

Godkendelse med omfatter en udvidelse af soholdet, samt ændring af eksisterende drægtighedsstald og løbestald fra dybstrøelse til delvis spaltegulv. Derudover skal der opføres en ny gyllebeholder på 5000 m^3.

Tidligere godkendelser
Dec 2017 - § 12 miljøgodkendelse
Juli 2019 – revurdering af godkendelse

Biaktiviteter
Ingen

B.1 Indretning og drift af anlæg mm.

Der er tale at udvide en ejendom med sohold og smågriseproduktion. Produktionsarealet udgør samlet 6516 m^2 nettoareal til grise. Alle stalde er indrettet med delvise spaltegulve. Sygestier er med halm.

De enkelte staldafsnit er opdelt og opmålt efter om afsnittet er adskilt forureningsmæssigt fra andre afsnit. Herefter er anvendt staldenes nettoareal. Nettoarealerne er beregnet ved at udregne størrelsen på en sti og derefter beregne det samlede stiareal. Denne metode vurderes at give det mest korrekte nettoareal.

Nedenstående skema viser nettoarealet. For yderligere udspecificering af produktionsareal se appendix 1

Stalde og produktioner

Staldnavn	Staldstørrelse (m^2)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m^2)
				Ansøgt drift		
Drægtighedsstald	1788	Mekanisk ventilation	6 m	(#832192) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	71
				(#701651) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	1347
				(#701650) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	142
Farestald/klimastald	2153	Mekanisk ventilation	6 m	(#701653) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	953
				(#701652) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	700
Farestald 2	1567	Mekanisk ventilation	6 m	(#701589) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	1129
Drægtige 2	1952	Mekanisk ventilation	6 m	(#721766) Søer, golde og drægtige. Løsgående dybstrøelse	0	140
				(#701591) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	1408
Stald	459	Mekanisk ventilation	6 m	(#716094) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	112
				(#701599) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	201
Polte	547	Mekanisk ventilation	6 m	(#832195) Slagtesvin. Delvist spaltegulv, 50 - 75 % fast gulv	0	95
				(#721767) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	0	61
				(#716093) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	0	157
Sum						**6516**

Ansøgt produktion

Sum						**6516**
Nudrift						
Drægtighedsstald	1788	Mekanisk ventilation	6 m	(#690609) Søer, golde og drægtige. Løsgående, dybstrøelse + spaltegulv	0	1347
				(#690607) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	142
Farestald/klimastald	2153	Mekanisk ventilation	6 m	(#690614) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	817
				(#690612) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	835
Stald	459	Mekanisk ventilation	6 m	(#832193) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	201
				(#716097) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	112
Polte	547	Mekanisk ventilation	6 m	(#832194) Slagtesvin. Delvist spaltegulv, 50 - 75 % fast gulv	0	156
				(#716099) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	0	157
Sum						**3767**

Nudrift

8 års drift						
Drægtighedsstald	1788	Mekanisk ventilation	6 m	(#716552) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	142
				(#716551) Søer, golde og drægtige. Løsgående, dybstrøelse + spaltegulv	0	1070
				(#716550) Søer, golde og drægtige. Løsgående, dybstrøelse + spaltegulv	0	277
Farestald/klimastald	2153	Mekanisk ventilation	6 m	(#716557) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	700
				(#716556) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	953
Stald	459	Mekanisk ventilation	6 m	(#716098) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	112
				(#716096) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	201
Polte	547	Mekanisk ventilation	6 m	(#716100) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	313
Sum						**3768**

8 års drift

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning
Gyllebeholderne etableres og er etableret således at bund og vægge er tætte, og den kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Gyllebeholdere tømmes regelmæssigt af hensyn til vedligeholdelse og inspektion. Alle gyllebeholdere overdækkes.

Gyllevognene vil fyldes med sugestuds. Herved elimineres mulighederne for gyllespild i forbindelse med pumpefejl og påfyldning af gyllevogn. Anvendelse af sugestuds betragtes som den mest miljøforsvarlige måde at fylde gyllevognen.

Samlet vurderes gylleopbevaringen at leve op til BAT.

Der er en samlet opbevaringskapacitet på ejendommen på 9.400 m^3, som udgøres af 3 gyllebeholdere, en på 1600, en på 2800 og en ny 5000 m^3. Det vurderes ud fra normtal 2023, at der under normale forhold produceres ca. 13.000 m^3 husdyrgødning på ejendommen. Normtallene indregner regnvand til gyllebeholderne, som i normtallene udgør 0,4 m/m^2, og der skal derfor fradrages 875 m^3 og der således tilstrækkelig opbevaringskapacitet på ejendommen. Beregningen er foretaget med udgangspunkt i 1750 søer a 6,34 m^3/årsso og 14.000 smågrise a 0,127 m^3/smågrise.

Vurdering

Samlet vurderes gylleopbevaringen og håndteringen af gylle at leve op til BAT, herunder følges generel lovgivning på området.

Ligeledes vurderes bygningerne størrelse og indretning at leve op til kravene til hold af søer og smågrise.

Erhvervsmæssigt nødvendigt
Ejendommen drives i dag med et sohold på 750 søer og 14000 smågrise. For at følge med udviklingen af landbrugssektoren og for at kunne tilbyde en arbejdsplads med udfordringer der er tidssvarende, er det vurderet at det er nødvendigt at udvide produktionen. Udvidelse skal desuden skabe grundlag for en bedre økonomi på bedriften. Det vurderes derfor at udvidelsen er erhvervsmæssig nødvendig.

B.2 Anlægsarbejder, bygningsændringer mm.
Der skal etableres en ny stald til løbe/drægtige søer på ca. 1950 m^2, og en ny farestald på ca. 1560 m^2. Den eksisterende drægtigheds- og løbestald ombygges fra dybstrøelse til delvist spaltegulv og der etableres en ny gylletank på 5000 m^3.

Begge de nye stalde bliver etableret som tilbygningerne til eksisterende stalde og bliver samme højde og samme materialer som de eksisterende stalde. Gyllebeholdernes overdækning bliver 7-9 m høje.

Overfladevandet fra de tag arealerne opsamles og ledes til nedsivning gennem faskiner.

Der bliver etableret gyllekøling de eksisterende sostalde og i den nye drægtighedsstald.

Der bliver etableret ny afskærmende beplantning vest for den nye sostald. Beplantningen vil blive identisk med den nuværende beplantning.

Placeringen af bebyggelse fremgår af kortmaterialet i husdyrgodkendelse.dk, samt af indsendte situationsplan.

B.3 Forhold til andre husdyrbrug
Anlægget er hverken forureningsmæssigt og teknisk eller driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug. Bedriften driver desuden Stormosevej 8 som er beliggende 1506 meter fra Stenledvej 5, og dermed ikke forureningsmæssigt forbundne.

B.4 Beliggenhed og omgivelser
I husdyrgodkendelse.dk er angivet afstande til naboer, skel, vej mm. jf. husdyrlovens §§ 6, 7 og § 8.

Afstande § 6

Område	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens fremtidige byzone eller sommerhusområde	3210 m	Fuglslev	50 m

Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.	367 m	Lokalplan Hyllested	50 m
Nabobeboelse	381 m	Stenledvej 3A	50 m

Afstande § 8
Afstandskravene er vurderet i husdyrgodkendelse.dk. Såfremt at afstandskravet ikke er overholdt vil der være en beskrivelse af hvorfor, men i de tilfælde hvor afstandskravene er overholdt vurderes det ikke at være nødvendigt med yderligere beskrivelse.

Nærmeste…	Afstand meter	Afstandskrav	Afstandskrav overholdes	Beskrivelse
Enkelt vandindvindingsanlæg	606	25 m	Ja	
Fælles vandindvindingsanlæg	457	50 m	Ja	
Vandløb	1027	15 m	Ja	
Dræn	➢ 15	15 m	Ja	
Sø	21	15 m	Ja	
Privat fælles vej/ offentlig vej	94	15 m	Ja	
Levnedsmiddelvirksomhed	>25	25 m	Ja	
Beboelse på samme ejendom	38	15 m	Ja	
Naboskel	30	30 m	Ja	

Afstandene i § 8 er kun gældende for nye anlæg eller i forbindelse med udvidelser/ændringer, som medfører en forøget forurening.

Nærmeste sårbare natur er ligeledes angivet i husdyrgodkendelse.dk.

Afstande til nærmeste naturområder er følgende:

Naturkategori	Afstand meter	Beskrivelse	§7 afstand overholdt
Kategori 1 natur	3612	Habitat natur	Ja (mindst 10 m)

Kategori 2 natur	1499	Overdrev	Ja (mindst 10 m)

Vurdering
Som det fremgår af ovenstående, er alle afstandskrav i husdyrgodkendelseslovens §§ 6, 7 og 8 ikke er overholdt. Der søges om dispensation for afstand til skel.

Landskabs og planmæssige forhold
Ejendommen er beliggende i et landbrugsområde der i kommuneplanen er udlagt med nedenstående særlige retningslinjer. Der er i øvrigt ingen væsentlige planmæssige forhold.

Området er præget af landbrugsproduktion og naturområder, samt spredt bymæssig bebyggelse.

Anlægget er placeret inden for følgende områder og zoner:

(Kommuneplan 2024)	**Ja**	**Nej**
Bevaringsværdige landskaber	x	
Større sammenhængende landskaber		x
Specifik Geologisk bevaringsværdi	x	
Kystnærhedszonen		x
Værdifulde kulturarvsområder		x
Kulturhistorisk bevaringsværdi		x
Værdifulde landbrugsområder	x	
Store husdyrbrug		x
Økologiske forbindelser		x
Naturbeskyttelsesområder		x
Natura2000		x
Skovrejsning		x
Lavbundsareal		x
Kirkebyggelinjer		x
Skovbyggelinjer		x
Strand-, Sø- og Å-beskyttelseslinjer		x
Beskyttede sten- og jorddiger		x
Fund og fortidsminder (Totalliste med både fredede og ikke-fredede. Kun beskyttelseslinjerne indgår i KP. Selve fortidsminderne er en statslig opgave.		x

Vurdering
Udvidelsen af soholdet på Stenledvej 5 ligger i et bevaringsværdigt landskab, geologisk værdifuldt område og i særligt værdifuldt landbrugsområde. De nye stalde etableres som tilbygning til eksisterende bygninger og vil blive omkranset af afskærmende beplantning. Set i forhold til den eksisterende bygningsparcel (indrammet af eksisterende afskærmende) vil udvidelsen kommer ca. 40 m længere ud i landskabet, og derfor vurderes det at der er tale størst mulig hensyn til at implementere staldene i landskabet. Det vurderes derfor at der ikke vil være en påvirkning af landskabet og det vurderes at udvidelsen og anlægget i sin helhed lever op til Syddjurs Kommunes kommuneplan.

Samlet vurdering

Produktionen overholder ikke alle afstandskrav, men der er søgt om dispensation for afstand til skel, og udvidelse af anlægget er i god overensstemmelse med Syddjurs Kommunes Kommuneplan.

B.5 Ammoniakemission

Den totale ammoniakemission fra ejendommen udgør 6012 kg N/år, hvilket er en stigning på 1700 kg N/år i forhold til den tilladte drift og 1482 kg N/år i forhold til 8-årsdriften.

Natur

Påvirkning af den omkringliggende natur gennem deposition af ammoniak kan i visse tilfælde medføre en væsentlig påvirkning af naturen. Der er dog opstillet en række krav og kriterier for hvornår en påvirkning er væsentlig, og bedriften overholder disse krav til alle særligt sårbare kategori 1 og 2 naturtyper i området.

Naturtyper	**Fastsat beskyttelsesniveau**
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1 Ammoniakfølsomme naturtyper (bilag 3 pkt. D), beliggende *inden* for Natura 2000-område og omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt, samt heder og overdrev i øvrigt, som er beliggende *inden* for et Natura 2000-område og omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.	Max. **total**deposition (afhængig af antal husdyrbrug i nærheden* af naturområdet): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2 Ammoniakfølsomme naturtyper (bilag 3 pkt. D) beliggende *uden* for internationale naturbeskyttelses-områder: Højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha samt overdrev over 2,5 ha der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.	Max. **total**deposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 men som er beliggende uden for Natura 2000-områder, samt ammoniakfølsomme skove større end 0,5 ha og mere end 20 m brede.	Max. **mer**deposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

*Antallet af husdyrbrug i nærheden for kategori 1-natur, opgøres som en summering af:

1) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH3-N pr. år inden for 200 m,
2) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH3-N pr. år inden for 200-300 m,
3) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH3-N pr. år inden for 300-500 m,
4) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH3-N pr. år inden for 500-1.000 m, og
5) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH3-N pr. år inden for 1.000-2.500 m.

Nedenstående skema viser depositionen til de forskellige naturkategorier som totaldeposition (kategori 1 og 2 natur) og som merdeposition (kategori 3 natur). Såfremt bekendtgørelsens afskæringskriterier som angivet i skemaet ovenfor ikke er overholdt vil det enkelte punkt efterfølgende blive beskrevet yderligere og vurderet. Er kriterierne overholdt vil der ikke blive foretaget yderligere vurderinger.

Naturkategori	**Kumulation**	**Totaldeposition Kg N/ha/år**	**Merdeposition Kg N/ha/år**	**Vurdering**
Kategori 1 natur	0	0,0	-	Nærmeste kategori 1 natur ligger ca. 3,6 km væk.

				Produktionen medfører deposition i området på 0,0 kg N/ha/år og bekendtgørelsens krav til totaldeposition til kategori 1 natur overholdes. Det vurderes at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning af området. Kumulation er ligeledes vurderet.
Kategori 2 natur		0,1	-	Nærmeste kategori 2 natur ligger ca. 1,5 km væk. Bekendtgørelsens krav til totaldeposition til kategori 2 natur overholdes. Det vurderes at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning af området.
Kategori 3 natur		Op til 0,6	Op til 0,2	Nærmeste kategori 3 natur ligger øst for ejendommen i form af et større moseområde. Merdepositionen set i forhold til 8 års driften udgør op til 0,2 kg N/ha/år, og bekendtgørelsens afskæringskriterier for kategori 3 natur er dermed overholdt.
Øvrig § 3 natur		Op til 1,1	Op til 0,2	Nærmeste § 3 natur ligger vest for ejendommen i form af en sø. Merdepositionen set i forhold til 8 års driften udgør op til 0,2 kg N/ha/år.

Beskyttede arter
Dyr og planter omfattet af bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring bedriften og bedriftens arealer. På baggrund af Faglig Rapport nr. 635, 2007 ”Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV” fra Danmarks Miljøundersøgelser, samt Videnskabelig Rapport nr. 50, 2013 ”Overvågning af arter 2004-2011” fra Nationalt Center for Miljø og Energi, vurderes det at følgende bilag IV-arter kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring bedriften og udbringningsarealerne.

Navn	Registreret forekomst	Udbredelsesområde
Odder		X
Markfirben		X
Stor vandsalamander		X
Spidssnudet frø		X
Arter af flagermus	x	
Ulv		X

Arter der kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted omkring anlægget.

Den nærmeste sø hvor der er potentiale for bilag IV-arter (spidssnudet frø og stor vandsalamander) ligger i en afstand af ca. 500 m vest for anlægget. Produktionen påvirker området totalt med 1,1 kg N/ha/år. Merdepositionen er beregnet til 0,2 kg N/ha/år.

1500 m nordvest for ejendommen er der registreret flere forskellige flagermusarter. Produktionen påvirker området totalt med 0,2 kg N/ha/år. Merdepositionen er beregnet til 0,1 kg N/ha/år.

For de øvrige arter gælder at der ikke er registreringer i området, jf. oplysninger på Naturdata gennem Danmarks miljøportal.

Danmark har jf. Biodiversitetskonventionen forpligtet sig til at standse tabet af biologisk mangfoldighed. Arter, som er forsvundet fra Danmark eller truet af udryddelse er registreret som sådan på Den danske Rødliste.

Vurdering
Ejendommen overholder alle afskæringskriterier i bekendtgørelsen i forhold til kategori 1, 2 og 3 natur og det vurderes, jf. forarbejderne til udarbejdelse af afskæringskriterier, at produktionen ikke medfører en påvirkning af den omkringliggende kategori 1, 2 og 3 natur.

Ligeledes gælder at det er vurderet at produktionen ikke vil medføre en påvirkning af beskyttede arter. Der er ingen eller minimal påvirkning af de registrerede leveområder for bilag IV arter. Derfor vurderes tilstedeværelsen af bilag IV arter omkring ejendommen at være foreneligt med den produktion der er på ejendommen og det forhold at der gives en tilladelse på ejendommen vil ikke medføre en øget påvirkning af arterne.

B.6 Lugtemission
Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område der påvirkes af lugt, afhænger af hvor stort produktionsareal der er på ejendommen og hvilken type dyr der er tale om. Desuden spiller vindretning, terræn- og beplantningsforhold ind. Lugt stammer primært fra stalden. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med arbejde med husdyrgødning og udbringning heraf.

Lugtemissionen i nudrift og ansøgt drift er beregnet i IT-ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk. og er angivet i skemaet herunder:

	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)
Nudrift	28086	54035	28086	54035
Ansøgt drift	39437	81898	39437	81898
Forskel	11351	30863	11351	30863

Som angivet i tabellen er der stigning af lugt fra produktionen i forbindelse med godkendelsen.

Lugtemission i Odour Units (OU) beregnes med OML-modellen og i Lugt Enheder (LE) med FMK-modellen. Begge modeller beregner spredningen af lugtemissionen fra husdyrbruget på grundlag af produktionsarealets størrelse og lugtemissionsfaktorerne for den eller de pågældende dyretyper og staldsystemer fastsat i hhv. OU og LE, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, B. Faktisk lugt er den beregnede lugtafgivelse til omgivelserne, efter at eventuelle teknologier til reduktion af lugtemission er inkluderet i beregningerne.

Der er ligeledes foretaget beregninger af lugtpåvirkningen til husdyrbrugets nærmeste naboer i www.husdyrgodkendelse.dk. Den beregnede geneafstand for områdetyperne nabobeboelse, byzone og samlet bebyggelse fremgår af nedenstående tabel:

Bebyggelse	Kumulation Antal	Model	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet afstand til bebyggelse (m)	Genekriterie overholdt
Bjergvej 1 (enkelt bolig)	0	Ny	199	935	Ja
Stenledvej 3a (samlet bebyggelse)	0	Ny	524	450	Ja*
Fuglslev (byzone)	0	Ny	712	3288	Ja

* I henhold til OML beregningen.

Kumulation
I forhold til naboer gælder ligeledes et kumulationsprincip, hvor kravene skærpes såfremt der ligger andre produktioner med en ammoniakemission over 750 kg indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltliggende naboer eller 300 meter fra samlet bebyggelse eller byzone.

Der ligger ikke andre produktioner indenfor kumulationsafstandene.

Boligerne på ejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af det generelle beskyttelsesniveau. Dette samme gælder boliger ejet af ansøger.

OML-beregning
Der er vedlagt en OML-beregning der viser overholdelse af geneafstanden til samlet bebyggelse. Der er anvendt miljøkryds i alle afkast. Effekten af miljøkryds er jf. klagenævnets anvisninger kvantificeret ved at reducere diameteren af afkastkanalen med 15 %. Derudover forhøjes afkastene på de nye stalde, samt på eksisterende drægtighedsstald og eksisterende farestald med 1 meter udover den eksisterende afkasthøjde.

OML-beregningen viser, at med de etablerede tiltag, så kan man overholde lugtgenekriterierne til alle punkter med samlet bebyggelse i Hyllested.

Der er vedlagt tabel med beskrivelse af ventilation, kort over målte afstande til naboer samt retninger og OML resultatfilen.

Vurdering
Produktionen overholder bekendtgørelsens lugtgenekrav, og dermed vil der ikke være en belastning af området udover hvad der kan accepteres.

B.7 Emissioner og genepåvirkninger

Støj

Beskrivelse af støjkilder
Der kan forekomme støjkilder fra:

- Foderanlæg
- Ventilation
- Transport til og fra ejendommen
- Periodevis støj i forbindelse med markdrift

Driftsperiode for støjkilder
Det tilstræbes, at støjende aktiviteter afholdes i tidsrummet 7-18. Dog med undtagelse af den periodevise markdrift, hvor virksomheden er afhængig af vejret.

Foderanlægget er i drift ca. 18 timer om dagen, således at foderanlægget kører mere eller mindre konstant og kompressoren kører ved behov i løbet af døgnet, der udfodres 5-6 gange pr dag. Alle aktiviteter foregår dog inden døre i foderladen. Blandeanlægget til tørfoder kører i perioden 22-06.

Ventilationen er stort set altid i drift, da det er nødvendigt i forhold til indeklimaet i staldene. Ventilationen renholdes for både at reducere elforbruget og for at reducere støj.

For så vidt angår støj fra landbrugsmaskiner vil der dagligt forekomme kørsel, samt jævnlig transporter med lastbil. Herudover vil der forekomme sæsonbetonet kørsel ved gylleudbringning og markarbejde.

Tiltag mod støjkilder
Støj søges generelt dæmpet ved valg af støjsvag teknologi og afskærmning. Endvidere søges al unødig tomgangskørsel undgået.

Vurdering
Det vurderes at ejendommens samlede støjbidrag, angivet som det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) i punkter 1,5 m over terræn, målt eller beregnet ved nærmeste beboelses opholdsareal, ikke overskrider Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støj, og den ansøgte drift af ejendommen kan ske uden væsentlig gene for omkringboende.

Rystelser

Virksomhedens bidrag til niveauet for vibrationsniveauet (dB re 10-6 m/s2) målt som det maksimale KB-vægtede accelerationsniveau med tidsvægtning S må ikke overstige værdierne i Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø Orientering fra Miljøstyrelsen, nr. 9 1997,

Anvendelse	Tidpunkt	Vægtet accelerationsniveau L_{aw} i dB
Boliger i boligområder (hele døgnet)	Hele døgnet	75
Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	18-7	75
Børneinstitutioner og lignende	I åbningstiden	75
Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	7-18	80
Kontorer, undervisningslokaler og lignende	Hele døgnet	80
Erhvervsbebyggelse	Hele døgnet	85
Kontorer og tilsvarende lokaler i erhvervsbebyggelse, hvor der foregår følsomme aktiviteter	Hele døgnet	80

Anvendelse	Tidspunkt	A-vægtet lydtryksniveau (10-160 Hz), dB	G-vægtet lydtryksniveau dB
Beboelsesrum, herunder	18-7	20	85

børneinstitutioner og lignende	7-18	25	85
Kontorer, undervisningslokaler, og lignende støjfølsomme rum	Hele døgnet	30	85
Erhvervsbebyggelse	Hele døgnet	35	90

Brug af maskiner i landbruget kan i nogle tilfælde give anledning til vibrationsgener. Dette vil typisk være rystelser maskinføreren udsættes for, fremfor rystelser der giver gener for det omgivende miljø. Denne type rystelser er en arbejdsmiljøfaktor og vurderingen af dette forhold indgår i arbejdspladsvurderingen (APV) og behandles ikke nærmere her.

Vurdering
I forbindelse med transporter kan der muligvis være vibrationer fra køretøjerne. Dette vil dog ikke være i et omfang der overstiger, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Der er ingen nabobeboelser beliggende umiddelbart op til veje eller indkørsler til ejendommen. Rystelser fra ejendommen eller transporter i forbindelse med driften af denne forventes derfor ikke at give gener for omgivelserne, og det vurderes at grænseværdierne overholdes til alle områder nævnt i ovenstående tabeller.

Lys
Lysforhold
Belysning af anlæg: Der vil være vinduer i bygningerne hvorfra der vil være lysudslip.

Lyset i staldene er tændt i forbindelse med fodring af grisene og ophold i staldene.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger
Lyset vil udelukkende være tændt på det niveau som enten er foreskrevet af anden lovgivning eller i det omfang det er nødvendigt i forbindelse med ophold i staldene.

Evt. udendørsbelysning vil være tilkoblet bevægelsessensorer eller automatisk slukning.

Vurdering
Det ansøgte projekt vil medføre mere belysning end i nudriften. Det forventes ikke, at ejendommens belysning vil påvirke omgivelserne i negativ retning, bl.a. på grund af afskærmende beplantning.

Fluer og skadedyr

Skadedyr
Generel bekæmpelse af skadedyr
Bekæmpelse af skadedyr fortages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi fastsatte retningslinjer.

Fluegener
Kemisk fluebekæmpelse fortages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi fastsatte retningslinjer. Der anvendes rovfluer.

Rottebekæmpelse
Bekæmpelse af rotter fortages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi fastsatte retningslinjer. Desuden følges de forbyggende foranstaltninger, som er fastlagt i Bekendtgørelse om bekæmpelse af rotter mv. Der er fast aftale med privat bekæmpelsesfirma.

Vurdering
Det vurderes, at der med ovenstående udføres en effektiv og tilfredsstillende flue- og skadedyrsbekæmpelse.

Støv
Den primære støvkilde er støv fra ventilationsanlæg. Der er overbrusning i alle stalde som reducerer støvproduktionen.

Der kan forekomme støv fra kørsel på de omkringliggende arealer og veje ved staldanlæggene, endvidere vil der være en mindre støvgene ved indlæsning af foder.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger
Der vil i det daglige være fokus på at minimere støvgener udenfor husdyrbruget, og i forbindelse med færdsel på ikke befæstede veje, vil der være særligt fokus omkring ejendomme beliggende nær ved vejene.

Vurdering
På baggrund af afstanden til de umiddelbare naboer og det faktum at der ikke ligger naboer op ad ikke befæstede veje omkring anlægget, samt husdyrbrugets fokus på minimering af støvgener i forbindelse med foderopbevaring og håndtering samt transporter, vurderes det, at det ansøgte ikke vil medføre væsentlige gener for omgivelserne som følge af støv.

Transport

Transporter	Før godkendelse	Efter godkendelse
	Antal/ år	Antal/ År
Transport af foder	6	12
Korn	30	80
Afhentning af smågrise	20	100
Afhentning af slagtesøer	26	26
Afhentning af døde dyr	52	52
Udbringning husdyrgødning - gylle	260	488
Affald	52	52
Levering af diesel	12	1
Transporter i alt	458	811

Vurdering af transportveje til og fra ejendommen
Alt transport til og fra ejendommen med direkte adgang til den offentlige vej Stenledvej. Langs med Stenledvej findes enkelte andre beboelser, men der er ingen beboelser umiddelbart ved ejendommens udkørsel. Der kan forekomme gyllekørsel mm. langs andre veje, hvor der ligger

beboelser, og her vil der være opmærksomhed omkring transporten, hvilket omfatter henstillinger til maskinstation om at reducere fart og om at udvise generelt hensyn til naboer.

Størstedelen af transporterne er af gylle, foder og afhentning af dyr. Samlet set forventes der en stigning i antallet af transporter med det ansøgte projekt.

Transporterne forventes hovedsageligt at foregå på hverdage inden for normal arbejdstid, dvs. kl. 6-18, men kan til tider foregå i aften- og nattetimerne. Transport til og fra husdyrbruget vil altid foregå ved hensynsfuld kørsel. Derudover tilstræbes, at al tung transport gennemføres på hverdage indenfor normal arbejdstid.

I højsæsonen for gyllekørsel kan der køres uden for normal arbejdstid, men dette vil foregå under hensyntagen til naboernes nattesøvn, så kørsel tæt på naboerne så vidt muligt ikke foregår senere end kl. 22 eller tidligere end kl. 6 på hverdage og ikke senere end kl. 23 og tidligere end kl. 8 i weekender og på helligdage.

Vurdering
Ved miljøgodkendelse af husdyrbrug er det muligt at regulere trafik internt på bedriften og ved ind- og udkørsel. Det gælder hvis trafikken giver anledning til gener for naboer tæt på ejendommen, eller f.eks. hvis oversigtsforholdene ved udkørsel til offentlig vej vurderes, at kunne give anledning til farlige situationer for trafikken.

Der kan ikke stilles vilkår til trafik på offentlig vej, som lovligt kan anvendes til kørsel med den type køretøjer, der anvendes til drift af husdyrbrug. Her er det vejmyndighedernes vurdering om der er et generelt problem, som skal tages hånd om. Det kunne f.eks. være vejens bæreevne, der ikke kan holde til særligt tunge køretøjer. Natur- og Miljøklagenævnet har i en tidligere klagesag fastslået: *" Spørgsmål om f.eks. belastning af det lokale vejnet reguleres ikke ved husdyrbrugloven, men af den relevante vejlovgivning, og afgøres af relevante vejmyndigheder. Færdsel på offentlig vej reguleres i øvrigt af færdselsloven og håndhæves af politiet."*

Der er tale om gode til- og frakørselsforhold til ejendommen og det vurderes på den baggrund, at transporter til og fra ejendommen ikke medfører væsentligt gener for de omkringboende.

Egenkontrol
Ansøger har redegjort for følgende egenkontrol:

- Gødningsbeholderne følger reglerne for kontrol minimum hvert 10. år
- Logbog for overdækningen på gyllebeholderne
- En gang årligt udarbejdes "Gødnings- og husdyrindberetning",
- Overvågning af vand og strømforbrug
- Dokumentation for fasefodring og anvendelse af fytase
- Miljøledelsessystem
- E-kontrol 4 gange om året

Med ovenstående er der redegjort for, at der er fokus på management og egenkontrol på ejendommen. Ved at registrere og iagttage daglige rutiner og forbrug, kan eventuelle uhensigtsmæssige forhold identificeres og afhjælpes. Det vurderes samlet set at driften af husdyrbruget på adressen inkl. egenkontrol og management lever op til lovens krav. Driften af husdyrbruget forventes derfor samlet set ikke at medføre en væsentlig negativ virkning på miljøet.

Risici og håndtering
<u>Brand</u>
Kan opstå som følge af fejl i elinstallationer og medføre risiko for udslip af giftige stoffer. Dette søges undgået ved at vedligeholde el-udstyr og undgå adfærd, der kan beskadige ledninger og elektriske hjælpemidler.

Gylleudslip
Kan forekomme ved påkørsel af gyllebeholder, ved at en gyllebeholder, gyllekanaler eller pumpeledninger er utætte, eller ved at en gylletank kan sprænge.
Kan medføre nedsivning af gylle til grundvand, eller afstrømning af gylle til vandløb efter ekstrem nedbør. Kan desuden give spild i forbindelse med læsning af gyllevogne.

Risiko for gylleudslip forsøges minimeret ved at:

- Der er ryddet op, hvor der arbejdes.
- Medarbejdere får god instruktion.
- Bygninger og maskiner vedligeholdes.
- Der er gode adgangs- og transportveje.
- Gylleanlæg holdes i orden, og pumpning af gylle overvåges
- Børn og fremmede har ikke adgang til betjening af gyllepumper mm.
- Afløb er afblændet så gylle ikke kan løbe i dræn
- Der gennemføres de lovpligtige 10-årskontroller, hvor gylletankene kontrolleres af særligt uddannet personale.

Udslip af miljøskadelige stoffer
Hvor der opstår uheld med risiko for udslip af skadelige stoffer, kontaktes kommunens miljøberedskab. Hvor der er overhængende fare, alarmeres alarmcentralen på telefon 112.

Kemikalier
Forskellige hjælpemidler som rengørings- og desinfektionsmidler til staldrengøring, konserveringsmidler til foderbrug, medicin og andre hjælpestoffer, der kan udgøre en miljørisiko, håndteres og opbevares, så der ikke kan ske en utilsigtet udledning til miljøet.

Pesticider og sprøjteudstyr
Der opbevares ingen pesticider på ejendommen.

Oplag af olie og andre kemikalier
Der er en olietank på ejendommen. Den er placeret på fast bund uden afløb.

Der er ingen

Samlet vurdering af risikoelementer vedrørende miljøforhold
Det vurderes, at håndteringen af husdyrgødning foregår på en tilfredsstillende måde, og at husdyrbruget samlet set håndterer risikoelementerne korrekt og derfor ikke vil have en negativ påvirkning på miljøet og omgivelserne.

B.8 Affaldsproduktion og ressourceforbrug

Der forventes en affaldsproduktion der er proportionel med virksomhedens størrelse og type.

Affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse, iagttages (fremgår af § 35 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen). Det betyder, at beskrivelsen skal illustrere, hvordan affaldshåndteringen på husdyrbruget lever op til affaldshierarkiet jf. Miljøbeskyttelseslovens § 6 b. Heraf fremgår det at affaldsforebyggelse og -håndtering skal ske i overensstemmelse med følgende affaldshierarki:

1) Affaldsforebyggelse.

2) Forberedelse med henblik på genbrug.
3) Genanvendelse.
4) Anden nyttiggørelse.
5) Bortskaffelse.

Husdyrbruget sorterer sit affald og sikrer, at mest muligt affald bliver sorteret fra til genbrug, genanvendelse og anden endelig materialenyttiggørelse. Affald som ikke kan genanvendes skal håndteres som forbrændingsegnet, deponeringsegnet eller farligt affald i henhold til Syddjurs Kommunes regulativ for erhvervsaffald.

Husdyrbruget håndterer sit affald efter reglerne i affaldsbekendtgørelsens og affaldsaktørbekendtgørelsen. Det betyder, at husdyrbruget sorterer sit erhvervsaffald og afleverer det til en godkendt affaldsmodtager med henblik på genbrug, genanvendelse eller anvendelse til anden endelig materialenyttiggørelse.
Ifølge affaldsbekendtgørelsen defineres erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse som værende:
- Glasaffald
- Metalaffald
- Plastaffald
- Papiraffald
- Papaffald
- Træaffald
- Genanvendeligt farligt affald, herunder batterier og elektronik
- Genanvendeligt PVC-affald
- Andet affald, der er egnet til materialenyttiggørelse, fx byggeaffald og have-/parkaffald.

Husdyrbruget sikrer en høj reel genanvendelse af affaldet og skal på anmodning fra kommunen kunne dokumentere, at affaldet bliver leveret til et godkendt affaldshåndteringsanlæg, som sikrer, at de enkelte affaldsfraktioner reelt bliver forberedt med henblik på genbrug eller genanvendt. Dokumentationen kan være fra behandlingsanlægget.

Virksomheder kan aflevere affaldet til:
- Et genanvendelsesanlæg eller et anlæg, som forbereder affald til genbrug, der er registreret i Affaldsregistret.
- En indsamlingsvirksomhed, der er registreret i Affaldsregistret.
- En virksomhed, som kan undlade at lade sig registrere efter bekendtgørelse om Affaldsregistret og om godkendelse som indsamlingsvirksomhed.
- Et kommunalt behandlingsanlæg, der er registreret i Affaldsregistret.
- En kommunal genbrugsplads eller en kommunal ordning efter § 11.
- En frivillig tilbagetagningsordning, jf. bekendtgørelse om affald.

Det vurderes, at husdyrbruget kan producere farligt affald, herunder for eksempel:
- Oliefiltre
- Batterier
- Spildolie
- Spraydåser
- Kanyler
- Kemikalierester
- Rester af kunstgødning
- Giftrester (også rottegift)
- Medicinrester
- Lysstofrør

Opbevaring af farligt affald kan udgøre en miljørisiko.

Vurdering
Ejendommen er omfattet af § 16 a og er derfor omfattet af miljøministeriets affaldsregulering og Syddjurs Kommunes til enhver tid gældende affaldsregulativ for erhvervsaffald. Husdyrbruget skal derfor også være tilknyttet kommunens ordning for håndtering af farligt affald eller have aftale med en anden godkendt indsamler eller behandlingsanlæg, såfremt der opstår farligt affald på husdyrbruget.

Affaldsmængder
Nedenstående angiver anslåede og forventede mængder af affald årligt.

Fast affald

Affaldstype	Opbevarings-sted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder pr. år	EAK-kode	ISAG-kode
Olie- og kemi-kalieaffald:						
Blyakkumulatorer	-	-	Kommunal modtagestation	ingen	16.06.01	05.99
Tørbatterier – NiCd		-	Kommunal modtagestation	50	20.01.33	77.00
Tørbatterier – Kviksølv		-	Kommunal modtagestation	ingen	20.01.33	77.00
Fast affald:						
Tom emballage (papir/pap/plast)	Container	Kommunal affaldsordning	Kommunal modtagestation	500 kg	15.01.01	50.00
Bigbags af PE-plast	Container	Kommunal affaldsordning	Kommunal modtagestation	100 kg	15.01.02	52.00
Lysstofrør og elsparepærer		Egen	Kommunal modtagestation	100	20.01.21	79.00
Jern og metal	Intet fast	Produkthandler	Produkthandler	500 kg	02.01.10	56.20
Diverse brændbart inkl. tomme medicinglas	Container	Kommunal affaldsordning		Varierende mængder	Afhængig af indhold / 15.01.07	19.00
Glas	Intet fast	Egen	Kommunal modtagestation		20.01.02	51.00

Vurdering
Det vurderes at ejendommen lever op til affaldshierakiet og til affaldsregulativerne for Syddjurs Kommune.

Døde dyr
Døde dyr overdækkes med kadaverkappe eller placeres i container indtil de afhentes af destruktionsanstalt, DAKA. Afhentning sker løbende. Animalsk affald opbevares så der ikke opstår uhygiejniske forhold, indtil afhentning til autoriseret destruktionsanstalt. Døde dyr opbevares på en plads syd for Stenledvej.

Kemikalier generelt
Eventuel opbevaring af brugte sprøjter vil ske i kanyleboks og bortskaffes i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativ.

Pesticider
Der opbevares ingen pesticider på ejendommen.

Oliekemikalier
Der er 1 olietanke på ejendommen. Den er placeret på fast bund uden afløb.

Spildevandsmængde

Spildevandstyper	m³ /år efter godkendelse	Afledes til	Rense-foranstaltning
Rengøringsvand, drikkevandsspild mv.	1600 m³	Gyllebeholder	Ingen
Sanitært spildevand fra beboelse	200 m³	Nedsivning	Septiktank

Beskrivelse af spildevandstilledning
1600 m^3/år spildevand tilledes gyllebeholder med flydende husdyrgødning.

Beskrivelse af spildevandsafledning
Rengøringsvand ledes fra stald til gyllebeholder.

Sanitært spildevand fra beboelsen ledes til septiktank, mens sanitært spildevand fra servicebygning ledes til samletank.

Tagvandet afledes til nedsivning gennem faskiner.

Energiforbrug

Energi

Type	Forbrug nudrift	Forbrug ansøgt
Elforbrug	250.000 kwh	600.000 kwh
Dieselolie	20000 l	2500 l

Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015 udgivet af Seges er elforbruget ca. 549 kWh pr. årsso med 30 kg's grise.

Elforbruget i svinestalden går primært til belysning og drift af teknisk udstyr, og ikke mindst til gyllekøling

Energibesparende foranstaltninger
Når der i anlægget udskiftes lysarmaturer sikres det, at der i det omfang det er foreneligt med biologiske forhold, at der vælges mellem de mest energibesparende systemer. F.eks. LED-belysning.

Vurdering
Elforbruget forventes at følge normforbruget. Det vurderes at energiforbruget dermed ligger på et rimeligt niveau i forhold til hvad tilsvarende bedrifter gør.

Vandforbrug

Vand

Type	Forbrug nudrift	Forbrug ansøgt
Årligt forbrug af drikkevand	6000 m^3	10.000 m^3
Årligt forbrug af vaskevand til vask af stalde	700 m^3	1600 m^3

Vandforbruget er beregnet udfra normtal 2015

Bedriften forsynes vand fra offentligt vandværk. Der forventes en betydelig stigning af vandforbruget i forbindelse med tilladelsen.

Vandbesparende foranstaltninger
Drikkevandsinstallationerne på bedriften efterses og rengøres jævnligt med henblik på at undgå spild.

Eventuelle lækager i systemet identificeres straks og repareres hurtigst muligt.

Vurdering
Vandforbruget forventes at ligge på normforbruget.

Reststoffer
Udbringning af husdyrgødning bliver foretaget efter de gældende generelle regler ift. indhold af fosfor og kvælstof. Gyllen vil i øvrigt indeholde vand og fodersplid mm. Disse forhold er der i de generelle regler taget højde for og det vurderes derfor at udbringningen af gylle lever op til disse generelle regler.

Foder
Der anvendes hjemmeblandet foder. Mineraler og tilskudsfoder leveres til siloer til foderladen. Der fodres 4-6 gange dagligt.

Der sikres effektiv fodring gennem foderets sammensætning og løbende foderkontroller, således at fodringen stemmer overens med dyrenes behov. Derudover er sundhedsstyring vigtig for en effektiv produktion med lavest muligt forbrug af foder- og hjælpestoffer. Der anvendes fasefodring på ejendommen, og der tilsættes fytase til foderet. Fytase medfører en bedre optagelse af fosfor fra foderet og dermed mindre fosfor i gyllen.

Der er på bedriften stor opmærksomhed på at minimerer anvendelsen af råvarer i produktionen. Der laves således E-kontrol minimum en gang i kvartalet, for derigennem at kunne monitere fodereffektivitet og produktionseffektivitet. Der er fokus på at minimere spild af foderstoffer og på at optimere og minimere indholdet af fosfor og protein i foderstoffer, dog altid med fokus på virksomhedens produktionsresultater og ikke mindst dyrenes velbefindende.

Vurdering
Det vurderes at foderforbrug og tiltag i øvrigt vedr. foder lever op til en produktion af den ansøgte størrelse.

Samlet vurdering af affalds- og ressourceforbrug
Virksomheden er omfattet af Affaldsbekendtgørelsen og Syddjurs Kommunes Affaldsregulativ for erhverv. Virksomheden oplyser, at reglerne efterleves.

Det vil sige, at
- Dagrenovationslignende og forbrændingsegnet affald bortskaffes til forbrænding.
- Deponeringsegnet affald skal frasorteres og opbevares, så vindflugt undgås.
- PVC-affald frasorteres og bortskaffes korrekt.
- Klinisk risikoaffald som kanyler, medicinflasker og lignende opbevares forsvarligt i egnet emballage

Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand:
- Farligt affald opbevares, så det ikke kan løbe til jord, grundvand eller overfladevand og beskyttet mod vejrlig. Tanke er sikret mod påkørsel.
- Eksisterende olietanke er reguleret af olietanksbekendtgørelsen. Nye tanke og/eller sløjfning af tanke skal anmeldes til Syddjurs Kommune.

Det vurderes, at der er redegjort for et vand- og energiforbrug, der står mål med størrelsen af dyreholdet og alderen på staldene. Der er en stigning i ressourceforbruget som følge af godkendelsen.

B.9 Valg af BAT
Alle stalde er med delvise spaltegulve med fast gulv. Gyllebeholderne overdækkes og der etableres gyllekøling i de eksisterende sostalde, klimastald og den nye drægtighedsstald.

	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav Kg N/år	5173	877	6049
Faktisk emission Kg N/år	5574	438	6012
Forskel Kg N/år			38
BAT krav overholdt			Ja

Gyllekøling
Ammoniakreduktionen er projekteret til 17 %.

Den nødvendige specifikke kølekapacitet kan beregnes ud fra formlen:

$0,85*x – 0,004*x^2$ = ammoniakreduktionsprocent

17 % reduktion giver en specifik køleeffekt på 22,35 w/m^2.

Den årlige køleydelse kan derfor beregnes til

22,35 w/m^2*2048 m^2*8760 timer / 1000 w/kw = 400.970 kwh.

Syddjurs Kommune opfordres til at stille vilkår til gyllekølingen, således den endelige dimensionering af anlægget skal indsendes til kommunen inden ibrugtagning. Her tænkes specifik

på størrelsen varmevekslerne, kapacitet, antal m^2 gyllekanal m.m. Det eneste vilkår der bør være et fast vilkår, er kravet om 17 % ammoniakreduktion.

Gyllekølingen vurderes at svare til energibehovet for et anlæg af den ansøgte størrelse. Hvis der bliver et overskud af varme vil der blive etableret frikøling og heatdumpning, hvorved den overskydende varme frigives til omgivelserne.

Vurdering
Ejendommen lever op til BAT kravene og reducerer derudover ammoniakfordampningen med 17 kg.

B.10 Grænseoverskridende virkninger

Det er vurderet, at det udelukkende er produktionens emission af ammoniak der potentielt kan have en grænseoverskridende virkning. Det er dog vurderet at ammoniakemissionen har et niveau og en karakter, hvor hovedparten af emissionen vil påvirke lokalområdet og kun mindre del af emissionen vil bidrage til baggrundsbelastningen i omkringliggende lande. Det er derfor vurderet at produktionen ikke medfører grænseoverskridende virkninger hverken lokalt eller internationalt.

IE-husdyrbrug

Der er tale om et IE-husdyrbrug, da der er over 700 søer på ejendommen.

C.1 Foranstaltninger ved ophør

I forbindelse med ophør vil der blive truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at overlevere anlægget i forsvarlig miljømæssig tilstand.

- Den resterende husdyrgødning i kummer og tanke vil blive fjernet
- Fodersiloer/foderrum tømmes og rengøres
- Staldene vil blive rengjort og spildevandet kørt ud på dyrkede arealer i henhold til lovgivningen
- Udtjent inventar og andet metal vil blive leveret til produkthandleren
- Udtjent elektronisk udstyr vil blive leveret til genbrug
- Andet affald vil blive afhændet efter miljølovens forskrifter
- Olietanke tømmes
- Døde dyr fjernes
- Gylletankene vil blive fjernet, når de ikke længere er brugbare for denne eller anden bedrift

C.2 Anvendelse af BAT råvarer, energi, vand og management

Management

Medarbejdere
De ansatte deltager løbende i relevante kurser. Der bliver udarbejdet APV for arbejdspladsen, opsat førstehjælpskasser og øjenskylleudstyr, og der er konstant værnemidler i form af beskyttelsesbriller, handsker, åndedræts- samt høreværn til rådighed for medarbejderne.

Oplæring
Der er oplæringsprogrammer for ansatte i relation til relevant lovgivning, herunder miljøgodkendelsen, beredskabsplanen, vedligeholdelse af udstyr.

Beredskabsplan

Der er udarbejdet en beredskabsplan, hvori telefonnumrene til kontaktpersoner og offentlige kontaktinstanser i forbindelse med eventuelle uheld er nedskrevet. Beredskabsplanen indeholder forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier, driftsmateriel, gylle, brand m.v., og er tilgængelig for alle på arbejdspladsen.

Dagligt tilsyn
Ansøger eller dennes ansatte tilser dyr og produktionsanlæg flere gange hver dag. Der udføres små reparationer når det er nødvendigt, Såfremt der er behov for det, bliver der tilkaldt service til driftsanlægget som udføres af kompetent personale.

Mark- gødningsplan
Der bliver hvert år udarbejdet gødningsregnskab af en planteavlskonsulent.

Sprøjtejournal
Der føres sprøjtejournal.

Gødningsbeholderne følger reglerne for kontrol min. hvert 10 år.

Renoveringsplan for driftsudstyr og staldbygninger
De eksisterende stalde bliver gennemgribende renoveret i forbindelse med den ansøgte udvidelse. Det er udelukkende poltestalden og den ældre stald til smågrise og søer der ikke renoveres. Det vurderes derfor at der tidligst skal ske gennemgribende renovering af staldene om 30-35 år.

Samlet BAT indenfor management
Det vurderes, at ejendommen anvender bedst tilgængelig teknik, indenfor følgende managementpunkter:

- Alle medarbejdere deltager løbende i relevante kurser.
- Der bliver udarbejdet en beredskabsplan som hænger tilgængelig for alle medarbejdere.
- Der foretages daglige tilsyn og løbende service og vedligehold på driftsanlæggene.
- Kvalitetskontrol
- Vurdering af tidshorisonten for større renovering af driftsinventar og driftsbygninger.
- Der er indført miljøledelse på ejendommen

Godt landmandskab

- Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse
- Medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger. I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af indkøbt foder.
- Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug.
- Der udarbejdes gødningsregnskab på bedriften.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt, skadedyr samt mindske risikoen for at der opstår uhygiejniske forhold.
- Sætte særlig fokus på dyrevelfærd og fortsat gøre en ekstraordinær indsats over for infektioner, som kan overføres fra dyr til mennesker.
- Tage hensyn til grund- og overfladevand, når driften tilrettelægges.

Rengøring og desinficering
Der er på bedriften stor opmærksomhed på at renholde stalde og omkringliggende arealer. En sideeffekt af godt indeklima er, at staldene lugter mindre end gennemsnittet, samt at ammoniakfordampningen ligeledes er lavere.

Overbrusning i svinestalde
Følger de lovmæssige krav om overbrusningsanlæg eller tilsvarende anordning til regulering af svins kropstemperatur.

Miljøledelsessystem

Der er i februar 2017 offentliggjort BAT konklusioner for husdyrbrug, hvilket medfører at alle IE-brug inden 21. februar 2021 skal have implementeret miljøledelse dog senest ved meddelelse af §16a miljøgodkendelse.

Miljøledelsen skal omfatte:
1) formulere en miljøpolitik med afsæt i husdyrbrugets miljøforhold,
2) fastsætte miljømål,
3) udarbejde handlingsplan for det eller de fastsatte miljømål,
4) minimum 1 gang årligt evaluere miljøarbejdet og om nødvendigt foretage justeringer af mål og handlingsplaner og
5) minimum 1 gang årligt gennemgå miljøledelsessystemet. Miljøledelse er allerede indført på husdyrbruget.

Se vedhæftede bilag.

BAT energi
Energibesparende foranstaltninger

Belysning:
- Der anvendes så vidt muligt energibesparende belysning.
- Lamper rengøres jævnligt
- Lyset er tændt i forbindelse med fodring og ophold i staldene. Fodring og ophold i staldene sker typisk i perioden 6-20 og i den periode vil lyset være tændt.

Det skal understreges, at tidspunkterne for lys er vejledende og der vil kunne være daglige og sæsonmæssige udsving i varigheden af tændt lys.

Korntørring:
Korn opbevares i amerikaner siloer med korntørring.

Transport:
Køretøjer vedligeholdes og tomgangskørsel undgås. Ansøger har fokus på at minimere antal transporter.

Ventilation:
Der er diffus undertryksventilation i alle stalde. Der er separat frekvens styring i hver sektion som styrer varme/ventilation. Herved sikres de mest optimale forhold for grisene og samtidig sikres også at der bruges mindst mulig energi. Desuden bliver udsugningsenhederne vasket for hvert hold nye grise. Herved reduceres vindmodstanden i aftrækskanalen og der spares store mængder energi.

Styring af ventilationen i staldene er med til at sikre et godt indeklima og samtidigt med til at reducere forbruget af energi til et absolut minimum.

BAT vand
Vandbesparende foranstaltninger

- Anlæggets drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- Ansøger bestræber sig på at minimere forbruget af vaskevand.
- Vandforbruget minimeres ved at der bruges drikkenipler over fodertruget. Dermed opsamles det vand, der spildes og der anvendes kun præcist det drikkevand grisene tapper.
- For ikke at bruge mere vand end nødvendigt og samtidig få en effektiv rengøring, anvendes højtryksrenser og iblødsætning, når staldene rengøres.

- Stophaner på vandslanger.
- Der udføres regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild.

BAT – råvarer
Der er på bedriften stor opmærksomhed mod at minimerer anvendelsen af råvarer i produktionen. Der laves således E-kontrol minimum en gang i kvartalet, for derigennem at kunne monitere fodereffektivitet og produktionseffektivitet.

Der er fokus på at minimere spild af foderstoffer og på at optimere og minimere indholdet af fosfor og protein i foderstoffer, dog altid med fokus på virksomhedens produktionsresultater og ikke mindst dyrenes velbefindende.

- Foderproduktion og indkøb af foder sker på grundlag af foderplanlægning.
- Daglig vurdering af fodertildeling.
- Der udarbejdes foderplaner, evt. i samarbejde med konsulent, og med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring. Herved optimeres fodringen så unødigt forbrug af råvarer undgås.
- Godt management og sunde dyr.
- Foderanlæg justeres jævnligt, således at udfodret mængde svarer til dyregruppen og unødigt foderspild minimeres.
- Søerne og smågrisene fasefodres, dvs. at der fodres med forskellige foderblandinger afhængigt af dyrenes alder/levende vægt. Kravet til næringsstoffer er forskelligt, og ved at fasefodre indenfor normerne undgås en generel overforsyning med råprotein og fosfor, som ellers vil udskilles via husdyrgødningen og belaste miljøet.

Samlet BAT-vurdering
Samlet vurderes det at projektet lever op til BAT indenfor punkterne, ammoniak, miljøledelse, management, fodringsstrategi, vand, energi, spildevand, støj, støv, lugt, opbevaring af husdyrgødning, forarbejdning af husdyrgødning og udbringning af husdyrgødning, blandt andet baseret på punkterne i BREF-dokumentet og lovgivningskravene.

Risikoen ved MRSA eller antibiotikaresistens håndteres af generelle veterinærregler i fødevarestyrelsens regi.

I lovgivningen er der faste krav til BAT på ammoniakudledning, som sikrer at husdyrbrug vælger et staldsystem eller en teknologi blandt de bedste tilgængelige, for at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrugene, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i DK nås og at den sundhedspåvirkning ammoniak afstedkommer dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

C.3 Ikke teknisk resume af væsentlige alternativer
For at reducere ammoniakemissionen mest muligt er følgende alternativer undersøgt:
- gylleforsuring
- luftrensning

BAT niveauet er overholdt på husdyrbruget og endda overopfyldt med 17 kg og det er vurderet at øvrige alternativer medføre en væsentlig og ikke proportional belastning af bedriftens økonomiske produktionsresultat, og alternativerne er derfor fravalgt.

Miljøkonsekvensrapport

I relation til miljøkonsekvensrapportens krav til oplysninger jf. punkt B henviser til punkter B1-B10 i nærværende afsøgning, og den videre redegørelse i miljøkonsekvensrapporten tager udgangspunkt i ovennævnte oplysninger.

E.1-a Udformning, dimensioner mm.

Ejendommen består af følgende produktionsbygninger:

Materialevalg

	Grund-plan ca.	Byg-nings-højde ca.	Tag-hæld-ning	Bygningsmaterialer/farver	Anvendelse
Drægtighedsstald	1780 m^2	7,3 m	20	Elementer hvid og gråt tag	Smågrise
Farestald/klimastald	2153 m^2	7,6 m	20	Elementer hvid og gråt tag	Slagtesvin
Drægtige 2	1952 m^2	7,3 m	20	Elementer hvid og gråt tag	Søer
Farestald 2	1567 m^2	7,6 m	20	Elementer hvid og gråt tag	Søer
Polte	547 m^2	3,8 m	20	Pudset hvid og gråt tag	Søer
Stald	459 m^2	3,8 m	20	Pudset hvid og gråt tag	Søer
Gylletank	404 m^2	7 m		Elementer og grå overdækning	Gylle
Gylletank	667 m^2	8 m		Elementer og grå overdækning	Gylle
Gylletank	1120 m^2	9 m		Elementer og grå overdækning	Gylle

I øvrigt henvises til landskabsvurderingen under punkt B.4.

E.1-b Forventede indvirkning på miljøet

Husdyrbruget forventer ingen væsentligt skadende virkninger på miljøet som følge af produktionen på ejendommen. På ejendommen følger og overholder man generelt dansk lovgivning, men i særdeleshed vurderes at lovgivningen om anvendelsen af gødning herunder husdyrgødningsbekendtgørelsen og husdyrloven i alt sin væsentlighed sikrer miljøet mod utilsigtede virkninger af husdyrproduktionen. De beskrevne krav til dansk landbrug indenfor kvælstofkvoter, fosforregnskab, vurdering af mulige skader på sårbar natur, vurdering af påvirkning af naboer mm. vurderes at forebygge og begrænse den mulige skade som landbrugsproduktionen kan have på miljøet.

Husdyrbrugets forventede potentielle væsentlige indvirkningerne på miljøet vurderes at være:

- påvirkning af vandmiljø
- påvirkning af omkringliggende natur
- påvirkning af naboer

Vandmiljø
Projektet kan potentielt påvirke vandmiljøet, både grundvandsressourcen og ferske vande samt havmiljøet. Det er dog vurderet at de generelle virkemidler som virksomheden skal leve op til jf. anden lovgivning, modvirker de potentielle væsentlige påvirkninger af vandmiljøet. Herunder gælder erhvervets generelle krav til opsamling af overskudskvælstof gennem efterafgrøder, og skærpede krav til fosforoverskud fra bedrifterne.

Kumulation
Produktionen af fødevarer vil altid medføre en påvirkning af miljøet, men i Danmark er der skrappe kvotekrav til anvendelsen af kvælstof til planteavl, således at ikke alle planter tildeles den gødning de har brug for. Dette krav, sammen med ovenstående efterafgrøder mm. betyder at der, selv i kumulation med andre ejendommen, må forventes en minimal påvirkning af miljøet.

Natur
Påvirkning af den omkringliggende natur gennem deposition af ammoniak kan i visse tilfælde medføre en væsentlig påvirkning af naturen. Der er dog opstillet en række krav og kriterier for hvornår en påvirkning er væsentlig, og bedriften overholder disse krav til alle særligt sårbare naturkategorier i området. Det er derfor vurderet at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning på naturen i området.

I relation til bilag IV dyre- og plantearter vurderes bekendtgørelsens afskæringskriterier i alt sin væsentlighed at reducere påvirkningen af sådanne arter til et absolut minimum, og at disse arter derfor ikke påvirkes negativt af produktionen.

Kumulation
Bedriftens påvirkning af særlig sårbar natur er vurderet i forhold til kumulation med øvrige bedrifter i nærområdet. I relation til særlig sårbar natur er der skærpede krav til bedriftens tilladte påvirkning af et særligt sårbart område, såfremt der ligger andre bedrifter i nærheden af den sårbare natur.

Der er ingen andre bedrifter indenfor en afstand der medfører kumulationen.

Naboer/lugt
Alle husdyrproduktioner medfører en emission af lugt, støv, støj og lys. Disse emissioner spredes omkring bedriften afhængig af vind, højde på afkast, hastighed på luften i ventilator og temperatur. I relation til lugt vurderes denne spredning omkring ejendommen i husdyrgodkendelse.dk, hvor i forvejen fastsatte afskæringskriterier i forhold til enkeltliggende naboer, samlet bebyggelse og byzone/sommerhusområde skal overholdes. Bedriften overholder disse afskæringskriterier og derfor vurderes bedriften ikke at påvirke miljøet væsentligt med hensyn til lugt.

Kumulation
I forhold til naboer gælder ligeledes et kumulationsprincip, hvor kravene skærpes såfremt der ligger andre produktioner med en ammoniakemission over 750 kg indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltliggende naboer eller 300 meter fra samlet bebyggelse eller byzone.

Der ligger ikke øvrige produktioner indenfor disse afstande og derfor er kumulationen med andre husdyrbrug ikke vurderet.

E.1-c Risiko for ulykker mm.

Risici og håndtering

Brand

Kan opstå som følge af fejl i elinstallationer og medføre risiko for udslip af giftige stoffer. Dette søges undgået ved at vedligeholde el-udstyr og undgå adfærd, der kan beskadige ledninger og elektriske hjælpemidler.

Gylleudslip

Kan forekomme ved påkørsel af gyllebeholder, ved at en gyllebeholder, gyllekanaler eller pumpeledninger er utætte, eller ved at en gylletank kan sprænge.
Kan medføre nedsivning af gylle til grundvand, eller afstrømning af gylle til vandløb efter ekstrem nedbør. Kan desuden give spild i forbindelse med læsning af gyllevogne.

Risiko for gylleudslip forsøges minimeret ved at:

- Der er ryddet op, hvor der arbejdes.
- Medarbejdere får god instruktion.
- Bygninger og maskiner vedligeholdes.
- Der er gode adgangs- og transportveje.
- Gylleanlæg holdes i orden, og pumpning af gylle overvåges
- Børn og fremmede har ikke adgang til betjening af gyllepumper mm.
- Afløb er afblændet så gylle ikke kan løbe i dræn
- Der gennemføres de lovpligtige 10-årskontroller, hvor gylletankene kontrolleres af særligt uddannet personale.

Udslip af miljøskadelige stoffer

Hvor der opstår uheld med risiko for udslip af skadelige stoffer, kontaktes kommunens miljøberedskab. Hvor der er overhængende fare alarmeres alarmcentralen på telefon 112.

Kemikalier

Forskellige hjælpemidler som rengørings- og desinfektionsmidler til staldrengøring, konserveringsmidler til foderbrug, medicin og andre hjælpestoffer, der kan udgøre en miljørisiko, håndteres og opbevares, så der ikke kan ske en utilsigtet udledning til miljøet.

Pesticider og sprøjteudstyr

Der opbevares ingen pesticider på ejendommen.

Oplag af olie og andre kemikalier

Der er en olietank på ejendommen. Den er placeret på fast underlag.

Samlet vurdering af risikoelementer vedrørende miljøforhold

Det vurderes, at håndteringen af husdyrgødning foregår på en tilfredsstillende måde, og at husdyrbruget samlet set håndterer risikoelementerne korrekt og derfor ikke vil have en negativ påvirkning på miljøet og omgivelserne.

Beskrivelse af risikominimering

Gyllebeholderne bliver etableret således at bund og vægge er tætte, og den kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Gyllebeholderne tømmes regelmæssigt af hensyn til vedligeholdelse og inspektion.

Gyllevognene vil fyldes med sugestuds. Herved elimineres mulighederne for gyllesplid i forbindelse med pumpefejl og påfyldning af gyllevogn. Anvendelse af sugestuds betragtes som den mest miljøforsvarlige måde at fylde gyllevognen.

Endvidere bemærkes, at anlægget er under dagligt opsyn. Alle medarbejdere vil desuden blive instrueret i forholdsregler i tilfælde af uheld.

E.1-d Væsentlige alternativer

Husdyrbruget har i forbindelse med godkendelsen vurderet på alternativer indenfor ammoniakreduktion og lugtreduktion. Produktionen lever op til Miljøstyrelsens fastsatte afskæringskriterier for lugt og ammoniak, herunder det vejledende BAT niveau for ammoniak. Det er derfor vurderet at investering i yderligere emissionsreducerende teknologi som luftrensning eller forsuring ikke vil være et proportionalt tiltag, og disse er derfor udeladt.

Der er vurderet på alternative placeringer omkring ejendommen, både i forhold til naboer og natur. Det er vurderet at den valgte placering er den placering der tager bedst hensyn til naboer og sårbare naturområder, og de øvrige placeringer er derfor fravalgt.

E.2 Ikke teknisk resume

I dette afsnit er der nævnt de væsentligste foranstaltninger for at begrænse det ansøgte projekts virkninger på miljøet. I alle de foregående afsnit, vil man kunne læse yderligere om de anvendte foranstaltninger og vurderingerne heraf.

- Ejendommen er beliggende i område med særlige landskabelige interesser.
- Staldsystemerne i alle stalde er med delvis spaltegulv med henblik på at minimere ammoniakfordampningen fra staldanlægget.
- Der etableret gyllekøling i de eksisterende sostalde og den nye drægtighedsstald og alle gyllebeholdere overdækkes.
- Der udarbejdes mark-/gødningsplan for ejendommens jordtilliggende, hvorved fosfor- og nitratudvaskning minimeres.
- Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand er adskilt fra hinanden efter gældende regler, for at undgå en forurening af overflade- og grundvand.
- Der foretages forskellige egenkontroller, for bl.a. at følge produktionen, forbrug af fx foder, el og vand m.m.
- Der er udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen.

E.3 Kompetente ekspert

Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af Cand.scient Jakob Altenborg fra Miljø & Natur Landbrugsrådgivning.

F.1-a Husdyrbrugets placering

Der henvises til punkt B.4

F.1-b Fysiske karakteristika

Der henvises til punkt E.1-a

F.1-c Energibehov og forbrug

Der henvises til punkt B.8

F.1-d Reststoffer og emissioner

Der henvises til punkterne B.5 for ammoniak, B.6 for lugt, B.7 for Støj, rystelser og støv og B.8 for affald

F.2 Rimelige alternativer

De er muligt at placere bygninger forskellige steder på anlægget, men da det er prioriteret at udvide eksisterende stalde er der ingen alternativer da eksisterende gyllebeholdere ligger i vejen for udvidelse af drægtighedsstalden er udvidelse foretaget i modsatte ende. Der er ikke vurderet på alternative fritliggende stalde da det ikke er et sammenligneligt projekt og dermed ikke et rimeligt alternativ. Det er således vurderet at der ikke findes rimelige alternativer til den valgte placering.

Der er ligeledes vurderet på alternativer til ammoniakreduktion. Der er dog valgt at anvende gyllekøling som medfører at kravene til ammoniak er overholdt og derfor er det ikke relevant med alternativer.

F.3 Referencescenarie

Referencescenariet i den ansøgte produktion vurderes at være den eksisterende produktion og de eksisterende produktionsbygninger. En statisk tilstand er oftest ikke et udtryk for noget positivt, da der er ensbetydende med at hjulene er gået i stå. Dette er også tilfældet i landbruget. Det er derfor uundgåeligt, at landbruget hele tiden ændres i takt med omgivelserne.

I alle virksomheder er der løbende krav til at tilpasse og optimere driften efter markedsforholdene. Inden for landbrugserhvervet er det en realitet, at landmanden står over for faldende afregningspriser i forhold til inflationen samtidigt med, at omkostningerne stiger. Der skal således produceres et stadig stigende antal enheder for at overleve økonomisk. Derfor vil det være uundgåeligt, at produktionen løbende skal optimeres og udvides. Hvis produktionen ikke optimeres, smuldrer det økonomiske grundlag for virksomheden. Et konstant produktionsniveau er reelt en begyndende afvikling af produktionen med de personlige og samfundsmæssige konsekvenser, det giver.

F.4

Generelt gælder for alle nedenstående forhold at det vurderes at husdyrbrugets påvirkning hovedsageligt er begrænset til lokalområdet, dog undtagen klimagasser. Projektets direkte indvirkninger er beskrevet, og der vurderes ikke at være væsentlige sekundære eller langsigtede virkninger. Det er vurderet at de miljøbeskyttelsesmål der er vedtaget i Danmark og EU er implementeret i den gældende lovgivning for området, og at der i den kontekst ligeledes er foretaget vurderinger af effekten af de enkelte påvirkninger både lokalt og internationalt.

Befolkningen og menneskers sundhed
Der er ingen forventning om at husdyrbruget vil påvirke befolkningen eller menneskers sundhed. Husdyrbruget er placeret med god afstand til tættere befolkede områder og den potentielle påvirkning af sundheden vurderes at være begrænset til de nærmeste omgivelser omkring husdyrbruget. Ifølge Miljøstyrelsens vurdering af luftforureningens påvirkning af mennesker og miljø, er der ikke angivet en direkte effekt at luftforureningen fra husdyrbrug på menneskers sundhed.

Biodiversiteten
Biodiversiteten kan potentielt påvirkes af husdyrbrugets emission af ammoniak. Miljøstyrelsen har fastlagt en række faste definerede naturkategorier som er oplistet i punkt B.5. Her fremgår ligeledes naturkategoriernes sårbarhed for ammoniak. Det vurderes derfor at så længe sårbarhederne i forhold til ammoniak overholdes vil der ikke være en påvirkning af biodiversiteten fra husdyrbruget.

Jordarealer og jordbund
Husdyrbrugets produktion foregår i lukkede systemer (stalde) og der vil derfor ikke være en løbende påvirkning af jordbunden eller jordarealet. I forbindelse med anlægsfasen har der været

en påvirkning helt lokalt, men denne påvirkning vurderes ikke at have en væsentlig påvirkning på miljøet.

Vand
Husdyrbrugets produktion foregår i lukkede systemer (stalde) og der vil derfor ikke være en påvirkning af vandressourcerne som følge af husdyrbrugets placering eller drift.

Luft og Klima
Luften påvirkes med udledning af ammoniak og lugt. Disse faktorer kan have en ikke uvæsentlig lokal påvirkning, men udover nærområdet (300 m radius) vurderes påvirkningerne at være af underordnet karakter.

I relation til emission af klimagasser har det ikke været muligt at finde empiriske data der gør det muligt direkte at kvantificere effekten af det enkelte husdyrbrug. Men ifølge Mette Hjort Mikkelsen et al kommer 20 % af udledningen af klimagasser til atmosfæren i Danmark fra husdyrproduktionen. Det er derfor en ikke uvæsentlig mængde klimagasser der udledes fra husdyrproduktionen.

Det har ikke været muligt at finde kilder, der gør det muligt at sammenligne emissionen af klimagasser fra dansk husdyrproduktion med husdyrproduktion i f.eks. Østersølandene. Denne sammenligning vurderes at være relevant i forhold til at den samlede produktion af fødevarer ikke kan forventes at falde i de kommende år, som følge af befolkningstilvæksten. Derfor for at kunne vurdere effekten af en reduktion af klimagasser i dansk husdyrproduktion vil det være nødvendigt at vurdere hvad evt. store krav til reduktion af klimagasser vil betyde af udflytning af husdyrproduktion til lande med mindre skrappe miljøkrav end de danske. Atmosfæren er ligeglad om klimagaserne kommer fra Danmark eller fra Polen.

Samlet vurderes husdyrbruget ikke at påvirke klimaet mere end et tilsvarende husdyrbrug i Danmark, og det vurderes at yderligere indgreb i forhold til klimaet, bør være gennem generel regulering.

Kulturarv og landskab
Husdyrproduktionen er beliggende i et område medsærlige landskabelige værdier og uden kulturarv. Det er dog vurderet at udvidelsen i videst mulige omfang tager hensyn til det bevaringsværdige landskab, og der vurderes derfor ikke vil være en væsentlig påvirkning af disse forhold.

F.5-a Anlæggelse og tilstedeværelse af husdyrbruget

I forbindelse med anlægsfasen af husdyrbruget, må det forventes at der vil være en ikke uvæsentlig transport til og fra byggepladsen, og der vil være en påvirkning af området med støv og larm. Ligeledes vil der være et større ressourceforbrug i form af vand og el samt brændstof. Anlægsfasen vurderes dog at være relativ kort og påvirkning af lokalområdet derfor af forbigående karakter.

Tilstedeværelsen af husdyrbruget vil påvirke næromgivelserne med ammoniak, lugt, støj og støv. Disse forhold er behandlet under punkt B.5, B.6 og B.7. Samlet set vurderes tilstedeværelsen, ud fra objektive kriterier opstillet af Miljøstyrelsen i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, ikke at føre til en væsentlig påvirkning af området. Særligt ikke taget i betragtning at overdækningen af gyllebeholderne reducerer ammoniakfordampningen fra husdyrbruget, og at gyllekølingen reducere udledningen af ammoniak markant.

F.5-b Brugen af naturressourcer
Brugen af naturressourcer begrænser sig til vandforbrug til drikkevand. Der er indført miljøledelse på husdyrbruget og som en naturlig del heraf sker der en løbende monitering af vandforbruget. Vandressourcen er i øvrigt ikke begrænset i området. Det vurderes derfor at der ikke vil være en påvirkning af vandressourcen.

F.5-c Emission af forurenende stoffer
Emission af ammoniak og lugt vurderes at være den væsentligste kilde til påvirkning af miljøet fra husdyrbruget. Begge forhold er vurderet i afsnit B.5 og B.6 og nærværende miljøkonsekvensrapport giver ikke anledning til andre vurderinger og konklusioner.

Forhold som støj og vibrationer mm. er behandlet og vurderet i afsnit B.7 Nærværende miljøkonsekvensrapport giver ikke anledning til andre vurderinger og konklusioner.

Bortskaffelsen af og genanvendelsen af affald er behandlet i afsnit B.8 og nærværende miljøkonsekvensrapport giver ikke anledning til andre vurderinger og konklusioner

F.5-d Faren for sundhed, kulturarv og miljø
I henhold til afsnit E.1-c og afsnit F.4, vurderes faren for menneskers sundhed, kulturarv og miljøet som værende ikke væsentlig.

F.5-e Kumulation
Under punkt B.5 er kumulationen i relation til særlig sårbar natur i nærheden af husdyrbruget vurderet. Det forventes ikke at projektet medfører en påvirkning af de nærmeste særligt sårbare områder.

F.5-f Indvirkning på klimaet
Husdyrbrug påvirker atmosfæren med udledning af særligt klimagasserne metan og lattergas (Sven g. Sommer et al, 2007). I henhold til Mette Hjort Mikkelsen et al udgør drivhusgasserne fra husdyrbrug ca. 20 % af den samlede udledning af drivhusgasser fra Danmark. Det har ikke umiddelbart været muligt at finde empiriske tal der gør det muligt at kvantificere den specifikke udledning fra husdyrbruget. Det vurderes dog heller ikke som relevant idet vurderingen af effekten alligevel skal foretaget i kumulation med øvrige emissioner af drivhusgasser, herunder den samlede udledning i Danmark. I forhold til den samlede udledning af drivhusgasser i Danmark er den ansøgte produktion og dermed emission ubetydelig, og det vurderes derfor at det ansøgte projekt i sig selv ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet i forhold til udledningen af klimagasser, men det kan ikke udelukkes at projektet i kumulation med den øvrige udledning af drivhusgasser i Danmark og resten af verden, kan medføre en negativ påvirkning af klimaet. Det vurderes dog ikke som en rimelig udfordring at løse denne problematik i en konkret miljøgodkendelse.

F.5-g Anvendte teknologier
Der anvendes delvist spaltegulv med 25-49 % fast gulv, overdækning af gylletanke samt gyllekøling for at reducere ammoniakfordampningen fra ejendommen.

F.6 Metoder eller beviser
Der er ikke identificeret væsentlige virkninger på miljøet og der er derfor ikke anvendt metoder eller beviser til at forudberegne virkningerne.

F.7 Påtænkte foranstaltninger
Der er ingen påtænkte foranstaltninger til at forebygge eller begrænse miljøpåvirkningerne, idet der ikke er identificeret væsentlige virkninger på miljøet som følge af den ansøgte husdyrproduktion.

F.8 Større ulykker og katastrofer
Der er udarbejdet en beredskabsplan i henhold til Rådets direktiv 2012/18/EU. I beredskabsplanen er de væsentligste risikofaktorer beskrevet og forholdsregler i tilfælde af uheld er beskrevet.

Den største risiko for større skade på miljøet vurderes at være brud på gylletank. I den forbindelse vil en større mængde gylle kunne forurene vandmiljøet. Derfor er der i beredskabsplanen beskrevet hvordan der skal foretages opdæmninger. Risikoen for brud på gyllebeholder vurderes at være meget lille. Gyllebeholderne kontrolleres således hvert 10. år for holdbarhed og stand, og der foretages årlig inspektion af ejer der kan være med til at sikre at evt. brud bliver identificeret inden et egentligt kollaps af tanken.

F.9 Ikke teknisk resume
Miljøkonsekvensrapportens afsnit F har til formål at identificere forhold på husdyrbruget som kan medføre en væsentlig skadelig virkning på miljøet. I afsnittet er gennemgået effekten af:

- Ammoniak
- Lugt
- Klimagasser
- Støv
- Støj
- Menneskers sundhed
- Naturressourcer
- Vibrationer
- Affald

Der er ikke identificeret forhold på husdyrbruget som kan medføre en væsentlig virkning på miljøet.

F.10 Referenceliste
Miljøstyrelsens hjemmeside - Luftforureningens påvirkning af mennesker og miljø

Mette Hjorth Mikkelsen, Rikke Albrektsen, Ole-Kenneth Nielsen og Steen Gyldenkærne – debat indlæg i Altinget.dk: Forskere: Reduktion i drivhusgasser fra landbruget er "tæt knyttet til husdyr-produktion"

Sven G. Sommer et al. Aktuel videnskab 5, 2007: Drivhusgasser og husdyrproduktion

Apendix 1

Drægtighedsstald
Nudrift
40,2 x 26,6 = 1070 m^2
Løbe
11,6 x 23,85 = 277 m^2
Løbe bokse
3,05 x 5,95 x 7 = 127
2,45 x 5,95 = 14,6
I alt = 142 m^2

Ansøgt drift
693 søer a 2,25 m^2 = **1560 m^2**

Drægtige 2
Sygestier
2 rk bokse med halm a 70 m^2 = **140 m^2**

Gylte = 432 m^2

Løbe
10 stier a 97,6 m^2 = 976 m^2
I alt løsgående = **1408 m^2**

Farestald/klimastald
196 stier a 1,8 x 2,7 = **953 m^2**

Klima
72 stier a 4,5 x 2,16 = **700 m^2**
I nudrift er der klimastald i en sektion, svarende til 28 farestier

Farestald 2
224 stier a 1,8 x 2,8 = **1129 m^2**

Poltestald
2,4 x 5,1 x 5 rk = **61 m^2**

Stier
2,185 x 5,1 x 2 = 22,3
5,25 x 2,56 x 6 = 80,6
5,09 x 2,56 x 2 = 26,1
5,09 x 2,01 x 12 = 122,8
I alt = **252 m^2**

Stald
Klima = **112 m^2**
Søer flyttehold
3 stier a 6,1 x 11 = **201 m^2**

DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet
Licens til Miljø og Natur, Byrumvej 30, 9940 Læsø

Meteorologiske spredningsberegninger er udført for følgende periode (lokal standard tid):

Start af beregningen = 740101 kl. 1
Slut på beregningen (incl.) = 831231 kl. 24

Meteorologiske data er fra: AALBORG

Koordinatsystem.

Der er anvendt et x,y-koordinatsystem med x-akse mod øst (90 grader) og y-akse mod nord (0 grader). Enheden er meter. Systemet er fælles for receptorer og kilder. Origo kan fastlægges frit, fx. i skorstensfoden for den mest dominerende kilde eller som i UTM-systemet.

Receptordata.

Ruhedslængde, z0 = 0.100 m

Største terrænhældning = 8 grader

Receptorerne er beliggende med 10 graders interval i 15 koncentriske cirkler
med centrum x,y: 326., 593.
og radierne (m): 150. 300. 446. 486. 711.
800. 1000. 1200. 1500. 2000.
2500. 3000. 3286. 3500. 4000.

Terrænhøjder er ikke alle ens.

Alle receptorhøjder = 1.5 m.

Alle overflader er typenr. = 2.

Terrænhøjder [m]

Retning (grader)	Afstand (m) 150	300	446	486	711	800	1000	1200	1500	2000	2500	3000	3286	3500	4000
0	36.4	31.2	33.0	32.9	36.5	38.9	37.7	29.3	24.4	27.0	33.9	15.4	30.5	22.9	39.4
10	34.9	31.1	33.8	35.9	37.3	36.6	41.8	33.8	30.5	29.8	22.5	35.1	36.6	16.8	18.0
20	35.2	33.7	32.4	33.0	34.6	34.0	39.9	33.1	25.8	27.2	26.9	27.8	28.6	23.4	28.6
30	36.0	33.2	32.9	32.5	34.2	38.2	36.5	41.9	39.3	30.9	23.2	23.9	29.2	11.2	12.8
40	36.2	34.5	33.4	32.6	29.8	31.5	33.3	35.9	43.5	29.6	29.5	22.3	4.3	9.1	23.1
50	37.5	35.8	33.9	32.8	32.7	32.5	32.0	30.2	34.0	31.7	22.5	24.5	6.2	9.5	24.1
60	37.5	37.0	35.7	33.5	32.9	30.7	30.4	27.5	20.8	12.0	29.5	3.5	3.7	4.4	5.1
70	37.6	38.6	37.4	36.7	34.9	31.6	27.3	22.0	12.5	3.3	3.2	6.4	6.2	1.9	0.0
80	37.0	39.0	39.3	38.9	26.8	25.7	19.9	21.5	27.0	3.3	3.9	1.8	0.0	0.0	0.0
90	36.8	37.4	36.4	36.9	27.9	18.6	25.4	6.0	20.0	10.4	6.6	0.0	0.0	0.0	0.0
100	36.2	37.2	36.2	35.3	27.0	22.7	19.1	6.0	6.7	2.1	5.7	0.0	0.0	0.0	0.0
110	35.9	36.8	36.5	35.2	24.1	21.2	16.3	13.2	14.1	15.7	15.4	0.0	0.0	0.0	0.0
120	35.9	37.0	36.6	33.4	19.4	17.5	15.5	14.4	26.5	30.2	26.9	0.0	0.0	0.0	0.0
130	36.8	38.7	36.5	30.5	16.1	15.8	15.6	20.9	36.4	52.0	39.8	0.0	0.0	0.0	0.0
140	36.8	39.1	32.3	28.0	17.9	16.4	19.3	20.5	33.2	51.2	48.3	4.8	0.0	0.0	0.0
150	36.6	40.2	32.5	29.7	20.8	22.3	23.6	17.8	27.5	43.9	40.3	22.8	0.0	0.0	0.0
160	36.7	39.5	42.6	39.3	30.0	30.6	25.9	14.3	16.1	35.5	34.0	29.9	11.8	0.0	0.0
170	36.6	45.5	40.8	43.4	30.9	34.3	37.3	15.0	8.1	27.6	28.1	3.4	1.6	1.4	0.0
180	36.8	53.4	48.4	46.1	36.1	30.9	42.3	20.8	8.8	15.1	37.2	5.6	10.5	2.9	1.7
190	37.8	49.2	49.3	50.1	49.9	28.3	34.0	36.5	9.6	11.5	13.9	14.2	8.8	8.9	3.6
200	38.7	47.9	45.8	45.3	41.9	31.5	26.2	33.0	15.2	3.7	5.2	4.5	7.9	1.5	10.4
210	39.0	49.3	44.9	44.2	41.8	37.2	32.6	23.0	23.6	11.5	2.6	14.9	0.6	2.8	2.7
220	38.7	48.9	47.5	49.1	55.0	45.6	45.5	30.6	44.5	20.1	2.7	2.8	16.5	1.7	1.2
230	38.4	46.5	53.8	52.0	47.6	48.8	43.8	31.5	43.9	21.4	19.9	3.7	5.6	5.4	1.9
240	38.3	48.2	53.2	49.4	55.7	49.6	44.0	35.1	41.5	31.0	34.0	6.7	11.3	16.0	2.6
250	37.2	48.9	50.7	50.2	54.1	61.1	53.7	50.9	44.9	43.5	39.0	16.2	24.4	11.3	14.1
260	36.7	49.5	51.3	51.3	46.9	43.2	36.0	34.7	35.7	35.3	22.3	19.1	18.0	16.3	18.1
270	36.3	44.4	44.5	43.0	36.5	34.0	32.4	28.0	32.9	21.1	17.6	20.4	20.7	21.4	21.1
280	37.1	40.8	42.9	43.5	30.3	26.5	24.4	27.7	30.6	27.6	21.5	26.8	27.0	27.2	19.8
290	38.2	40.6	44.2	40.5	27.4	24.1	28.7	28.4	28.6	23.4	28.3	22.4	21.1	22.6	22.6
300	39.4	39.0	37.3	42.6	27.8	25.2	24.1	28.0	22.7	29.0	25.6	27.1	27.2	26.6	21.5
310	39.4	36.4	38.5	36.9	25.6	24.4	28.2	25.6	20.8	22.6	28.6	30.2	26.1	21.8	24.9
320	36.9	34.2	36.5	34.1	30.7	27.9	29.0	20.7	21.3	22.7	21.3	26.3	19.9	32.0	37.4
330	36.9	34.0	33.6	32.3	29.2	30.9	25.8	21.8	23.5	25.3	29.5	27.8	20.6	23.4	40.6
340	37.4	33.1	32.2	31.4	31.4	34.5	28.5	22.3	24.3	29.3	30.4	31.5	32.5	37.0	40.7
350	37.5	32.5	32.2	32.4	35.4	37.5	31.3	23.0	27.5	28.1	25.9	17.1	24.6	38.4	42.7

Forkortelser benyttet for kildeparametrene:

Nr.....:	Internt kildenummer
ID.....:	Tekst til identificering af kilde
X.....:	X-koordinat for kilde [m]
Y.....:	Y-koordinat for kilde [m]
Z.....:	Terrænkote for skorstensfod [m]
HS.....:	Skorstenshøjde over terræn [m]
T.....:	Temperatur af røggas [Kelvin]/[Celsius]
VOL....:	Volumenmængde af røggas [normal m3/sek]
DSO....:	Ydre diameter af skorstenstop [m]
DSI....:	Indre diameter af skorstenstop [m]
HB.....:	Generel beregningsmæssig bygningshøjde [m]
Qi.....:	Emission af stof nr. 'i' [gram/sek], [MLE/sek] eller [MOU/sek]

Punktkilder.

Kildedata:

Nr	ID	X	Y	Z	HS	T(C)	VOL	DSI	DSO	HB	Stof 1 Q1	Stof 2 Q2	Stof 3 Q3
1	1	296.	541.	37.3	4.5	20.	2.85	0.53	0.62	3.8	2.68E-03	0.0000	0.0000
2	2	302.	536.	37.3	4.5	20.	2.85	0.53	0.62	3.8	2.68E-03	0.0000	0.0000
3	3	310.	530.	37.3	4.5	20.	2.85	0.53	0.62	3.8	2.68E-03	0.0000	0.0000
4	4	321.	537.	37.0	4.5	20.	1.68	0.53	0.62	3.8	1.18E-03	0.0000	0.0000
5	5	331.	530.	36.9	4.5	20.	1.68	0.53	0.62	3.8	1.18E-03	0.0000	0.0000
6	6	335.	527.	36.8	4.5	20.	3.75	0.53	0.62	3.8	1.43E-03	0.0000	0.0000
7	7	266.	618.	37.8	9.0	20.	5.18	0.70	0.82	7.3	2.20E-03	0.0000	0.0000
8	8	277.	609.	37.8	9.0	20.	5.18	0.70	0.82	7.3	2.20E-03	0.0000	0.0000
9	9	288.	601.	37.7	9.0	20.	5.18	0.70	0.82	7.3	2.20E-03	0.0000	0.0000
10	10	296.	595.	37.2	9.0	20.	5.18	0.70	0.82	7.3	2.20E-03	0.0000	0.0000
11	11	307.	587.	36.9	9.0	20.	5.18	0.70	0.82	7.3	2.20E-03	0.0000	0.0000
12	12	322.	576.	37.1	9.0	20.	5.18	0.70	0.82	7.3	2.77E-03	0.0000	0.0000
13	13	330.	570.	37.0	9.0	20.	5.18	0.70	0.82	7.3	2.77E-03	0.0000	0.0000
14	14	340.	563.	37.0	9.0	20.	5.18	0.70	0.82	7.3	2.77E-03	0.0000	0.0000
15	15	354.	552.	37.1	9.0	20.	5.18	0.70	0.82	7.3	2.77E-03	0.0000	0.0000
16	16	285.	650.	38.9	9.0	20.	2.85	0.53	0.62	7.6	2.26E-03	0.0000	0.0000
17	17	288.	648.	39.0	9.0	20.	2.85	0.53	0.62	7.6	2.26E-03	0.0000	0.0000
18	18	293.	645.	38.5	9.0	20.	2.85	0.53	0.62	7.6	2.26E-03	0.0000	0.0000
19	19	297.	641.	38.4	9.0	20.	2.85	0.53	0.62	7.6	2.26E-03	0.0000	0.0000
20	20	302.	638.	38.4	9.0	20.	2.85	0.53	0.62	7.6	2.26E-03	0.0000	0.0000
21	21	306.	635.	38.1	9.0	20.	2.85	0.53	0.62	7.6	2.26E-03	0.0000	0.0000
22	22	309.	631.	38.0	9.0	20.	2.85	0.53	0.62	7.6	2.26E-03	0.0000	0.0000
23	23	314.	628.	38.0	9.0	20.	2.85	0.53	0.62	7.6	2.26E-03	0.0000	0.0000
24	24	329.	617.	37.2	9.0	20.	2.85	0.53	0.62	7.6	2.18E-03	0.0000	0.0000
25	25	333.	614.	37.2	9.0	20.	2.85	0.53	0.62	7.6	2.18E-03	0.0000	0.0000
26	26	340.	609.	37.1	9.0	20.	2.85	0.53	0.62	7.6	2.18E-03	0.0000	0.0000
27	27	344.	605.	37.1	9.0	20.	2.85	0.53	0.62	7.6	2.18E-03	0.0000	0.0000
28	28	349.	602.	37.2	9.0	20.	2.85	0.53	0.62	7.6	2.18E-03	0.0000	0.0000
29	29	355.	597.	37.2	9.0	20.	2.85	0.53	0.62	7.6	2.18E-03	0.0000	0.0000
30	30	359.	593.	37.2	9.0	20.	2.85	0.53	0.62	7.6	2.18E-03	0.0000	0.0000
31	31	372.	596.	37.0	5.5	20.	3.75	0.53	0.62	7.6	2.45E-03	0.0000	0.0000
32	32	380.	589.	37.0	5.5	20.	3.75	0.53	0.62	7.6	2.45E-03	0.0000	0.0000
33	33	390.	582.	37.1	5.5	20.	3.75	0.53	0.62	7.6	2.45E-03	0.0000	0.0000
34	34	361.	582.	37.1	5.5	20.	3.75	0.53	0.62	7.6	2.45E-03	0.0000	0.0000
35	35	370.	576.	37.2	5.5	20.	3.75	0.53	0.62	7.6	2.45E-03	0.0000	0.0000
36	36	378.	569.	37.1	5.5	20.	3.75	0.53	0.62	7.6	2.45E-03	0.0000	0.0000

Tidsvariationer i emissionen fra punktkilder.

Emissionerne fra de enkelte punktkilder er konstant.

Afledte kildeparametre:

Kilde nr.	Vertikal røggashastighed m/s	Buoyancy flux (termisk løft) (omtrentlig) m4/s3
1	13.8	0.3
2	13.8	0.3
3	13.8	0.3
4	8.2	0.2
5	8.2	0.2
6	18.3	0.4
7	14.4	0.6
8	14.4	0.6

Afledte kildeparametre:

Kilde nr.	Vertikal røggashastighed m/s	Buoyancy flux (termisk løft) (omtrentlig) m4/s3
9	14.4	0.6
10	14.4	0.6
11	14.4	0.6
12	14.4	0.6
13	14.4	0.6
14	14.4	0.6
15	14.4	0.6
16	13.8	0.3
17	13.8	0.3
18	13.8	0.3
19	13.8	0.3
20	13.8	0.3
21	13.8	0.3
22	13.8	0.3
23	13.8	0.3
24	13.8	0.3
25	13.8	0.3
26	13.8	0.3
27	13.8	0.3
28	13.8	0.3
29	13.8	0.3
30	13.8	0.3
31	18.3	0.4
32	18.3	0.4
33	18.3	0.4
34	18.3	0.4
35	18.3	0.4
36	18.3	0.4

Der er ingen retningsafhængige bygningsdata.

Side til advarsler.

Stof 1 Periode: 740101-831231 (Bidrag fra alle kilder)

De største månedlige 99%-fraktiler (OU/m3)

Retning (grader)	Afstand (m) 150	300	446	486	711	800	1000	1200	1500	2000	2500	3000	3286	3500	4000
0	12	7	5	5	4	4	3	2	2	1	1	1	1	1	1
10	11	8	5	5	4	4	3	2	2	1	1	1	1	1	1
20	11	7	6	5	4	4	3	2	2	1	1	1	1	1	1
30	11	8	6	6	4	4	3	3	2	1	1	1	1	1	1
40	12	8	6	6	4	4	3	2	2	1	1	1	1	1	1
50	12	7	6	6	4	4	3	2	2	1	1	1	1	1	1
60	13	7	5	5	4	3	3	2	2	1	1	1	1	1	1
70	14	9	7	6	4	4	3	2	2	1	1	1	1	1	1
80	15	10	7	7	4	4	3	2	2	1	1	1	1	1	1
90	15	9	7	6	5	4	3	3	2	1	1	1	1	1	1
100	16	9	7	6	4	4	3	2	2	1	1	1	1	1	1
110	17	9	6	6	4	4	3	2	2	1	1	1	1	1	1
120	16	9	7	6	4	4	3	2	2	1	1	1	1	1	0
130	14	9	6	5	4	3	3	2	2	1	1	1	1	1	1
140	13	9	6	6	4	4	3	2	2	1	1	1	1	1	1
150	12	9	6	5	4	4	3	2	2	1	1	1	1	1	1
160	12	8	7	6	4	3	3	2	2	1	1	1	1	1	1
170	12	10	7	7	4	4	3	2	2	1	1	1	1	1	0
180	13	9	7	7	4	4	3	2	2	1	1	1	1	1	1
190	14	8	6	5	4	3	3	2	2	1	1	1	1	1	1
200	15	8	6	6	4	3	3	2	2	1	1	1	1	1	1
210	14	8	6	6	4	3	3	2	2	1	1	1	1	1	1
220	14	8	6	6	4	4	3	2	2	1	1	1	1	1	1
230	13	9	7	6	4	4	3	2	2	1	1	1	1	1	1
240	11	9	7	6	5	4	3	2	2	1	1	1	1	1	1
250	10	9	8	7	5	5	3	3	2	1	1	1	1	1	1
260	10	9	7	7	5	4	3	2	2	1	1	1	1	1	1
270	11	9	7	7	4	4	3	2	2	1	1	1	1	1	1
280	11	8	7	6	4	3	3	2	2	1	1	1	1	1	1
290	12	9	7	7	4	4	3	2	2	1	1	1	1	1	0
300	14	9	6	7	4	4	3	2	2	1	1	1	1	1	1
310	16	8	7	6	4	4	3	2	2	1	1	1	1	1	1
320	16	8	6	6	4	4	3	2	2	1	1	1	1	1	1
330	16	8	6	6	4	4	3	2	2	1	1	1	1	1	1
340	14	8	6	5	4	4	3	2	2	1	1	1	1	1	1
350	13	8	5	5	4	3	3	2	2	1	1	1	1	1	1

Maksimum= 16.92 i afstand 150 m og retning 110 grader i 197809 (yyyymm)

Stof 1 Periode: 740101-831231 (Bidrag fra alle kilder)

Middelværdier (OU/m3)

Retning (grader)	Afstand (m) 150	300	446	486	711	800	1000	1200	1500	2000	2500	3000	3286	3500	4000
0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
30	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
40	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
50	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
60	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
70	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
80	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
90	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
100	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
110	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
120	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
130	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
140	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
150	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
160	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
170	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
180	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
190	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
200	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
210	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
220	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
230	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
240	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
250	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
260	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
270	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
280	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
290	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
300	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
310	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
320	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
330	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
340	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
350	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Maksimum= 1.69 i afstand 150 m og retning 80 grader.

Benyttede filer.

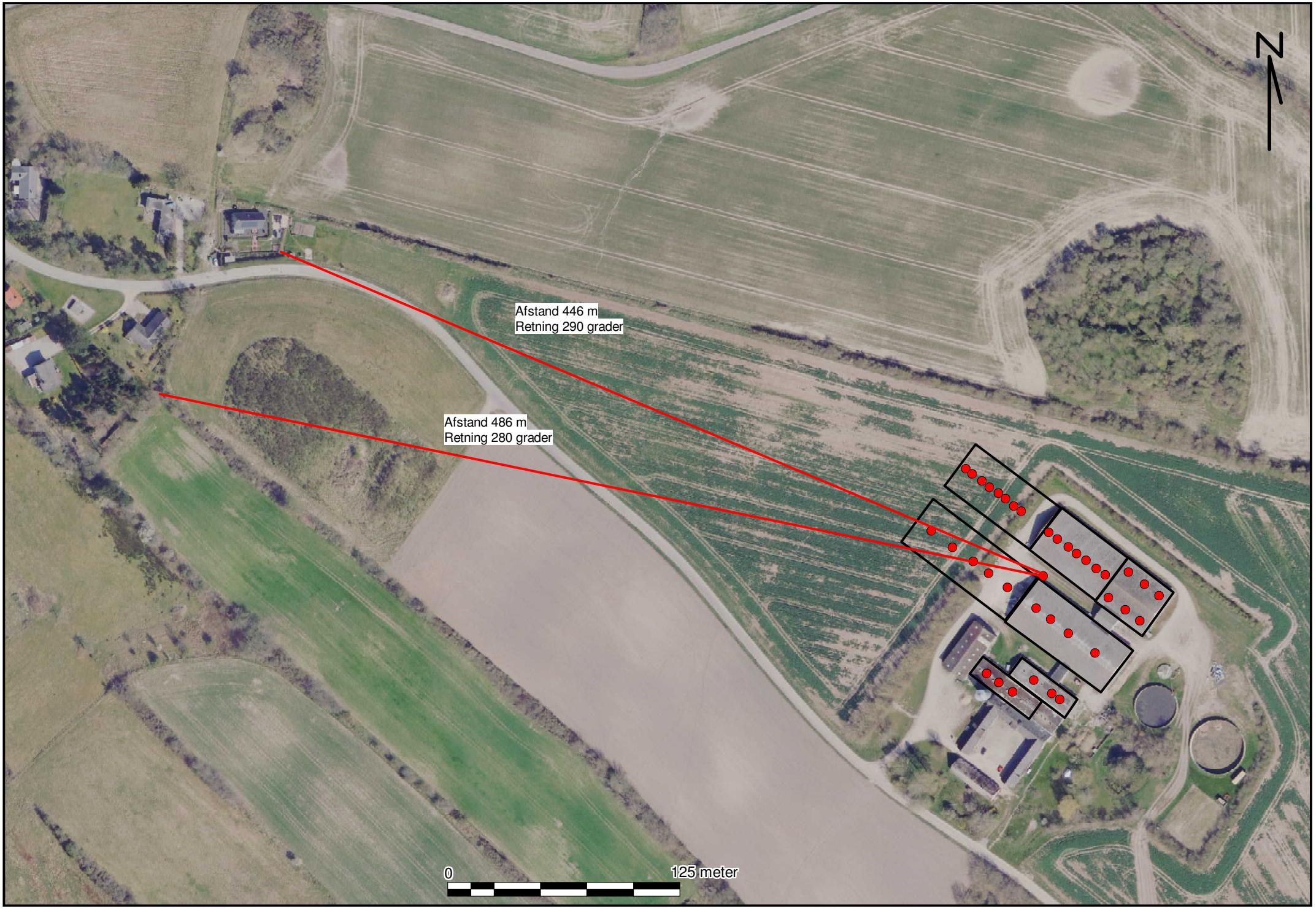
Følgende inputfiler er benyttet i beregningerne:

Punktkilder	C:\OML_data\Michael Hammershøj_stenled.kld
Meteorologi.....	C:\OML_Data\Aal7483LST.met
Receptorer.....	C:\OML_data\Michael Hammershøj_stenled.rct
Beregninsopsætning.....	C:\OML_data\Michael Hammershøj_stenled.opt

Følgende outputfil er benyttet:

Resultater	C:\OML_data\Michael Hammershøj_stenled.log

Beregning:
Start kl. 11:46:47 (01-07-2025)
Slut kl. 11:52:48 (01-07-2025)

N
Afstand 446 m
Retning 290 grader
Afstand 486 m
Retning 280 grader
0
125 meter

Afkast	Staldnavn	Afkast Højde	Bygnings-højde m	Forhøjet afkast	UTM koordinat[1] xxx,yyy	Diameter cm	Miljøkryds	Lugt OU	Ydelse m3/t	Stipladser Antal	Norm ventilation m3/t	95 % fraktil m3/t
1	Polte	4,5	3,8	Nej	296,541	62	Ja	2680	11000	100	114	140
2	Polte	4,5	3,8	Nej	302,536	62	Ja	2680	11000	100	114	140
3	Polte	4,5	3,8	Nej	310,530	62	Ja	2680	11000	100	114	140
4	Stald	4,5	3,8	Nej	321,537	62	Ja	1176	6500	50	100	152
5	Stald	4,5	3,8	Nej	331,530	62	Ja	1176	6500	50	100	152
6	Stald	4,5	3,8	Nej	335,527	62	Ja	1427	14500	400	40	70
7	Drægtige 2	9	7,3	Ja	266,618	82	Ja	2198	20000	150	100	152
8	Drægtige 2	9	7,3	Ja	277,609	82	Ja	2198	20000	150	100	152
9	Drægtige 2	9	7,3	Ja	288,601	82	Ja	2198	20000	150	100	152
10	Drægtige 2	9	7,3	Ja	296,595	82	Ja	2198	20000	150	100	152
11	Drægtige 2	9	7,3	Ja	307,587	82	Ja	2198	20000	150	100	152
12	Drægtighedsstald	9	7,3	Ja	322,576	82	Ja	2769	20000	170	100	152
13	Drægtighedsstald	9	7,3	Ja	330,570	82	Ja	2769	20000	170	100	152
14	Drægtighedsstald	9	7,3	Ja	340,563	82	Ja	2769	20000	170	100	152
15	Drægtighedsstald	9	7,3	Ja	354,552	82	Ja	2769	20000	170	100	152
16	Farestald 2	9	7,6	Ja	285,650	62	Ja	2258	11000	28	350	625
17	Farestald 2	9	7,6	Ja	288,648	62	Ja	2258	11000	28	350	625
18	Farestald 2	9	7,6	Ja	293,645	62	Ja	2258	11000	28	350	625
19	Farestald 2	9	7,6	Ja	297,641	62	Ja	2258	11000	28	350	625
20	Farestald 2	9	7,6	Ja	302,638	62	Ja	2258	11000	28	350	625
21	Farestald 2	9	7,6	Ja	306,635	62	Ja	2258	11000	28	350	625
22	Farestald 2	9	7,6	Ja	309,631	62	Ja	2258	11000	28	350	625
23	Farestald 2	9	7,6	Ja	314,628	62	Ja	2258	11000	28	350	625
24	Farestald/klimastald	9	7,6	Ja	329,617	62	Ja	2178	11000	28	350	625
25	Farestald/klimastald	9	7,6	Ja	333,614	62	Ja	2178	11000	28	350	625
26	Farestald/klimastald	9	7,6	Ja	340,609	62	Ja	2178	11000	28	350	625
27	Farestald/klimastald	9	7,6	Ja	344,605	62	Ja	2178	11000	28	350	625
28	Farestald/klimastald	9	7,6	Ja	349,602	62	Ja	2178	11000	28	350	625
29	Farestald/klimastald	9	7,6	Ja	355,597	62	Ja	2178	11000	28	350	625
30	Farestald/klimastald	9	7,6	Ja	359,593	62	Ja	2178	11000	28	350	625

31	Farestald/klimastald	5,5	7,6	Nej	372,596	62	Ja	2450	14500	390	40	70
32	Farestald/klimastald	5,5	7,6	Nej	380,589	62	Ja	2450	14500	390	40	70
33	Farestald/klimastald	5,5	7,6	Nej	390,582	62	Ja	2450	14500	390	40	70
34	Farestald/klimastald	5,5	7,6	Nej	361,582	62	Ja	2450	14500	390	40	70
35	Farestald/klimastald	5,5	7,6	Nej	370,576	62	Ja	2450	14500	390	40	70
36	Farestald/klimastald	5,5	7,6	Nej	378,569	62	Ja	2450	14500	390	40	70

[1] UTM koordinater starter alle med 610.xxx, 6.238.yyy

.

N
16
18
17
20
19
22
21
30
23
25
24
27
26
29
28
31
32
33
34
35
36
7
8
9
10
11
Vægtet gns
12
13
14
15
1
2
3
4
5
6
0
45 meter